

2/2020

110

LOVEC

GLASILO LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE
FEBRUAR – SVEČAN

KOLEDAR STRELSKIH TEKMOVANJ V LETU 2020

marec	
28. 3. 2020	Šola kompaka – ZLD Novo mesto
april	
4. 4. 2020	Odprto prvenstvo LZS za veterane in superveterane – LD Prosenjakovci
18. 4. 2020	Izbirna tekma za ekipo LZS v kombinacijskem streljanju – Gaj Pragersko
25. 4. 2020	Odprto prvenstvo LZS za veterane in superveterane – Žančani, Slovenj Gradec
maj	
9. 5. 2020	Izbirna tekma za ekipo LZS v kombinacijskem streljanju – Gaj Pragersko
16. 5. 2020	Izbirna tekma za ekipo LZS v kombinacijskem streljanju – Gaj Pragersko
23. 5. 2020	Grand Prix of Slovenia v kombinacijskem streljanju – Gaj Pragersko
24. 5. 2020	Grand Prix of Slovenia v kombinacijskem streljanju – Gaj Pragersko
30. 5. 2020	Odprto prvenstvo LZS za veterane in superveterane – LD Sinji Vrh
31. 5. 2020	Odprto prvenstvo LZS v kompaku – LD Mirna
junij	
6. 6. 2020	Odprto prvenstvo LZS za veterane in superveterane – LD Velke Lašče
14. 6. 2020	Odprto prvenstvo LZS za veterane in superveterane – LD Markovci
29. 6. 2020	Evropsko prvenstvo v kombinacijskem streljanju – Slovenija
30. 6. 2020	Evropsko prvenstvo v kombinacijskem streljanju – Slovenija
julij	
1. 7. 2020	Evropsko prvenstvo v kombinacijskem streljanju – Slovenija
2. 7. 2020	Evropsko prvenstvo v kombinacijskem streljanju – Slovenija
3. 7. 2020	Evropsko prvenstvo v kombinacijskem streljanju – Slovenija
4. 7. 2020	Evropsko prvenstvo v kombinacijskem streljanju – Slovenija
5. 7. 2020	Evropsko prvenstvo v kombinacijskem streljanju – Slovenija
11. 7. 2020	Odprto prvenstvo LZS za veterane in superveterane – LD Podvelka
avgust	
1. 8. 2020	Grand Prix of Slovenia v kompaku – Gaj Pragersko
2. 8. 2020	Grand Prix of Slovenia v kompaku – Gaj Pragersko
september	
4. 9. 2020	Uradni trening (veterani, superveterani in velika kombinacija)
5. 9. 2020	Državno prvenstvo v kombinacijskem streljanju LZS OPEN – Pragersko
6. 9. 2020	Državno prvenstvo za veterane in superveterane LZS – Pragersko
oktober	
3. 10. 2020	Srečanje LZS, HLS, LSS, LSCG – Prosenjakovci
4. 10. 2020	Srečanje LZS, HLS, LSS, LSCG – Prosenjakovci

* Izbirne tekme za Evropsko prvenstvo v kombinacijskem streljanju: Gaj Pragersko, 800 točk, štartnina 40 €.

* Odprto prvenstvo LZS za veterane in superveterane: 25 glinastih golobov, 10 strelcev z malokalibrsko puško, štartnina 10 €

Komisija LZS za lovsko strelstvo in lovsko orožje

MERKEL
Markel Helix
Najhitrejša premovlečna puška

Blaser
Blaser R8

Heym SR30
Premovlečna puška z možnostjo naprožila ("šnelarja") in brez doplačila levo kopito in zaklep!

HAENEL
Haenel Jaeger 10

Na zalogi nočni nastavki PARD!

Prodaja vrhunskih izdelkov

- **Optike:** Swarovski, Kahles, Zeiss, Delta, Aimpoint, MTC, Pard
 - **Puške:** Merkel, Haenel, Blaser, Sauer, Steyr Mannlicher, CZ, Heym, FX Airguns in Mauser
 - **Strelivo:** RWS, Geco, Blaser, KJG, Sellier & Bellot, Rottweil, Sax, LFB, Nobel Sport Italia
 - **Oblačila:** Chevalier
- Izvajamo vsa puškarska dela.**

Puškarstvo Špendal

Gramozna pot 9, 1000 Ljubljana

gsm: 041 399 307, 031 393 664 email: puskarstvo@siol.net

Nova spletna trgovina:

<http://guns-spendal.com/shop/>

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko
kinologijo in varstvo narave
Letnik CIII., št. 2
februar – svečan

Lovlec je z odločbo Ministrstva za
kulturo RS, št. 61510-129-2009/8,
od 6. 7. 2011 vpisan v razvid
medijev pod zap. št. 1633.
ISSN 0024-7014

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava in tisk
Tiskarna Evrografis, d. o. o., Maribor
Poština je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

Odgovorna urednica
Jasna Kovačič Siuka

Lektorica in korektorica
Marjetka Šivic
Tehnični urednik Milan Samar
Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovlec izhaja v začetku vsakega meseca,
razen poletne številke 7–8, ki je združena
in izide v začetku julija.
Ta številka je izšla v 22.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 5% stopnji.

Besedila za objavo v reviji Lovlec pošljite
na e-naslov lovlec@lovska-zveza.si v
Wordovem dokumentu, podpisane in
žigosane uradne dopise pa skenirane ali
po navadni pošti. Fotografije sprejemamo
prav tako po e-pošti v formatu jpg, in
sicer v nezmanjšani resoluciji.

Fotografije, ki se ukvarjajo z naravoslovno
fotografijo, lahko svoje fotografije,
namenjene za banko fotografij revije
Lovlec ter Zlatorogove in Strokovne
knjižnice, pošljejo na CD-ju ali po
vnaprejšnjem dogovoru po katerem od
elektronskih transferjev.

Avtorji s tem, ko pošljejo fotografije v
uredništvo, soglašajo z obdelavo fotografij
pred objavo v reviji Lovlec oziroma
Zlatorogovi ali Strokovni knjižnici.

Uredništvo glasila Lovlec
Župancičeva 9
1000 Ljubljana
e-naslov: lovlec@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Glasilo Lovlec na spletu:
<http://www.lovska-zveza.si>
zavihek Glasilo Lovlec

IZ VSEBINE:

L. Bradač:	Na začetku drugega (ali zadnjega) mandata predsednika LZS in o trenutnem dogajanju in lovstvu	64
ZAPISANO, IZBRANO, PREBRANO ...		66
MNENJA IN PREDLOGI		68
M. Toš:	Kdaj reformacija (tudi) v lovstvu?	68
LOVSTVO		69
B. Avbar:	2. februar – svetovni dan mokrišč	69
M. Hafner:	Očistimo krmišča, preprečujemo zaraščanje in pripravimo travnike za košnje	70
A. Pičulin in sod.:	Goru in Doru – prva doseljena risa	74
B. Leskovic:	Gamsovka na Ljubljanskem barju	78
LOVČEVA OPRAVILA		80
Š. Vesel:	Februar	80
LOVSKI PRIPOMOČKI		83
R. Ravnikar:	Moj telefon je lahko lovski rog	83
PO LOVSKEM SVETU		87
J. Logar:	67. Zasedanje delovne skupnosti lovskih zvez jugovzhodnega alpskega prostora	87
NA KRATKO IZ TUJEGA TISKA ...		88
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		90
J. Krivec:	Tudi to je bilo njegovo življenje ...	90
LOVSKO PESNIŠTVO		92
A. Rant:	Gams	92
LOVSKA ORGANIZACIJA		93
J. K. Siuka:	Volilni Občni zbor LZS 2019	93
F. Rotar in J. Škrli:	Prvi skupni lov dveh dežel v LD Babno Polje	94
B. Ačko:	V spomin na Pohorski bataljon tekmovanje v streljanju na glinaste golobe	96
B. Komauer:	LD Kungota: naših 70 let	96
JUBILANTI		97
MLADI IN LOVSTVO		98
V. Žinkovič:	Novim dogodivščinam naproti v družbi lovcev	98
LOVEC ZA MLADE Sraka (<i>Pica pica</i>)		99
LOV NA ČRKE IN ŠTEVILKE		100
LOVSKI OPRTNIK		101
J. Marhl:	Številčnost bobrov se povečuje – golosek to potrjuje	101
M. Koritnik:	Petinštirideset let pobratenih lovov	102
R. Ravnikar:	Skupni lov LD Moravče in LD Bogojina	102
V. Šuligoj:	»Jaga« treh družin 2019	103
S. Tatalovič:	95 let življenja predanega lovca Maksa Holcmana	103
R. Planovšek:	Nova preža na Konečki planini	104
J. Hlade:	Odprije lovsko kočjo na Taležu	104
F. Ekar:	Branko Galjot praznoval 80 let	105
M. Toš:	Janko Ponebšek	106
Žan, Eva:	Fazanja juha z žličniki	106
V SPOMIN		107
LOVSKA KINOLOGIJA		108
T. Dajčar:	PNZ, VP in TO za prinašalce v LKD Zasavje	108
J. Janežič:	Preizkušnja lovskih psov v delu po umetni krvni sledi	108
T. Dajčar:	PNZ in UP psov šarivcev v LD Lukovica	109
T. Dajčar:	Lovska preizkušnja prinašalcev (LP – P) CACT – Ptuj v organizaciji SKR in LKD Ptuj – Ormož	110
KZS:	Predvidena legla lovskih psov	110

SLIKA NA NASLOVNICI:
Navadna jelenjad (*Cervus elaphus*)
Foto: Elo Mihevc

Na računalnik natipkane prispevke pošiljajte na elektronski naslov lovlec@lovska-zveza.si. Poslanih prispevkov in fotografij ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in Lovske zveze Slovenije.

Foto: Lojzi Avsenik

LOVNE DOBE:

Ur. list, št. 101/17, 9. 2004
in št. 81/14, 11. 2014

Srna
srnjak, lanščak:
1. 5.–31. 10.
srna, mladici obeh spolov:
1. 9.–31. 12.
mladica:
1. 5.–31. 12.
Navadni jelen
jelen:
16. 8.–31. 12.
košuta:
1. 9.–31. 12.
teleta:
1. 9.–31. 1.
junica, lanščak:
1. 7.–31. 1.
Damjak
damjak:
16. 8.–31. 12.
košuta:
1. 9.–31. 12.
teleta:
1. 9.–31. 1.
junica, lanščak:
1. 7.–31. 1.
Muflon
oven, lanščaki obeh spolov in
jagnjeta obeh spolov:
1. 8.–28. 2.
ovca:
1. 8.–31. 12.
Gams
kozal, koza, kozlički obeh spolov,
enoletni obeh spolov:
1. 8.–31. 12.
Kozorog
kozal, koza, kozlički obeh spolov,
enoletni obeh spolov:
1. 8.–31. 12.
Divji prašič
merjasec:
1. 1.–31. 12.
svinja:
1. 7.–31. 1.
ozimci in lanščaki obeh spolov:
1. 1.–31. 12.
Poljski zajec
1. 10.–15. 12.
Kuna belica, kuna zlatica
1. 11.–28. 2.
Jazbec
1. 8.–31. 12.
Lisica
1. 7.–15. 3.
Šakal*
1. 7.–15. 3.
Rakunasti pes (enok)
1. 8.–31. 3.
Navadni polh
1. 10.–30. 11.
Alpski svizec
1. 9.–30. 10.
Pišmovka
1. 1.–31. 12.
Nutrija
1. 1.–31. 12.
Fazan
1. 9.–28. 2.
Poljska jerebica (gojena)
1. 9.–15. 11.
Raca mlakarica
1. 9.–15. 1.
Šoja
1. 8.–28. 2.
Sraka
1. 8.–28. 2.
Siva vrana
1. 8.–28. 2.
Medved in volk

Po veljavnem Pravilniku in Odločbi o odvzemu
osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in
volka (*Canis lupus*) iz narave

* Po monitoringu

Na začetku drugega (ali zadnjega) mandata predsednika LZS in o trenutnem dogajanju v lovstvu

Mag. Lado Bradač,
predsednik Lovaške zveze
Slovenije

Ko spoznamo ozadja in razloge tovrstnega (ne)delovanja in okoliščine njihovega nastanka, vemo oziroma lahko ocenimo tudi, kakšne so možnosti za spremembe.

Da pa ne bom pisal samo o drugih, tudi znotraj lovskih vrst je še veliko priložnosti za izboljšave. Mogoče bi začeli kar pri naših volitvah. Dobro je, da po novem sistemu volitev vsak volilni okoliš samostojno in neposredno prek starešin voli svojega predstavnika. Zanimiv pa je izračun za volitve predsednika Lovaške zveze Slovenije (LZS). V volilnih okoliših sem kot kandidat dobil več glasov, kot so mi jih na koncu namenili delegati na občnem zboru. Da me ne boste narobe razumeli – zadovoljen sem z izkazanim zaupanjem in glasovi na občnem zboru. To je odlična potrditev mojega opravljenega dela. Sprašujem pa se, zakaj ne bi starešine v svojih volilnih okoliših neposredno volile tudi predsednika LZS, tako kot volimo člane upravnega odbora. Kljub novostim je celoten postopek volitev še vedno zapleten in vzame preveč časa. Čeprav smo ga že poenostavili, moramo preveriti, kaj bi bilo pri volitvah še mogoče poenostaviti. Prizadevajmo si, da bodo volitve še enostavnejše in še bolj demokratične. Rad bi se zahvalil tudi vsem sodelujočim, od komisij do strokovnih sodelavcev LZS, saj so vsi sodelovali pri delu, povezanem z volitvami, in to vse od začetka razpisa volitev pa do občnega zbora decembra lani. Mandat vseh organov in komisij ter tudi predsednika LZS se je končal z 12. januarjem 2020.

Zaradi nenavadne okoliščine, da na volitvah ni bilo protikandidatov za predsedniško funkcijo, vsaj meni osebno ni bilo treba veliko časa nameniti volitvam. Tako sem čas lahko izkoristil za pogovore o upravljanju z zavarovanimi vrstami (šakal, volk in medved). Seveda ne smemo pozabiti na naselitev risa, zaradi česar so bile tudi kritike, a 85 odstotkov lovcev je podpiralo ponovno naselitev, kar kaže, kako etičen je odnos slovenskih lovcev do narave. Kot ključen se je ponovno izkazal pomislek, ali je odstrel divjadi, predvsem zavarovanih vrst, sploh potreben oziroma prepričanje, da bo

Spoštovane lovke in lovci,

Vstopili smo v prestopno leto 2020. Upam, da ga ne bo zaznamoval tudi kakšen prestopen dogodek, kot bi bil na primer pojav afriške prašičje kuge v Sloveniji. V prestopnem letu je veliko priložnosti za odmevne spremembe ali dogodke. Tako na Ministrstvu za okolje in prostor še vedno niso rešili ključne težave minulega leta, zaradi česar še vedno ne vemo, kako bomo v prihodnje trajnostno upravljali z zvermi. A o tem nekoliko pozneje.

Naravna selekcija poskrbela za uravnoteženje populacij. Ker bo to očitno tudi tema novega mandata, pojdimo po vrsti in ponovimo, zakaj je odstrel živali pomemben, nujen oziroma zakaj brez lova ne gre! Namen odstrela posamezne živali je zelo različen. V Sloveniji je večina odstrela t. i. sonaravno trajnostno pridobivanje naravnih virov (divjačinskega mesa) ob sočasnem doseganju cilja uravnavanja številčnosti v posameznih populacijah. Nekatere živali so odstreljene zaradi suma okuženosti s kužnimi boleznimi, nekatere so iz populacije namensko odvzete zaradi usklajevanja številčnosti populacije z okoljem (tako ekološki kot tudi družbeni vidik okolja). Za nekatere vrste je pomembno števیلčno uravnavanje tudi zaradi potencialne povečane nevarnosti izbruha in prenosa patogenih organizmov na domače živali in tudi na človeka. Prenekateri ne morejo oziroma nočejo razumeti, zakaj je lov še vedno nujen in ga država podpira, a tudi spremlja in nadzira. Smrtnost samo zaradi naravnih dejavnikov v našem zelo spremenjenem okolju (nenaravno okolje; t. i. kulturna krajina) pri številnih populacijah divjadi ali zavarovanih vrstah živali ni ne zadostna niti ne zagotavlja ustrezne naravne selekcije. Tipičen primer je velikansko povečanje populacije zveri. To strokovno korektno vprašanje je bistveno bolj zapleteno in je kar težko na kratko odgovoriti nanj. To je hkrati tudi eden izmed največjih izzivov sodobnega in prihodnjega lovstva oziroma upravljanja z živalstvom. Vsaka smrtnost je selektivna, nekateri izbori so jasnejši, drugi pa bolj prikriti. Naravna selekcija je koncept, povezan s koevolucijskim razvojem in kot tak lahko poteka le v »divjini« oziroma primarnem ekosistemu.

Zakaj torej takšna želja posameznikov vsiljevati drugače mislečim (tudi nam lovcem) resnico, ki je pogosto lastna in dopadljiva le njim? S tem smo na slabi poti. V nekem švicarskem kantonu so pred časom celo uspeli izglasovati splošno prepoved lova, a čez dve leti, ko so prišle na dan posledice takšnega ravnanja, so v »boju« proti preveč številni divjadi poslali vojsko in policijo. Zato vsi poskušajmo še naprej z argumenti utemeljiti, da je ključ sobivanja le sprejemljiv konsenz. Več potrpljenja in poštenosti, pa bomo lahko vsi naredili korak naprej.

Še nekaj poudarkov novega mandata. Opozoriti moram na ogromno škodo, ki nastane zaradi prometnih nesreč oziroma povozov divjadi na cesti! Tudi pri tem bomo nadaljevali s projekti, kot je namestitev modrih odsevnikov ob cestah, iskali pa bomo tudi druge rešitve. Zakon o orožju je v parlamentarni proceduri. Sam s sodelavci z LZS in predstavniki Komisije za lovsko strelstvo in lovsko orožje LZS že obiskujem poslanske skupine, kjer potekajo pogovori o uporabi dušilcev poka in drugih sodobnejših pripomočkov za učinkovit lov, ki preprečuje nepotrebne obstrelitve in iskanja. V januarju 2020 se je končala javna obravnava sprememb Zakona o divjadi in lovu. Spremembe so povezane z lovsko izkaznico za zamejske Slovence in odgovornostjo za škodo, ki jo divjad povzroči na domačih živalih. Prav tako bomo vztrajali pri zahtevi glede

plačevanja škode zaradi šakala. Letos bo treba odvzem šakala tudi načrtovati oziroma vnesti v lovskoupravljaljske načrte in loviti v skladu z lovno dobo.

Prvi od zakonov, ki mora biti letos sprejet po nujnem postopku, je interventni zakon. Oddali smo že pripombe oziroma sodelovali pri nastajanju Zakona o interventnih dodatnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih. Vsekakor gre za pomemben zakon, ki prinaša vrsto obveznosti za upravljavce lovišč, pomembno pa je, da bomo, če bodo rešitve obveljale, prejeli nadomestilo za škodo oziroma opravljeno delo. Poudarek bo tudi na intenzivnejšem odstrelu. Že zdaj se moramo zavedati, da je nujno zmanjšati številčnost populacije divjega prašiča in tako omejiti možnost širjenja bolezni. Kot kaže, je bil v minulem letu rekorden odstrel divjih prašičev. Žal dosedanje izkušnje kažejo, da širjenja afriške prašičje kuge ni mogoče preprečiti. Redke države so z učinkovitim ukrepanjem omejile oziroma celo preprečile širjenje te bolezni. S pravočasnim sprejemom ukrepov, usposabljanji, pripravo načrtov za ukrepanje in kakšno vajo, kako ukrepati, ko se bo bolezen pojavila, bi se lahko tudi v Sloveniji pripravili tako, da bomo sodili med uspešne države. Vsi se zavedamo, da bo sprejem zakona le prvi korak, potem nas čaka še veliko dela. Lahko vam zagotovim, da bomo na LZS še naprej aktivni na tem področju. Prilagoditi bo treba tudi lovski informacijski sistem Lisjak, kar pa bo finančno podprl interventni zakon.

Sedaj nas najprej čaka priprava lovskoupravljaljskih načrtov v lovskih družinah, vendar so zimski meseci novega leta tudi čas za druge aktivnosti. Januarska krvodajalska akcija, ki bo potekala tudi v februarju, sodi v okvir spodbujanja dobrodelnih aktivnosti lovcev oziroma pomoči soljudem. Lovci smo družbeno odgovorni, a preveč oddaljeni in včasih se je treba odločiti tudi za takšne akcije. Pomembno je, da smo lovci aktivni tudi na tem področju in če zbiramo denar za pomoči potrebne družine naših lovskih tovarišev, se bo zagotovo našlo nekaj lovcev, ki bomo dali tudi kri. Na Zavodu Republike Slovenije za transfuzijsko medicino smo se 13. januarja udeležili odvzema krvi za predstavnike LZS in Lovskega dobrodelnega društva Diana. Vse lovske družine so bile obveščene o terminih odvzema krvi na različnih lokacijah po Sloveniji. Darujmo danes kri v želji, da je sami ne bomo potrebovali. S kančkom dobre volje lahko naredimo nekaj koristnega. LZS in Zveza lovskih družin Posavje v petek, 7. februarja 2020, ob 19. uri v restavraciji Hotela Terme v Čateških Toplicah prirejata že šesti dobrodelni ples LZS. Denar vedno porabimo za pomoč lovcem oziroma ožjim družinskim članom.

LZS že od leta 1952 sodeluje v delovni skupnosti lovskih zvez jugovzhodnega alpskega prostora. Vsako leto izmenično ena od lovskih zvez, članic delovne skupnosti, organizira dvodnevno letno zasedanje, na katerem obravnavamo izbrano aktualno temo in izmenjujemo izkušnje o temi. Organizator letošnjega 68. zasedanja, ki bo od 22. do 24. oktobra 2020, je LZS, srečanje pa bomo organizirali na Bledu. Priprave za organizacijo dogodka že potekajo.

Vmes bomo razpravljali o upravljanju z medvedom in volkom. Žal novice iz Bruslja niso obetavne. Verjetno se večina strinja z izjavami ministra Simona Zajca, ki je poudaril, da se v Sloveniji populacije nekaterih zveri zaradi izredno ugodnega življenjskega prostora in razpoložljive hrane v zadnjih desetletjih nenehno povečujejo, zato je del upravljanja tudi redno poseganje v populacijo. Za medveda, pri katerem večja številčnost ni zaželena, Slovenija za

uravnavanje številčnosti nima druge možnosti kot omejen in nadzorovan odstrel, ki poteka na podlagi rednega monitoringa (spremljanja), da s posegom ne bi ogrozili ugodnega stanja ohranjenosti. Slovenija po Zajčevih besedah razume, da je poseganje v populacije strogo zavarovanih vrst dovoljeno le izjemoma in se zaveda, da je tudi nov predlog smernic, ki jih pripravlja Evropska komisija, v to smer. A Slovenija meni, da se zdaj odpira vprašanje ocene, ali in do katere mere mora biti neka vrsta še strogo zavarovana, če se trend populacije njenega dobrega stanja neprenehoma povečuje. Svoj poziv v Bruslju je Zajc opisal kot prvi korak v prizadevanjih, da bi bila evropska Habitatna direktiva v tistem delu, ki ureja ogrožene vrste, prožnejša pri upravljanju v primerih, ko je neka vrsta v ugodnem stanju, torej ni ogrožena. Slovensko pobudo so podprle Češka, Italija, Latvija, Danska, Francija, Slovaška in Romunija. Žal moram zapisati, da kljub stalni rasti populacij obeh omenjenih vrst velikih zveri tako pri nas kot v navedenih državah Evropske unije minister ni pozval k premiku teh vrst iz aneksa IV v aneks V evropske Habitatne direktive, kar bi, skoraj brez izpolnjevanja predhodnih pogojev, dovoljeval vsakoletni kvotni odstrel. Izgovori, da ni vedel, kaj mora narediti, bodo letos bistveno težji. Očitno pa se bo težave moralo reševati samo z interventnimi zakoni in le upamo lahko, da ne ponovno na ulici! Vsekakor bomo na LZS nadaljevali z aktivnostmi na ravni Slovenije in Evropske unije, da bi nastale spremembe pri upravljanju z medvedom. Zaradi populacije, ki se povečuje, je potrebna premestitev med »manj zavarovane« s pomočjo premestitve iz aneksa IV v aneks V. Iniciativa in podpora sta v tej fazi zagotovljeni v Romuniji in na Slovaškem. Zato bo treba z aktivnostmi na ravni Evropske unije doseči, da bodo v Bruslju resno spregovorili o tem predlogu. Šele potem bo konec izgovorov in preprosto dejstvo je, da morajo biti predpisi narejeni tako, da rešujejo težave. Če k temu dodamo želje nekaterih za povečan odstrel prehranskega dela verige zveri (npr. jelenjadi in srnjadi), smo že bliže vročemu poletju. Pa je že zima topla ...

V zadnjem tednu januarja je bila ustanovna seja novega upravnega odbora LZS, na kateri smo obravnavali načrtovane spremembe, povzeli aktivnosti in uskladili interese. Imenovali smo nove komisije, kar 14 jih bo v novem mandatu. V januarju so se oblikovala tudi preostala delovna telesa LZS, ki jih je izvolil občni zbor: nadzorni odbor, odbor etičnega kodeksa in razsodišče.

Zelo pomembno je, da znamo biti vsi lovci enotni takrat, ko so pred nami ključni izzivi. Sam osebno menim, da moram tudi v prihodnje ostati predsednik vseh slovenskih lovcev ne glede na njihovo pripadnost ali politično obarvanost. Je pa pogoj, da s svojim delom vsi pripevajo k razvoju ali pa le k večji prepoznavnosti slovenskega lovca in njegovega poslanstva ter spoštujejo Etični kodeks slovenskih lovcev. Skratka, delajo pošteno in z dejanji dokazujejo, da delajo v dobrobit lovstva. To naj velja za kateregakoli lovca med nami. Dela je dovolj za vse.

»Zelo pomembno je, da znamo vsi lovci biti enotni takrat, ko so pred nami ključni izzivi. Sam osebno tudi menim, da moram ostati tudi v prihodnje predsednik vseh slovenskih lovcev, ne glede na njihovo pripadnost ali politično obarvanost. Je pa pogoj, da s svojim delom vsi pripevajo k razvoju ali pa le k večji prepoznavnosti slovenskega lovca in njegovega poslanstva ter spoštujejo Etični kodeks slovenski lovcev. Skratka delajo pošteno in z dejanji dokazujejo, da delajo v dobrobit lovstva. To naj velja za kateregakoli lovca med nami. Dela je dovolj za vse.«

Foto: Jarošev Pop

MLADIH LOVCEV JE VSE MANJ

SLOVENSKE NOVICE, 16. 12. 2019 (Marjan Toš) – Na Občnem zboru Lovske zveze Maribor so ocenili, da je bilo letošnje (op. ur.: v času branja tega prispevka: lansko) leto zelo uspešno na vseh področjih. Izvedli so večino aktivnosti iz obsežnega delovnega programa in v celoti izpolnili poslanstvo aktivnega varovanja narave in divjadi. Med drugim so organizirali veliko najrazličnejših izobraževanj in strokovnih posvetovanj o mnogih aktualnih temah, še posebno o šakalu in afriški prašičji kugi. Dopolnilno izobraževanje je potekalo tudi v lovskih družinah, ki so pripravile nekaj odmevnih lovskih taborov za mlade (Šentilj, Remšnik). Pomlajevanje lovske organizacije je tudi na Štajerskem zelo počasno, saj je v primerjavi s preteklostjo priliv mladih lovcev izredno skromen in v večini lovskih družin je vse manj zanimanja za vstop v zeleno bratovščino. Zato za tiste, ki pridejo v lovske vrste, organizirajo kakovostno izobraževanje in jih dobro usposobijo za delo v lovišču. Skrbeli so tudi za kinologijo in lovsko kulturo, lovski strelci so bili spet med najboljšimi v Sloveniji, rogisti pa se že pripravljajo na praznovanje desetletnice delovanja. Jubilej bodo združili s praznovanjem 100-letnice lovskega na Štajerskem leta 2021.

LOVCI LAHKO LOVIJO SKORAJ NA VAŠEM DVORIŠČU

ŠTAJERSKI TEDNIK, 17. 12. 2019 (Senka Dreu) – Kdor živi na podeželju, je varen odmaknjenih strelcev iz lovskih pušk in srečanja z lovci na lokalnih cestah, precej manj običajno pa je videti skupine lovcev v neposredni bližini naselij. Tabla ob cesti, ki sporoča, da morate paziti, ker ste na območju lova, občutek nelagodja samo še poveča. Oktober, november in december že tradicionalno veljajo za glavno lovsko sezono, ko je dovoljen lov na večino divjadi. Zato ne preseneča, da je v tem času večkrat slišati poke iz pušk. Na ravninah Pesniške doline, v neposredni bližini naselja Gočova v občini Sveta Trojica v Slovenskih goricah, kjer so lovili malo divjad, pa se je večja skupina lovcev, opremljenih s puškami, oblečenih v odsevne jopiče in v spremstvu psov, sprehajala tudi po regionalni cesti. Zanimalo nas je, ali je to dovoljeno in koliko metrov od hiš lahko lovci lovijo. Zakon o divjadi in lovstvu v 44. členu prepovedih pri opravljanju lova navaja, kako je z uporabo lovskega orožja na skupinskih lovih. Iz zapisanega izhaja, da lovci ne smejo loviti bližje kot 50 metrov od naselij in zaselkov, kar v praksi pomeni, da lahko pridejo tako rekoč na dvorišče, če je le-to dovolj veliko. Zato se najbrž

upravičeno postavlja vprašanje, ali je 50 metrov od naselja primerna zakonska razdalja za lov.

ČEPRAV JE VOLKOV VEČ, SE JE ŠKODA ZMANJŠALA ZA POLOVICO

DELO, 17. 12. 2019 (Maja Prijatelj Videmšek) – Član stranke SLS in rejec drobnice Stanislav Bergant, ki je 5. decembra lani v Evropskem parlamentu predstavil peticijo za zmanjšanje števila velikih zveri v Sloveniji, je navedel nepravilnosti in neresnice glede učinkovitosti projekta SloWolf, so opozorili na ljubljanski biotehniški fakulteti. Bergant, ki je peticijo, pripravljeno v Sindikatu kmetov Slovenije – v njem je veliko članov ali simpatizerjev stranke SLS –, predstavil kot predstavnik Zveze društev ekoloških kmetov Slovenije, je zanikal rezultate projekta SloWolf z izjavo, da se je v obdobju 2008–2018 število napadov velikih zveri na rejne živali zmanjšalo zaradi prenehanja kmetovanja in zmanjšanja števila rejnih živali, ne pa zaradi učinkovitih zaščitnih ukrepov v okviru projekta. V evropskem parlamentu je peticijo aktivno podprl tudi evropski poslanec Franc Bogovič. Predsednik sindikata kmetov Anton Medved je avgusta lani peticijo za zmanjšanje števila velikih zveri osebno pre-

dal v roke nekdanjemu komisarju za kmetijstvo in razvoj podeželja Philu Hoganu, ki je obiskal kmetijski sejum Agra v Gornji Radgoni. »Projekt je potekal od začetka leta 2010 do konca leta 2013, zato v njem nikoli nismo analizirali ali poročali podatkov za obdobje 2008–2018, ki ga navaja Bergant,« je v odzivu zapisala vodja SloWolfa Aleksandra Majič Skrbinšek. V projekt, katerega cilj je bil vzpostaviti monitoring populacije volka, pripraviti akcijski načrt upravljanja volkov ter izboljšati sobivanje z njimi z izobraževanjem ter doniranjem visokih električnih mrež in pastirskih psov rejcem, se je vključilo osem rejcev drobnice, ki so imeli od 30 do 800 ovac in so v preteklosti utrpeli škodo zaradi volkov.

SINDIKAT KMETOV ZA MANJ ZVERI IN LE NA DOLOČENEM OBMOČJU ŽE DO NOVE PAŠNE SEZONE

VEČER IN STA, 18. 12. 2019 – Sindikat kmetov Slovenije želi že do nove pašne sezone dogovor, da se upravljanje z volkovi ponovno vzpostavi samo na enem območju ter da se določi zgornjo mejo števila volkov in hitrejša sprejemanje odločb za izredne odstrel, je na okrogli mizi v Gorenji vasi poudaril podpredsednik Roman Žveglič. Župan Občine Gorenja vas - Poljane Milan Čadež opozarja, da volk tam nima mesta. Čadež je na okrogli mizi z naslovom Podeželje na razpotju: zveri ali obdelana krajina poudaril, da bi morala glede zveri imeti prvo in zadnjo besedo lokalna skupnost. Žveglič pa je prepričan, da bodo morali biti kmetje v zimskem času čim bolj agresivni, da bi dosegli povečan odstrel volka do nove pašne sezone. »Če ne bomo tega uredili, bo prišel maj in začetek paše, problemi se bodo širili še na območja, ki še niso bila prizadeta,« je dejal. Predstavnik sindikata Stane Bergant je septembra lani v Bruslju predstavil peticijo za zmanjšanje števila zveri v Sloveniji. Prepričan je, da je izvirni greh Habitatna direktiva iz leta 1992. »Takrat so bile zveri v zahodni Evropi na robu izumrtja. V današnjem času, ko so se priključile nove države, vse z veliko populacijo zveri, je stvar drugačna. Zaščita zveri pa je še vedno strogo zapisana,« je povedal in dodal, da domača

politika ne ustvari pogojev za boljše upravljanje z zvermi.

LOVSKO ZVEZO BO ŠE NAPREJ VODIL LADO BRADAČ

NOVA 24TV, 18. 12. 2019 – Dosedanjemu predsedniku Lovske zveze Slovenije (LZS) mag. Ladu Bradaču so na volilnem občnem zboru, ki je bil 17. decembra v Celju, podelili nov štiriletni mandat. Z 98 glasovi za ga je izvolilo 108 delegatov od skupno 112, ki so predstavniki 20 volilnih okolišev v Sloveniji. Le deset glasovnic je bilo neveljavnih. »Vesel sem visoke podpore, vsak glas je potrditev, da delam prav, prave stvari in na pravi način. Še naprej bom vztrajal pri izpolnjevanju ciljev in zavez Lovske zveze Slovenije,« je v zahvali ob izvolitvi povedal stari – novi predsednik LZS mag. Bradač.

ZGROŽENA: LOVCI POBIJAJO ŽIVALI IN JIH NASTAVLJAJO VSEPOVSOD

SLOVENSKE NOVICE, 19. 12. 2019 (Ma. M.) – Po družbenem omrežju kroži zapis

z Dolenjskega, ki mu je bila pripeta fotografija poginule lisice. Uporabnica je pri tem zapisala: »V Dolenjskih Toplicah je bilo danes opaziti ubite lisice, poleg njihovih mrtvih teles pa so bile nastavljene še vabe – crkovine. Tole fotko sem prejela od nekoga, ki je šel na sprehod. Policija pravi, da je danes dan za lov na lisice??? A res, a to obstaja? Kakorkoli, delim, je pa vsako leto podobno, lovci pobijajo živali in jih nastavljajo vsepovsod, da bi privabili zveri (volkove, medvede ...), ki jih je potem treba načrtno pobijati, ker s svojo prisotnostjo ogrožajo ljudi in živino, do katere so jih pripeljali lovci s svojimi vabami. Začaran krog ... Če ne bi bilo žrtev, se tudi ne bi odzvala, tako pa ... Lovcem, kar jim gre.«

ŠAKAL V SLOVENSKEH GORICAH

VTARJEVE NOVICE, 23. 12. 2019 (Tomaž Kšela) – »V osrednjih Slovenskih goricah so se pojavili šakali. Največkrat smo jih lovci opazili v zadnjem letu dni. Ljudje šakale videvajo manj kot drugo divjad, v poznih nočnih in zgodnjih jutranjih urah, ko se oglašajo, pa jih je mogoče slišati. Sicer pa šakali za lju-

di niso nevarni, saj so izredno plašni. Prav tako nismo zasledili, da bi šakali šli v kokošnjake ali v hleve. Nevarni pa so mali divjadi, od zajcev do fazanov in jerebic, napadajo pa tudi mlade srne in celo odrasle srne pri kothenju,« je dejal Franc Slekovec, starešina LD Dobrava. Njeno lovišče obsega celotno območje Občine Cerkvenjak in del območja Občine Sveta Trojica v Slovenskih goricah. »V zadnjem letu je šakala opazilo več domačinov in naših lovcev. Da so v lovišču šakali, ugotavljamo tudi, ker številčnost male divjadi upada. Prav tako upada številčnost srnjadi, še zlasti je upadlo število mladičev. Tudi to je posledica prisotnosti šakala,« je pojasnil Slekovec. »Res pa je, da se število srnjadi zmanjšuje tudi zaradi izgub v prometu. K temu prispevajo tudi potepuški psi, ki preganjajo divjad, da leta brezglavo skoči na cesto. V zadnjem času so zato na nekatere cestne odseke že namestili posebne modre odsevnike, ki ponoči divjad opozarjajo na prihajajoča vozila. Po Slekovčevih besedah v Slovenskih goricah v preteklosti ni bilo šakalov: »V naših krajih šakal ni avtohtona vrsta. K nam je prišel iz Azije preko Romunije in Hrvaške, veliko jih je tudi na Madžarskem in v Srbiji.« Lov na

šakale ni dovoljen, zato so se zelo razmnožili. Slekovec je opozoril še, da se šakal ljudem izogiba, je plašen, zelo mobilen in odstrel te divjadi, ko bo dovoljen, za lovce ne bo enostaven.

NA PRIMORSKI AVTOCESTI POVOZILO RISA

DELO, 30. 12. 2019 (Maja Prijatelj Videmšek) – Slovenske rise, ki so na robu izumrtja, je doletela nova izguba. Na odseku avtoceste med Razdrtim in počivališčem Studenec je bil namreč povozen risji mladič. Po velikosti sodeč je bil mladič letošnji (op. ur.: v času branja tega prispevka: lanskega), zato je avtocesto verjetno prečkal skupaj z materjo. Rezultati genetskih testov bodo pokazali, ali je bil ris potomec samice z Javornikov, ki jo strokovnjaki poznajo. S to smrtjo se je populacija risov, ki šteje okoli 19 odraslih živali in okoli pet mladičev, zmanjšala za štiri odstotke, je pomembno izgubo ponazoril raziskovalec velikih zveri Miha Krofel z Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire na ljubljanski biotehniški fakulteti.

*Pripravil:
dr. Marjan Toš*

Foto: Miha Krofel

Kdaj reformacija (tudi) v lovstvu?

Za iztočnico tokratnega razmišljanja, zaradi katerega me bodo najbrž mnogi slovenski lovci pribili na križ ali celo izobčili, sem si sposodil razmišljanje evangeličanskega škofa **Geze Fila** ob dnevu reformacije *Ali danes potrebujemo še eno reformacijo. »Seveda jo,«* je dejal Filo. Tudi v zdajšnji družbi se kaže izkoriščanje in zloraba moči, ki sta pripeljala do reformacije v 16. stoletju, je pojasnil. *»Pogoltnost, pohlep po bogastvu, še posebej tam, kjer je vse omenjeno zavito v 'dobra dela, ki ugajajo Bogu', je kritiziral že Luther, a se še vedno kažejo v vseh razsežnostih človeškega življenja in medčloveških odnosov,«* je dejal škof Filo.

Globoko sem prepričan, da je reformacija nujno potrebna tudi v slovenskem lovstvu. Naj mi verujoči ne zamerijo, da uporabljam ta splošno znani izraz, s katerim želim predvsem na simbolni ravni opozoriti na mnoge dileme in aktualna odprta vprašanja slovenskega lovstva, ki jih zaradi ljubeča miru v hiši prelahkotno pometamo pod preprogo. Slovenska lovska organizacija je v 110 letih dosegla mnogo zavidljivih uspehov, znala je luščiti zrna od plev, znala je biti narodno politično pokončna, znala se je upreti vsem agresorjem, nazadnje leta 1991 tudi JLA, znala je iskati odgovore na strokovna vprašanja, občasno pa je znala udariti tudi po mizi in reči: *»Jok, brate, odpade.«*

Do tod vse lepo in prav. Žal pa takoj ugotovimo, da se tudi po 28 letih ni znala otrestiti tranzicije in samoupravnega balasta, ki nas dobesedno duši in nam jemlje predragoceni čas in energijo za veliko pametnejša opravila. Imamo zapleten si-

Foto: Tadeja Smolej

Glede na osebne ugotovitve menim, da veliko delegatov v celjski dvorani nemo zre v strop prekrasne dvorane in gleda na uro, kdaj bo konec praznega govoričenja. Tam so, ker pač po matematičnem izračunu morajo biti. Nisem povsem prepričan, da so med njimi res največji poznavalci lovske problematike na regionalni (območni) ravni, in še manj verjamem, da so med njimi tisti, ki v domačih okoljih kritično in strokovno izpostavljajo žgoče teme in odprta vprašanja. Preživeto, da bolj ne more biti, zato zagovarjam brezkompromisno reformacijo.

stem odločanja, ki spominja na samoupravno zapletenost največjega formata. Sklicujemo sami sebe, na regionalni in državni ravni. Imamo delne občne zборе, na katerih komaj zagotavljamo sklepčnost in na katerih »delegati«!!! (še po »kardeljansko«) dvigujejo roke za že zdavnaj dogovorjene odločitve. Imamo letna zborovanja (zdaj se jih je že oprijelo ime »celjska«), na katerih se zgodba ponavlja. Vse je vnaprej dogovorjeno in odločeno, a zaradi nujnega »demokatičnega slepila« je treba zagotoviti še nekaj malega formalne demokracije.

Ne želim ne posploševati in še manj žaliti, ker cenim dostojanstvo slehernega posameznika. A glede na osebne ugotovitve veliko delegatov v celjski dvorani nemo zre v strop prekrasne dvorane in gleda na uro, kdaj bo konec praznega govoričenja. Tam so, ker pač po matematičnem izračunu morajo biti. Nisem povsem prepričan, da so med njimi res največji poznavalci lovske problematike na regionalni (območni) ravni, in še manj verjamem, da so med njimi tisti, ki v domačih okoljih kritično in strokovno

izpostavljajo žgoče teme in odprta vprašanja. Preživeto, da bolj ne more biti, zato zagovarjam brezkompromisno reformacijo. S čimprejšnjo spremembo pravil, s katerimi naj postane odločanje res demokratično, transparentno in, kar je najpomembnejše, učinkovito. Enkrat se mora začeti in nekdo mora potegniti prvo potezo. Brez strahu, kot je davnega leta 1517 to storil **Martin Luther**.

In še sklepna misel: ni bilo vse slabo, kar smo imeli v preteklosti. Zakaj smo torej na hitro zavrgli modele, ki so se izkazali za dobre? Ne bo odveč, če si malo osvežimo spomin na stare čase (stigmatizirali me boste kot socionostalgika, pa to res nisem), ko so bile takratne letne skupščine **Lovske zveze Slovenije (LZS)** glede na zdajšnje poglede morda res manj demokratične, zato pa toliko bolj lovske pluralne: z odprtimi razpravami, z odkritim, poštenim dialogom in kritičnim razmišljanjem. Očitno pri tem pozabljamo, da je zgodovina učiteljica življenja in da vse, kar je bilo nekoč, pač ni za staro šaro. Izluščimo torej najboljše izkušnje, reformirajmo organizacijo tako, da bo

dobila sodobnejšo organizacijsko strukturo in učinkovitejše upravljanje. To ni nemogoče, sploh, ker imamo v lastnih vrstah dovolj pravnih in sorodnih strokovnjakov, ki bodo novemu vodstvu LZS lahko pomagali poiskati najboljše modele upravljanja in odločanja. Pri tem lahko pridejo do izraza popolna pluralnost pogledov, različnost in drugačnost mnenj in pogledov. In ne pozabimo – ravno drugačnost je stvar prihodnosti. In za prihodnost nam gre!

Bomo torej dobili lovskega Luthra? Uporabljam seveda simboliko in dodajam, da bi ga lahko dobili že z novim-starim predsednikom LZS. Moje izkušnje z njim glede dialoga in različnosti pogledov so pozitivne. Zna prisluhniti tudi drugače mislečim, vsaj najin dialog je bil takšen. Zato, spoštovani predsednik, čas je za spremembe, čas je za – »reformacijo«. Za podporo se ne boj, zlasti ne med mlajšimi ... Tukaj so, odpri jim vrata na stežaj, sicer se bomo še bolj postarali in takrat nam niti Luther niti sv. Hubert ne bosta mogla več pomagati ...

Dr. Marjan Toš

Avtorje besedil, namenjenih za objavo v rubriki *Mnenja in predlogi*, obveščamo, da uredništvo sprejema besedila z največ 4000 znaki brez presledkov.

Uredništvo

Vse foto: Pixabay

2. FEBRUAR – SVETOVNI DAN MOKRIŠČ

Svetovni dan mokrišč po vsem svetu praznujemo vsakega 2. februarja v letu. Mokrišča, ki sodijo med območja z biotsko najbogatejšimi ekosistemi, so močvirja, rečne mrtvice, nizka barja, stoječe vode, visoka barja, obalna območja, jezera, kali ... Mokrišče je območje, ki je redno in v zadostni meri preplavljeno s površinsko ali podzemsko vodo. Slednja omogoča razširjenost rastlinskega in vodnega življenja, ki za rast in razmnoževanje potrebuje mokro ali občasno mokro prst.

Ramsarska konvencija v bran mokriščem

Po definiciji inštituta **Wetlands International**, globalne organizacije, ki deluje v prid mokriščem, so to območja, na katerih voda prekriva zemljo (prst) ali pa je voda v zgornji plasti zemlje ali na njenem površju. Voda je lahko tudi v koreninskem predelu rastlin vse leto ali pa le v določenih obdobjih. Za svetovno zaščito mokrišč, ki so zelo ogrožena zaradi človekovega ravnanja – po svetu je uničenih že več kot 60 odstotkov mokrišč –, je bila februarja 1971 v iranskem mestu Ramsar sprejeta konvencija.

Ramsarska konvencija je mokrišča opredelila kot območja močvirij, barij, šotišč ali vode, naravnega ali umetnega nastanka, stalna ali občasna, s stoječo ali tekočo sladko, polslano ali slano vodo, vključno z območji obalnega morja, kjer voda ob osekah ne presega globine šest metrov. Države, podpisnice konvencije, so se zavezale, da bodo: uvrščale mokrišča na seznam mokrišč mednarodnega pomena ter ohranjala in vzdrževala njihovo ekološko ravnovesje, vključevale ohranitev mokrišč v nacionalne razvojne programe in načrtovale celostno upravljanje povodij ob spoštovanju načela trajnostne rabe (angleško: *wise use*), podpirale razvojno

Mokrišča, ki sodijo med območja z biotsko najbogatejšimi ekosistemi, so močvirja, rečne mrtvice, nizka barja, stoječe vode, visoka barja, obalna območja, jezera, kali ...

Za svetovno zaščito mokrišč, ki so zelo ogrožena zaradi človekovega ravnanja, je bila februarja 1971 v iranskem mestu Ramsar sprejeta konvencija – *Ramsarska konvencija*. Države, podpisnice konvencije, so se zavezale, da bodo s številnimi ukrepi delovale v prid mokriščem.

hektarjev). Naj omenim zgolj Ljubljansko barje s šotnimi barji in poplavnimi ravninami, ki so kot ogromna naravna spužva, pa poplavno reko Temenico, Krakovski gozd, Jovse, porečje Pesnice in Velike Krke z Ledavo in reko Muro z mrtvicami,

Mokrišča ohranjajo rastlinsko in vodno življenje, ki za rast in razmnoževanje potrebuje mokro ali občasno mokro prst.

politiko ohranjanja mokrišč z razglasitvijo zavarovanih območij, pri čemer bodo podpirale strokovno usposabljanje raziskovalcev in upravljalcev mokrišč ter sodelovale z drugimi pogodbenicami na področju mejnih mokrišč in hidroloških sistemov ter v skupnih razvojnih projektih na mokriščih.

Mokrišča v Sloveniji

V Sloveniji mokrišča pokrivajo 5,9 odstotka vsega ozemlja (okoli 98.760

Mokrišča pomembno prispevajo k pestrosti rastlinstva in živalstva, zlasti pa blažijo posledice naravnih nesreč in izrednih podnebnih dogodkov.

ki so povezane s poplavnimi gozdovi. Ti ekosistemi so neprecenljivo biotsko območje tudi v evropski mreži *Natura 2000*. Mokrišča pomembno prispevajo k pestrosti rastlinstva in živalstva, zlasti pa blažijo posledice naravnih nesreč in izrednih podnebnih dogodkov.

Slovenske lovke in lovci bi morali zavihati rokave in se bolj vneto posvetiti ohranjanju naših mokrišč z namenom, da jih ohranimo skupaj z njihovimi bogatimi ekosistemi, kar bo izboljšalo kakovost življenja vsem, ki smo povezani z mokrišči.

Bojan Avbar

Slovenske lovke in lovci bi morali zavihati rokave in se bolj vneto posvetiti ohranjanju naših mokrišč z namenom, da jih ohranimo skupaj z njihovimi bogatimi ekosistemi, kar bo izboljšalo kakovost življenja vsem, ki smo povezani z mokrišči.

OČISTIMO KRMIŠČA, PREPREČUJMO ZARAŠČANJE IN PRIPRAVIMO TRAVNIKE ZA KOŠNJO

V loviščih je treba zaradi prilagajanja letnim periodičnim dogajanjem v naravi veliko del opraviti spomladi. Večina jih je namenjenih ohranjanju in izboljševanju naravnih življenjskih razmer za divjad – biomeliorativna dela. Marec in april sta zato med delovno najbolj intenzivnimi meseci. V tokratnem prispevku med spomladanskimi deli dajemo poudarek čiščenju krmišč zimskega krmljenja, preprečevanju zaraščanja travnikov in pašnikov ter pripravi travnikov za (poletno) košnjo. Navedena dela naj ne bodo zapostavljena; pogosto imajo namreč v loviščih prednost tradicionalna dela: polaganje soli in izdelava solnic ter izdelava in popravilo lovskih prež.

Spomladi očistimo krmišča

Krmišča je treba vzdrževati, da nemoteno služijo svojemu namenu. Med vzdrževanje krmišč spada tudi odstranitev stare, plesnive ali drugače neuporabne krme ter odstranitev

iztrebkov, ki so se nakopičili pod jaslami in v neposredni okolici krmišča. Ob prihajanju večjih skupin divjadi se lahko dogaja, da še posebno v pozni zimi ob krmiščih nastajata in zastajata blato in voda, kopičijo se ostanki krme in iztrebki. Neustrezna higiena povečuje možnosti

okužb živali z zajedavci. Zato spomladi očistimo korita, jaslami in skladišča krme. Območje pod jaslami in bližnjo okolico krmišča pograbimo in odstranimo neuporabljeno ter pokvarjeno krmo in iztrebke (*slika 1*). Obenem okolico krmišča lahko tudi posujemo z živim apnom. Prav tako popravimo krmišča, čeprav bi jih lahko kadarkoli med letom. Ne odlašajmo s čiščenjem krmišč do ponovnega jesenskega polnjenja s krmo.

Krmišča je treba vzdrževati, da nemoteno služijo svojemu namenu. Med vzdrževanje krmišč spada tudi odstranitev stare, plesnive ali drugače neuporabne krme ter odstranitev iztrebkov, ki so se nakopičili pod jaslami in v neposredni okolici krmišča.

Slika 1: Območje pod jaslini in bližnjo okolico krmišča pograbimo in odstranimo neuporabljeno krmo ter iztrebke.

Preprečujemo zaraščanje travnikov in pašnikov

S košnjo travnikov in pašo domačih živali na pašnikih se ohranja travinje, s tem pa se ohranjajo tudi prehranske razmere divjadi v gozdnem prostoru in obenem zmanjšuje vpliv rastlinojedih parkljarjev na vegetacijo gozdov. Z opuščanjem obeh dejavnosti se ob robovih travnatih površin začnejo pojavljati posamične in manjše skupine olesenelih rastlin grmovnih in drevesnih vrst (**slika 2**). V začetku jih je mogoče odstraniti ali vsaj zadrževati njihovo rast z dosledno košnjo do gozdnega roba, prav tako jih je mogoče izrjavati ali z rovnico/krampom izkopati in odstraniti s površine travnika. Če nanje nismo pozorni in opuščamo košnjo travnika, se sčasoma

Slika 2: Strmega dela travnika ne kosijo več. Gozdni rob se pomika navzdol.

Slika 3: Zaraščajoči in že zaraščeni deli travnika

Z opuščanjem košnje travnikov in paše domačih živali se ob robovih travnatih površin začnejo pojavljati posamične in manjše skupine olesenelih rastlin grmovnih in drevesnih vrst. Če nanje nismo pozorni in opuščamo košnjo travnika, se sčasoma pojavijo strnjene skupine večjih olesenelih rastlin in čez nekaj let košnja ni več mogoča.

pojavijo strnjene skupine večjih olesenelih rastlin, ponekod se začno razraščati robida, praprot in malinovje, čez nekaj let košnja ni več mogoča. Travniki ali njegov del se zarašča (**slika 3**). Za odstranitev (posek in izkopavanje) tovrstne vegetacije je potrebno bistveno več ročnega dela, pogosto tudi strojnega, poravnava zemljine in sejanje ustrezne travne mešanice. Zgolj posek številnih večjih olesenelih rastlin ne zadošča za nadaljnje vzdrževanje travnika

Slika 4: Olesenela vegetacija je odrezana previsoko, košnja bo otežena ali nemogoča.

s košnjo. Prvi vtis po takšnem rezu je sicer ugoden (**slika 4**), olesenela vegetacija je odstranjena, vendar je košnja na takih mestih otežena, v naslednjih letih pa ponovno nemogoča. Če olesenelega rastlinja z zaraščajočega travnika/pašnika ne odstranimo, je košnja mogoča le med posameznimi skupinami mladja/grmovja (**slika 5**). Zaradi raznovrstne hrane (paša,

Slika 5: Košnja je še mogoča med skupinami grmovja. Če jo opustimo, bo tudi preostale travnate površine zarasel gozd.

objedanje mladih poganjkov in listov) in dobrega kritja je površina nekaj časa za živali zelo priljubljena, vendar ob nadaljnjem opuščanju rabe postopno postaja grmišče, v katerem se bosta količina in kakovost hrane za parkljarje začela zmanjševati.

Zaraščanje – gospodarjenje z grmišči

Ko gozdna vegetacija na robovih travnika/pašnika zaradi opuščanja košnje in/ali paše raste in porašča vedno večji del travnika, za njeno krčenje pa se ne odločimo, je mogoče nadaljnje gospodarjenje na način, kot sicer gospodarimo z grmišči. Osrednji del travnika kosimo, v delu, kjer košnja ni več mogoča, pa poskrbimo za periodično (na vsakih nekaj let) čiščenje; posekamo grmovni sloj in odstranimo vejevje s površine. Tako preprečujemo

Slika 6: Marsikateri travnik ali pašnik je v času sečnje gozdnega drevja skladišče hlodovine in vejevja.

Slika 7: Spomladi travnike pregrabimo in odstranimo kamenje, ostanke vejevja, suho travo in listje.

Če zaraščajoči površini ne namenimo dovolj pozornosti, se v nekaj letih zaraste v nepregledno grmišče in pozneje v gozd. Tako je površina »izgubljena« za dosednji način lova na njej (čakanje, zalaz), divjad pa je sredi gozdnega prostora prikrajšana za kakovostno prehransko krpo.

odrašcanje grmovnega sloja in ohranimo dostopnost (v nižjih slojih) popkov, poganjkov in listov za prehrano rastlinojede parkljaste divjadi. Z naštetimi ukrepi tudi ohranjamo površino primerne velikosti, na katero divjad rada prihaja in na kateri imamo pregled za (individualni) lov. Predel, ki se zarašča, čistimo zgodaj spomladi, pred olistanjem grmovja. Če naštetih ukrepov ne izvajamo, se lahko zaraščajoča površina v nekaj letih zaraste v nepregledno

grmišče in pozneje v gozd. Tako je površina »izgubljena« za dosednji način lova na njej (čakanje, zalaz), divjad pa je sredi gozdnega prostora prikrajšana za kakovostno prehransko krpo.

Pripravimo travnike za košnjo

Da bo travnik mogoče kositi, ga spomladi očistimo vej in kamenja. Zaradi posledic naravnih ujm v gozdovih marsikje poteka sečnja gozdnega drevja, travnate površine ob gozdnih cestah pa služijo tudi za skladišča lesa (*slika 6*). Tako so na njih ostanke vejevja, kamenje, zemljino je treba poravnati, po potrebi dosejati travno mešanico. Da bo kakovost zeli na travinju čim boljša in bo zrasla kakovostna krma za parkljasto divjad, je treba površino očistiti stare suhe trave, mahovja in listja. Zato travnik pregrabimo (*slika 7*), na nekaterih je treba odstraniti (izkopati) nezaželeno

Slika 8: Travnik je potreben izdatne nege. Na njem se bohotijo nezaželene zeli, ob robovih gozda se pojavlja posamezno olesenelo rastlinje.

zeli (**slika 8**), lahko ga tudi primerno pognojimo. Z ustreznim gnojenjem namreč povečamo količino pridelkov, hkrati pa zelo izboljšamo tudi kakovost travne ruše. Prepogosta raba in preveč izdatno gnojenje na splošno negativno vplivata na raznovrstnost in pestrost travne ruše. Na splošno se število (rastlinskih, pa tudi živalskih) vrst na travnikih premo sorazmerno manjša s količino vnesenih hranil in številom košenj. Na manjših travnikih in pašnikih, kjer robno košato gozdno drevje in razraslo grmovje povzročata zasenčenost, lahko grmovje posekamo (**slika 9**), na travnik vrasle daljše veje drevja pa odžagamo in odstranimo s površine. Ta dela lahko opravljamo tudi v kombinaciji z nego gozdnega roba.

Kateri travniki in pašniki so zanimivi za upravljalce lovišč?

Travniki in pašniki so v veliki večini v lasti drugih fizičnih in pravnih oseb, le v manjši meri so lastniki upravljalci lovišč. Večino obdelujejo lastniki sami za potrebe pridelave krme za domače živali, obenem pa takšne prehranske krpe zelo izboljšajo življenjsko okolje divjadi. Nekatere trav-

Spomladi travnik očistimo vej in kamenja, da ga bo mogoče kositi. Kakovost zeli na travinju bo čim boljša in bo zrasla kakovostna hrana za parkljasto divjad, če bomo površino očistili stare suhe trave, mahovja in listja. Zato travnik pregrabimo, na nekaterih je treba odstraniti (izkopati) nezaželene zeli, lahko ga tudi primerno pognojimo.

nate površine na podeželju, še posebno na strmih nagibih terena, pa se zaraščajo. Če lastniki niso zainteresirani za obdelavo, dovolili pa bi jo upravljavcem lovišč, so takšni travniki in pašniki zanimivi za lovce. Ne za pridobivanje krme za zimsko krmljenje, pač pa za ohranjanje deleža travnatih površin v gozdnem prostoru; predvsem na območjih z večjo gozdnatostjo, kjer jih je sicer malo, predvsem v okolju z več vrstami rastlinojede parkljaste divjadi in njihovimi številčnejšimi populacijami. Raje več manjših kot ena prevelika površina. Bolje malo dlje kot preblizu prometnih cest. Raje osončene

Za vsa dela na površinah, ki niso v lasti upravljalca lovišča, moramo pridobiti lastnikovo dovoljenje.

kot senčne lege. Ne preveč mokre lokacije, da jih obdelujemo in negujemo kot prehranske krpe za rastlinojedo parkljasto divjad ter za lažji lov.

Katera spomladanska dela tudi opravljamo v lovišču?

V loviščih, kjer ni krmišč za parkljasto ali malo divjad, travnike in pašnike pa lastniki redno obdelujejo in se zato ne zaraščajo, je obilo drugih možnosti spomladanskih del. Vzdrževati je mogoče grmišča v gozdovih, gozdne robove, obrečne pasove (obvodno vegetacijo), remize in druge ostanke naravne (olesenele) vegetacije, osnovati grmišča (remize) za malo divjad ter saditi sadike plodonosnega gozdnega drevja in grmovja. Prav tako spomladi sejemo nekatere kulture za divjad na krmnih in pridelovalnih njivah, izdelujemo, popravljamo in s soljo zalagamo solnice. Pomladni meseci so lahko tudi čas gradnje in popravila lovskih prež, skupaj z zalaganjem solnic pa še posebno v sredogorskih in gorskih loviščih tudi čas vzdrževanja in čiščenja lovskih stez. Pomlad je tudi čas čistilnih akcij. Prav tako so pomladni meseci čas iskanja in varovanja gnezd male (pernate) divjadi ter iskanja in varovanja mladičev srnjadi pred košnjo. Za vsa dela na površinah, ki niso v lasti upravljalca lovišča, moramo pridobiti lastnikovo dovoljenje.

Miran Hafner,

miran.hafner@gmail.com

Slika 9: V primeru zasenčenosti travnika posekamo košato robno grmovje in odžagamo veje košatega drevja.

GORU IN DORU – PRVA DOSELJENA RISA

Glavni cilj projekta LIFE Lynx, v katerem sodeluje enajst partnerjev iz petih držav – Slovenije, Hrvaške, Italije, Romunije in Slovaške – je preprečiti izumiranje risje populacije v Dinaridih in jugovzhodnem delu Alp. Projekt je nadaljevanje zgodovinske ponovne naselitve risa v Sloveniji, ko so napredno razmišljujoči lovci leta 1973 v kočevske gozdove pripeljali in nato iz prilagoditvene obore izpustili šest risov iz takratne Čehoslovaške. Ta naselitev velja za eno najuspešnejših tako na ravni Evrope kot tudi v svetovnem merilu. V okviru sedanjega sedemletnega projekta LIFE Lynx načrtujemo v številčno zmanjšano in izredno genetsko osiromašeno dinarsko-alpsko populacijo risa vključiti 14 novih živali iz Karpatov; od tega štiri rise v hrvaški del Dinaridov, pet v slovenski del in pet v slovenske Alpe. Letos spomladi smo na območje Dinaridov že doselili prva dva risa iz Romunije: eden je bil izpuščen na območju Slovenije, drugi na območju Hrvaške.

Odlov risov v državi izvora

Tako kot v primeru ponovne naselitve leta 1973 bodo tudi pri sedanjih doselitvah risi iz karpatske populacije, natančneje iz Romunije in Slovaške. Za preselitev vsake živali je treba vložiti

ogromno časa in znanja ter se procesa lotiti sistematično in premišljeno. Pred začetkom odlavljanja smo na izbranem območju ocenili stanje tamkajšnje risje populacije ter vzpostavili monitoring (spremljanje) s fotopastmi, zimskim sledenjem v snegu in zbiranjem neinvazivnih

genetskih vzorcev (slika 1). Na osnovi tako zbranih podatkov smo določili potencialna mesta za odlov.

Rise odlavljamo na dva načina, in sicer na njihovih naravnih prehodih in mestih, ki jih risi markirajo, z zabojnimi pastmi ter ob najdenih ostankih plena z uporabo

Tako kot v primeru ponovne naselitve leta 1973 bodo tudi pri sedanjih doselitvah risi iz karpatske populacije, natančneje iz Romunije in Slovaške. Prva risa, ki smo ju v letu 2019 doselili v dinarsko populacijo, prihajata iz romunskih Karpatov. Oba sta odrasla samca, poimenovali pa smo ju Goru in Doru.

Izpust prvega risa Doruja je potekal 4. maja 2019 na Hrvaškem, in sicer v Narodnem parku Risnjak v Gorskem kotarju. Drugega risa, Goruja, smo izpustili 14. maja 2019 v Sloveniji v Loškem Potoku, pri čemer so nam pomagali člani LD Loški Potok.

Foto: Rok Černe

Slika 1: Pobiranje neinvazivnega genetskega materiala risovega iztrebka

nožnih pasti (*slika 2*). Po ujetju žival prestavimo v karantensko oboro v državi izvora. Vsako žival pred prevozom iz države pregleda veterinar in jo ustrezno veterinarsko oskrbi.

Način izpustov risov v novo okolje

Prva risa, ki smo ju v letu 2019 doselili v dinarsko populacijo, prihajata iz romun-

Foto: Aleš Pičulin

Slika 2: Zabojna past za odlove risov v Romuniji

Slika 3: Goru v prilagoditveni obori v Loškem Potoku

skih Karpatov. Oba sta odrasla samca, poimenovali pa smo ju **Goru** in **Doru**. Način izpustov preseljenih risov v naravo se med Slovenijo in Hrvaško razlikuje. V Sloveniji bodo vsi risi pred izpustom najprej približno tri tedne nameščeni v prilagoditvenih oborah, katerih namen je, da se živali v času karantene umirijo in zmanjšajo željo po vračanju na domače območje (ang. *soft release*) (*slika 3*). Na Hrvaškem ne bo prilagoditvenih obor, saj bodo rise takoj po prevozu izpustili v naravo na izbranih lokacijah (ang. *hard release*).

Razlog za tako različna načina preseljevanja risov je prostorska razporeditev dinarske populacije risa. Centralni del populacije je na Hrvaškem, v Sloveniji pa je robni del. V Sloveniji poskušamo

s takim načinom izpustov rise zadržati v bližini lokacije izpusta. Kratkoročna posledica tega je večja možnost vključitve novih osebkov v že obstoječo populacijo.

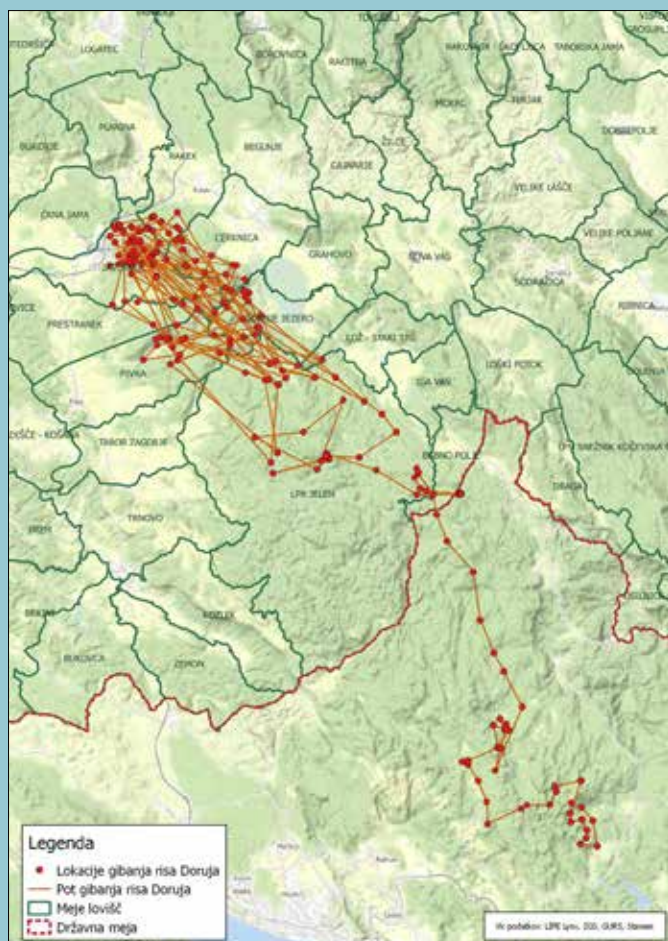
Prva doseljena risa

Izpust prvega risa **Doruja** je potekal 4. maja 2019 na Hrvaškem, in sicer v **Narodnem parku Risnjak v Gorskem kotarju**. Drugega risa, **Goruja**, smo izpustili 14. maja 2019 v Sloveniji v Loškem Potoku, pri čemer so nam pomagali člani **Lovske družine (LD) Loški Potok**, ki so sodelovali tudi pri postavitvi prilagoditvene obore in skrbeli za risa, ko je bil v obori. Vsak doseljen ris je opremljen s satelitsko telemetrično ovratnico, zato imamo dnevni vpogled v gibanje doseljenih risov.

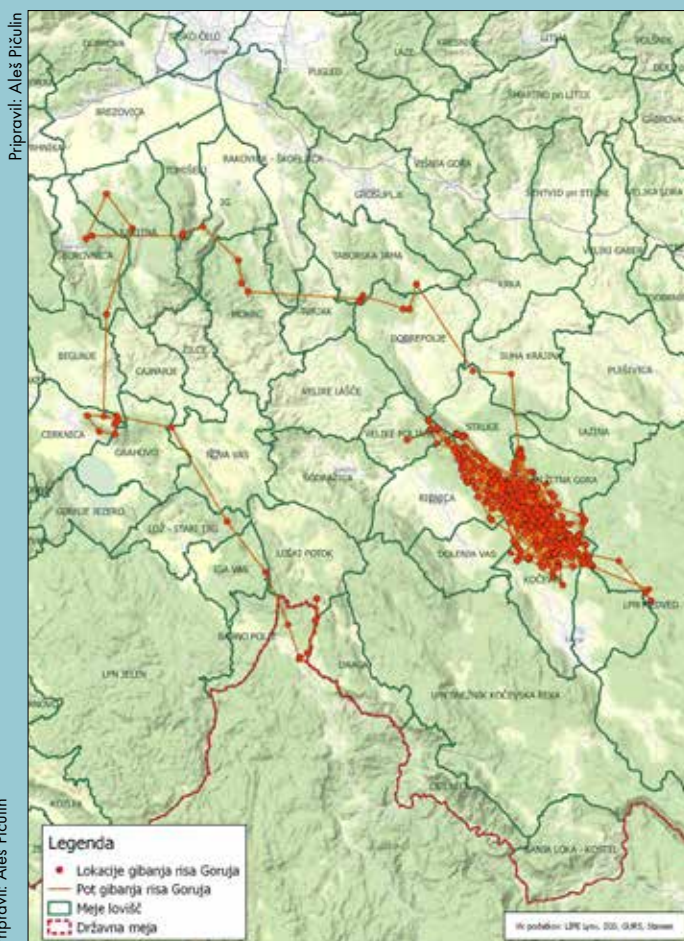
Doru se je po izpustu 20 dni zadrževal na območju Gorskega kotarja, potem pa se je namenil proti severu in 24. maja prestopil mejo s Slovenijo. Nekaj časa se je gibal

v **Lovišču s posebnim namenom Jelen**, zatem pa pot nadaljeval naprej proti severozahodu. Glede na njegovo gibanje domnevamo, da je večkrat poskusil prečkati avtocesto med Uncem in Postojno, a pri tem ni bil uspešen. Končno se je ustalil in si ustvaril teritorij ob primorski avtocesti

V Sloveniji sta s telemetričnimi ovratnicami opremljena še dva domača risa – risinja Teja in ris Bojan. Tejin teritorij je na območju Male gore in si ga deli z doseljenim risom Gorujem. Po prvem srečanju sta Teja in Goru skoraj en teden preživela skupaj. Teja je povrgla mladiča, ki je najverjetneje potomec risa Goruja, kar bomo poskušali potrditi z genetskimi analizami.

Slika 4: Zemljevid poti gibanja risa Doruja od izpusta do ustalitve na novo ustvarjenem teritoriju

Slika 5: Zemljevid poti gibanja risa Goruja od izpusta do ustalitve na novo ustvarjenem teritoriju

na območju Javornikov. Na tamkajšnjem območju smo lani s pomočjo genetskih vzorcev potrdili prisotnost samice, tako da upamo, da se bosta romunski samec in slovenska samica letos parila (slika 4).

Goru je takoj po izpustu v Loškem Potoku prečkal mejo s Hrvaško in se štiri dni zadrževal tam. Zatem se je vrnil v Slovenijo. Najprej je prečkal Racno goro, nato nekaj dni preživel na območju Slivnice, od koder se je premaknil proti severu, prečkal Menišijo in Rakitno vse do roba Ljubljanskega barja. Tam se je obrnil proti vzhodu in se gibal v smeri Turjaka, kjer se je preusmeril proti jugu in pot nadaljeval preko Suhe krajine do okolice Ribnice, kjer se je na Mali gori srečal s tamkajšnjo risinjo in tam vzpostavil stalen teritorij (slika 5).

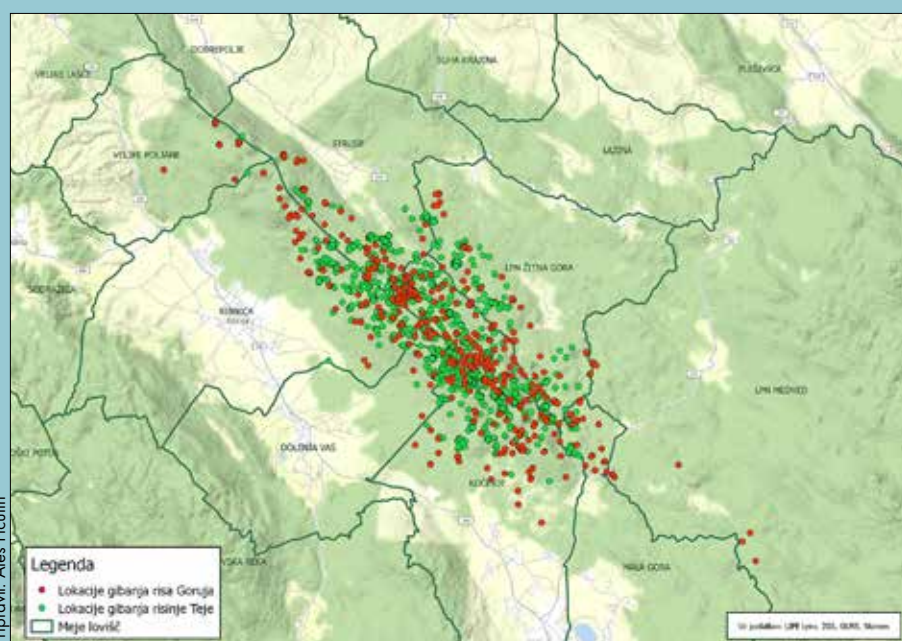
Telemetrično spremljanje gibanja

S pomočjo telemetričnega spremljanja gibanja ugotavljamo tudi, kdaj in kje se ris prehranjuje. Na mestu uplenitve parkljarja se namreč pokažejo zgostitve telemetričnih lokacij, saj ris ob plenu ostane več dni, dokler ne zaužije večine mesa (če ga pri tem ne zmotijo ljudje ali večji mrhovinarji). Nekatere lokacije obiščemo na terenu in zberemo pod-

robnejše informacije o plenu. Doslej so bile vse najdene uplenjene živali srnjad, in sicer vseh starostnih in spolnih kategorij.

V Sloveniji sta trenutno poleg risov, doseljenih iz Romunije (Goru in Doru), s telemetričnimi ovraticami opremljena še dva domača risa. Risinja, ki smo jo

poimenovali **Teja**, je bila odlovljena 19. aprila 2019 v LD Ribnica. Njen teritorij je na območju Male gore in si ga deli z doseljenim risom Gorujem (slika 6). Po prvem srečanju sta risa skoraj en teden preživela skupaj, čeprav je bilo to dva meseca po paritvenem obdobju, ki pri risih po navadi poteka od konca februarja do

Slika 6: Zemljevid točk gibanja risa Goruja in risinje Teje na istem teritoriju

Foto: Miha Cebin, LIFE Lynx

Slika 7: Risinja Teja z mladičem na območju Male gore

sredine aprila. V drugi polovici avgusta so vzorci gibanja risinje pokazali, da je verjetno povrgla mladiča. To smo uspeli zanesljivo potrditi v novembru, ko smo s pomočjo avtomatske kamere ob Teji prvič posneli tudi mladiča, ki je najverjetneje potomec risa Goruja, kar bomo poskušali potrditi z genetskimi analizami (*slika 7*).

Drugega domačega risa, poimenovanega **Bojan**, smo odlovili 1. decembra 2019 v **LD Osilnica**. Gre za mlajšega, vendar odraslega samca, ki je ob odlovu tehtal 24,5 kg. Prve doslej pridobljene lokacije gibanja nakazujejo, da se ris večinoma zadržuje ob reki Kolpi, ki jo redno prečka,

torej ima del teritorija v Sloveniji, del pa na Hrvaškem.

Vključevanje doseljenih risov v našo populacijo

Uspešnost vključevanja doseljenih risov v našo populacijo (tj. uspešno parjenje) bomo ugotavljali z nadaljnjim monitoringom, analizo zbranih neinvazivnih genetskih vzorcev risov (z zaznavanjem dednine doseljenih risov v potomcih), pa tudi s pomočjo posnetkov s fotopasti. Goru je verjetno že uspešno začel svoje vključevanje v dinarsko populacijo.

Uspešnost vključevanja doseljenih risov v našo populacijo (tj. uspešno parjenje) bomo ugotavljali z nadaljnjim monitoringom, analizo zbranih neinvazivnih genetskih vzorcev risov (z zaznavanjem dednine doseljenih risov v potomcih), pa tudi s pomočjo posnetkov s fotopasti.

V prihodnjih letih v Sloveniji in na Hrvaškem načrtujemo v populacijo vključiti še 12 risov. Vsi bodo opremljeni s telemetričnimi ovratnicami, kar bo omogočilo vpogled v njihovo gibanje in vključevanje v obstoječo populacijo. Vsak doseljeni ris je z vidika izboljšanja trenutne genetske slike in dolgoročnega obstoja dinarske populacije izjemnega pomena.

V prihodnjih letih v Sloveniji in na Hrvaškem načrtujemo v populacijo vključiti še 12 risov. Če pri kateri živali vključitev v populacijo ne bo uspela (pogin, povoz ...), jo bomo nadomestili z novim risom. Kot je bilo že omenjeno, bodo vsi risi opremljeni s telemetričnimi ovratnicami, kar bo omogočilo vpogled v njihovo gibanje in vključevanje v obstoječo populacijo. Vsak doseljeni ris je z vidika izboljšanja trenutne genetske slike in dolgoročnega obstoja dinarske populacije izjemnega pomena.

Aleš Pičulin, Urša Fležar, Matej Bartol, Rok Černe, Maja Sever, Nives Pagon, Andrej Rot, Gregor Simčič, Miha Krofel, Lan Hočevar, Hubert Potočnik, Franc Kljun, Jaka Črtalič, Ivan Kos, Srečko Žerjav

Foto: Michael Migas

Foto: Boris Leskovic

GAMSOVKA NA LJUBLJANSKEM BARJU

V lovišču LD Brezovica, v osrednjem območju Krajinskega parka Ljubljansko barje, že nekaj mesecev živi mlajša gamsja koza na očitno njej najustrežnejšem izbranem kraju, od koder se ni premaknila že nekaj mesecev.

Gamsovka le 5 km od Ljubljane

Za nižinsko mokrotno in poplavno kmetijsko krajino je gams povsem neznatilen prostoživeči parkljar. Pa vendar si je gamsovka, ki si je zaželela poiskati novo življenjsko okolje, prav tod poiskala začasno (ali stalno?) najustrežnejše mesto – »mikrolokacijo«, ki ji nudi še dovolj ustrezne prehranske in varnostne razmere. Naselila se je le 5 km od Ljubljane, na območju Vnanjih Goric, na južni, skaloviti (dolomit) in prepadni strani barjanskega osamelca Veliki vrh (373 m), kjer je opuščen kamnolom, in v neposredni sosesčini zaselka Zanova. Ob njenem vsakodnevem pasišču poteka tudi zelo obljudena pohodna pot, s katere jo vsak dan opazujejo pohodniki in lovci, ki jih spusti (če imajo le svoje pse ob sebi mirne in privezane) na vsega 5 m.

Z lovskim tovarišem **Romanom Bokavškom** sva se zgodaj decembra prepričala, da koza tudi dobro »ve«, katero vozilo ji ni nevarno in kdaj mora v

zavetje kamnitih sten in gozda. Nič je ni motilo, ko sem jo fotografiral s ceste, celo pasla se je vmes. Tudi sicer so gamsi, če jih nihče ne vznemirja, bolj zaupljivi do ljudi (manj do psov ob ljudeh) kot na primer srnjad ali jelenjad.

Od kod je prišla gamsja koza ter čemu in zakaj se je ustavila na svoji selitveni poti prav na tem kraju?

Najbližje gamsje kolonije nealpskih gamsov (»goščarjev«) od prebivališča naše barjanske gamsovke, ki se je po izjavah lovcev in drugih očividcev tja priselila že v začetku lanskega septembra (2019), živijo v bližnjih alpskih predgorjih in gozdnatih planotah; na primer na Krimu, Mokrcu, v ostenjih soteske Zale, v Iškem vintgarju, borovniškem Peklu in tudi na drugi strani ograjene avtoceste Ljubljana–Vrhnika, v Polhograjskih dolomitih. Občani naj bi gamsa na območju Krajinskega parka Ljubljansko barje videli že poleti na osamelcu Kostanjevica pri Bevkah in v njegovi bližini, nato blizu vodnega zbiralnika med naseljem Jezero in vasjo Lipe. Predvidoma naj bi bila ista žival, ki je nato prečkala reko Ljubljanico in prišla

v lovišče Brezovica, kjer se je ustalila na površinsko manjšem, a njej najustrežnejšem delu Ljubljanskega barja.

Podobno kot za nekatere druge vrste je tudi za gamse značilno, da se posamezne živali iz določenih gamsjih populacij ali kolonijskih subpopulacij selijo (migrirajo) in se na svoji selitveni poti pojavljajo v zanje povsem neznatnih okoljih. V pretežni večini so take živali mlajši kozli, ki iščejo novo ustrezno življenjsko okolje, obenem pa nagonsko želijo poskrbeti za primerno izmenjavo (pestrost) genskega materiala med posameznimi populacijami. Med glavnimi vzroki za menjavo stanišč so poleg znotrajvrstnih odnosov v populacijah zanesljivo tudi ekološke in podnebne spremembe v matičnih okoljih in v globalnem pomenu. V našem primeru je selitveno vlogo prevzela dve- do triletna koza.

Ker se je koza na svoji selitveni poti za daljši čas ustavila na točno določenem predelu našega lovišča, barjanskega osamelca Veliki vrh, je to zgovoren dokaz, da je prav tod našla – v sicer za njeno vrsto neznatni krajini – za svoje preživljanje najprimernejše mesto.

Podobno kot za nekatere druge vrste je tudi za gamse značilno, da se posamezne živali iz določenih gamsjih populacij ali kolonijskih subpopulacij selijo (migrirajo) in se na svoji selitveni poti pojavljajo tudi v zanje povsem neznatnih okoljih.

Za nižinsko mokrotno in poplavno kmetijsko krajino je gams povsem neznatilen prostoživeči parkljar.

Foto: Boris Leskovic

Že od septembra lani si je za vrsto v povsem neznačilnem okolju Ljubljanskega barja poiskala začasni ali stalni življenjski prostor mlajša gamsja koza (vse fotografije so bile posnete 6. decembra 2019).

Gams je navezan na apnenčasta skalovja in razgiban svet

Predvsem je opaziti, da morajo v takih območjih gamsi najti poleg optimalnih prehranskih razmer tudi primerno velik in razgiban skalnat teren, ki jim obenem lahko ponudi tudi dovolj varnih zatočišč (skrivališč) in dnevnih počivališč, kamor se lahko umaknejo prežvekovat in se izognejo pred vznemirjanjem in ob preganjanju. V literaturi sem zasledil podatke, da so taka posamezna gamsja nahajališča, ki so skoraj vsa izključno v apnenčastih in dolomitskih območjih, sredi območij prakamnin. Čeprav ta pojav ni dovolj pojasnjen, ga več kot zgovorno potrjuje primer naše koze, saj se je ustalila na Velikem vrhu, na njegovem južnem obrobju, kjer je prepadno ostenje iz apnenca (oziroma dolomita), na njegovi severni strani pa je narinjen lapor. Odgovor oziroma vzrok je verjetno treba iskati v tesni povezavi z gamsovimi prehranskimi potrebami in obenem z zagotavljanjem ustrezne varnosti živali.

Očitno je koza, ki se je tamkaj ustalila v zadnjih nekaj mesecih, take razmere (začasno?) našla na nadmorski višini med vrhom Velikega vrha (373 m) in vznožjem pod osamelcem (291 m), kamor se hodi na travnik prav tako redno past. Ljubljansko barje je namreč nastalo na zgodovinskem prehodu pliocena v pleistocen/ledeno dobo (pred okroglo dvema milijonoma let) s tektonskim pogrezanjem, ki pa ni bilo povsod enakomerno. Globoko spodaj je kamninska osnova. Od konca ledene dobe do začetka holocena je bilo tod jezero, ki

Gamsovka se je lani na svoji selitveni poti za daljši čas ustavila na točno določenem predelu lovišča LD Brezovica, barjanskega osamelca Veliki vrh, kar je zgovoren dokaz, da je prav tod našla – v sicer za njeno vrsto neznačilni krajini – za svoje preživljanje najprimernejše mesto.

pa se je postopoma krčilo. Vodovja, ki so se stekala v vdorno kotlino, so nanosila velike količine sedimentov, ki ponekod presegajo debelino 100 m. V južnem delu Ljubljanskega barja kamninsko podlago gradijo triasni dolomiti, ki kot barjanski osamelci ali »otoki« molijo iz sedimentov. Na triasne dolomite osamelcev so ponekod narinjene tudi karbonske kamnine (konglomerati, peščenjaki in glinavci), ki jih najdemo predvsem na severni strani barja.

Prehranjevanje gamsov je drugačno od srnjadi

Gams je rastlinojede, prežvekovalce – bolj prebiralec rastlinja/smukavec, ki ga prehransko uvrščamo v vmesno sku-

Vzrok za naselitev gamsovke v neznačilni krajini je verjetno treba iskati tudi v tesni povezavi z gamsovimi prehranskimi potrebami, ekološkimi spremembami v matičnem habitatu in obenem z zagotavljanjem ustrezne varnosti živali.

hrano, mirne kotičke za prežvekovanje in dovolj varne razmere v skalnih stenah. Od vseh barjanskih osamelcev (Kostanjevica, Plešivica, Sinja Gorica, Blatna Brezovica, Bevke (Brdo), Grič, Gulč) sta samo na Velikem vrhu obsežnejše – čeprav površinsko ne veliko – prepadno skalovje in pestra višinska izmenjava rastlinskih vrst, ki uspevajo na triasnih dolomitskih sedi-

Foto: Boris Leskovic

Opuščen kamnolom v Velikem vrhu – gamsje stanišče

pino med izrazito pašne živali (ki uživajo pretežno trave) in med izrazite prebiralce (jedo pretežno brste, mlado listje/iglice, poganjke drevja in pritlikavega grmičja, lišaje in zeli). Poleti uživajo več trav kot pozimi, pa zato več drevesnih poganjkov (brstov) iglavcev (smreka, jelka bor, borovje) in listavcev s prevlado listavcev. Prehransko je zato gams bližji prebiralcem in tudi bolj podoben jelenjadi kot srnjadi, ki potrebuje visokokakovostno hrano. Gamsi imajo odpornejša prebavila, zato lahko izkoriščajo tudi težko prebavljivo rastlinje. Med zelmi in travami izbirajo le v odvisnosti od svoje fiziološke potrebe. Prehrana je odvisna tudi od določenega okolja in letnega časa.

Navadno se gamsi pasejo zjutraj in pozno popoldne (so izrazito dnevne živali). Očitno je barjanska koza našla v rastlinju, ki porašča južno in vzhodno pobočje Velikega vrha, na apnenčasto-dolomitski podlagi prav vse ustrezne ekološke razmere, ki jih potrebuje za svoje preživetje na začasni ali končni poti:

Foto: Roman Bokavšek

Pozno spomladi bomo preverili, ali se gamsovka še zadržuje v LD Brezovica ali pa se je medtem odpravila naprej iskat še primernejše okolje.

mentih, ki lahko tudi gamsu zagotavljajo primerno hrano. Ali je bo v kombinaciji z drugimi ekološkimi potrebami dovolj za vsa sezonska obdobja, se bo pokazalo, če ne prej, pozno spomladi, ko bomo ugotavljali, ali se koza še zadržuje tam ali se je medtem odpravila naprej iskat še primernejše okolje.

Boris Leskovic

FEBRUAR

V tem zimskem času rad prebiram že zaprašene stare letnike glasila Lovec, kjer sem naključno naletel na članek Ludvika Mariča z naslovom Spomladanske skrbi nižinskega lovca (Lovec, 1/1960, str. 3). V njem avtor opozarja lovce na nevšečnosti, ki jih v mrzlih dneh predvsem mali divjadi navadno povzroča globok sneg in piše, da »je globok sneg znanilec smrti, ki zdecimira divjad malega lova«. In če s tem v povezavi nekako primerjamo takratne razmere s predvidevanji klimatologov, ki so že konec poletja tudi za leto napovedovali eno najbolj hladnih prihajajočih zim v zadnjih 30-ih letih, ne moremo ostati ravnodušni. Po napovedih naj bi se namreč spet ponovil vdor hladnega zračnega vala, poimenovanega Zver z vzhoda, ki naj bi k nam prinesel velike količine snega in hladnega zraka. Ne glede na take nezanesljive napovedi pa se večina lovcev – upravljavcev lovišč na zimo dobro pripravi. Tako je v priročnih družinskih skladiščih dovolj ustrezne krme za malo divjad; krmišča, posebej prirejena zanjo, pa so tudi pred tem dobro založena. Preostane le še pozorno spremljanje vremenskih razmer v lovišču, da po potrebi pravočasno ustrezno ukrepamo in preprečimo nepotrebno vznemirjanje divjadi v zimovališčih ter ji, kolikor je le mogoče, olajšamo posledice neugodnih vremenskih razmer.

Društvena dejavnost

V tem mesecu po nekakšnem le navidezno zatišju (z izjemo ožjega vodstva lovske družine) ponovno oživi življenje članstva zelene bratovščine. Mnogi že komaj čakajo na sklic občnih zborov, saj je to za večino članov dan v letu, ko se ponovno snidemo s starimi prijatelji. Občni zbor (po starem skupščina) je najpomembnejši organ vsakega društva in hkrati tudi edini organ društva, ki je določen z Zakonom o društvih (ZDru-1). Sestavljajo ga prav vsi člani lovske družine. Je (vsaj) enkrat na leto srečanje vseh članov društva (lovske družine), kjer po potrebi volijo vodstvo, predstavijo analizo opravljenega dela v prejšnjem letu in predstavijo smernice delovanja v prihodnjem. Na njem prav tako odločajo o vseh drugih najpomembnejših vprašanjih glede delovanja društva. Vodenje občnega zbora vsakega društva (lovske družine) je urejeno s poslovnikom. Določila je treba dosledno spoštovati.

Predsednik/starešina lovske družine najprej pozdravi vse prisotne. Na začetku občnega zbora se običajno za trenutek skupaj spomnimo na pokojne člane/lovce, ki so v minulem letu zapustili naše vrste. Nato vodenje občnega zbora prevzame izvoljeno delovno predsedstvo.

Morda se posamezni člani niti ne zavedajo pomena občnega zbora in ga sprejemajo zgolj kot neke vrste formalnost, ki jo je treba čim prej »spraviti pod streho«. Spet drugi

želijo občni zbor izrabiti predvsem za »pranje umazanega perila«. Oboji bi se morali zavedati, da mora k uspešnemu delovanju društva svoj delež prispevati sleherni član in ne pričakovati ter zahtevati, da bo samo ožji del vodstva (predsednik in člani upravnega odbora) opravil vse naloge. Zato mora vsak lovec po svoji najboljši moči aktivno sodelovati pri vseh nalogah, ki so mu zaupane. Občni zbor mora potekati pregledno,

v skladu z določili pravil (statuta) lovske družine, kajti bližnjic oziroma odstopanj od predpisanega si ne smemo privoščiti. V razpravi lahko sodelujejo vsi člani, vendar naj bo le-ta vedno jedrnata, spoštljiva, strpna in konstruktivna. Po končani razpravi o določeni tematiki morajo biti večinsko sprejete odločitve vsakemu razumljivo zapisane v zapisniku. Zato se ne moremo zadovoljiti, da bi vse v zapisniku ostalo le kot zapisane črke na papirju, pač pa je treba vse sklepe tudi uresničiti. Če temu ni tako, mora ukrepati organ nadzora (nadzorni odbor lovske družine), kar pa, roko na srce, tu in tam zelo pogrešamo. Praviloma tudi ni občnega zbora, na katerem med drugim ni izrečeno kratko poročilo nadzornega odbora s kratko in jedrnato ugotovitvijo: »Poslovanje lovske družine je potekalo pregledno in skladno z računovodskimi standardi, nepravilnosti nismo ugotovili.« Le redko smo priča daljšemu in analitičnemu poročilu predsednika nadzornega odbora glede izvrševanja sprejetih sklepov oziroma, da bi bilo v konkretnem primeru vodstvo lovske družine celo opozorjeno na odpravo morebitnih določenih pomanjkljivosti ali pa se je od vodstva zahtevalo, da opravi še to in ono v povezavi z uresnitvijo sprejetega sklepa občnega zbora.

Občni zbor ima poleg delovnega značaja vedno tudi slavnostni značaj. Zato je prav, da temu sledimo tudi s svojim zgledom. Po navadi poskrbimo, da je omizje delovnega predsedstva primerno urejeno (primeren prt, cvetlični aranžma, kozarci in napitek), ob njem pa naj bi bila v stojalo postavljena družinski lovski prapor in državna zastava. Vsi udeleženci občnega zbora naj bi bili oblečeni v slavnostni lovski kroj.

V zaključnem delu delovnega dela

Vse foto: Štefan Vesel

Na občnem zboru imamo člani lovske družine možnost tvorno razpravljati pri posamezni točki dnevnega reda (skladno z določili poslovnika). Pri tem moramo paziti, da smo kratki in vsebinsko jedrati ter da se z razpravo ne oddaljimo od ožjega bistva obravnavane teme.

Pri izbiri mentorja/-ev moramo biti trdno prepričani, da bomo pripravniku določili lovca, ki je ustrezno usposobljen in je jasno izrazil voljo, da bo lahko dovolj časa namenil za delo s pripravnikom. Zato moramo skrbeti tudi za usposabljanje ustreznega mentorskega kadra in to delo pravilno vrednotiti. Na fotografiji lovška tovarišica Sely de Brea Šubic na enem od izobraževanj prihodnjih mentorjev za praktično usposabljanje lovskih pripravnikov.

občnega zbora pogosto nekaj besed namenimo zahvali zaslužnim članom za opravljeno delo in jim ob tej priložnosti morda izročimo ustrezno priznanje ali lovsko odlikovanje. Morebitnim povabljenim gostom omogočimo, da pozdravijo zbor in morda nagovorijo udeležence.

Lovci smo ponosni na bogato lovsko tradicijo, zato je prav, da se občni zbor konča z družabnim delom in s primerno pogostitvijo, ki jo poravna družinska blagajna. Vsekakor ob tem ne smemo pozabiti na lovske šege in navade (zdravljica, lovski ropot itn.), ki jih moramo ohranjati in predajati naslednjim rodovom lovcev.

Lov

Država je lovcem zaupala tudi izvajanje veljavnega programa izobraževanja novih lovcev za lovski izpit. Le-ta poteka na ravni praktičnega dela lovskega izpita, ki ga kandidat opravi po predpisanem programu v okviru matične lovske družine ali pa pri enem od upravljavcev lovišč s posebnim namenom (LPN), in teoretičnega dela, ki ga kandidat opravlja po udeležbi na predmetnem in vsebinskem tečaju. Zanj poskrbi ena od območnih lovskih zvez, ki ima sklenjeno veljavno pogodbo z **Lovsko zvezo Slovenije (LZS)** o prenesenih nalogah. Ob tem je treba poudariti pomembno vlogo dveh mentorjev, ki od samega začetka v lovski družini usmerjata in spremljata pripravnikovo delo v postopku usposabljanja, vse do opravljanja teoretičnega lovskega izpita. V procesu usposabljanja še kako velja pogovor o Janezku, saj hote ali ne hote marsikaterega mladega lovca pri prvih lovskih korakih spremlja »mentorjeva senca«. »Kakršen je mentor, tak bo tudi lovec!« Zato moramo biti pri izbiri mentorja trdno prepričani,

da smo pripravniku določili lovca, ki je ustrezno usposobljen in bo imel na voljo dovolj časa za delo s pripravnikom. Tudi mora jasno izraziti pripravljenost, da bo opravljal to nalogo. Nikakor si ne smemo dovoliti, da mentorja določimo brez njegovega strinjanja ali celo v njegovi odsotnosti (kar se žal tudi dogaja).

Seveda mora biti vsak mentor dovolj razgledan, s primernim teoretičnim in bogatim praktičnim znanjem. Mentorjev odnos do pripravnika mora biti avtoritativen, korekten in odgovoren do zaupane mu naloge. Pri ocenjevanju pripravnikovega dela mora biti pošten in nepopustljiv. Le tako bomo uspeli vzgojiti prihodnji lovski rod v duhu lovca, kakršnega si želimo imeti, da si pozneje ne bi kaj očitati. Morda tudi ne bi bilo odveč, da se preizkusimo, ali smo pri vzgoji prihodnjih lovcev še na pravi poti, ki je bila prvič opisana v knjigi *Náš lov I*, ki je izšla davnega leta 1951, in jo lahko poiščemo med knjigami na zaprašeni polici. V omenjenih

Na dobrodelnem plesu LZS zbiramo finančna sredstva za gmotno prizadete lovce ali njihove družine, ki to pomoč najbolj potrebujejo. Pri tej plemeniti akciji pomoči lahko sodeluje vsak lovec na tak ali drugačen način; treba se je le odzvati povabilu, ko smo povabljeni na ples.

Na sejmiščih skoraj vseh lovskih sejmov se hote ali ne hote soočimo z žalostnim dejstvom, o katerem je že pred desetimi leti pisal Gregor Bolčina (Lovec, 1/2009) v članku Trofeje in trofeizem. Nemalokrat namreč naletimo na poskuse dedičev pokojnih lovcev, ko želijo odprodati njihovo zapuščino (lovske trofeje), ki so jih lastniki nadvse cenili. Na prostem trgu namreč vrednost omenjenih lovskih trofejev ne dosega niti desetine stroškov, ki jih je moral lovec - uplenitelj odšteti, da je pridobil lovsko trofejo, ki predstavlja uspešen lov.

zapisih avtor inž. **Mirko Šušteršič** poučuje sodobnega lovca: »Nepodkupljiv, iskren in premišljen mora biti pri srečanju z živalstvom, poznavalec narave in posebej divjadi in njenih življenjskih navad, da razume, pravilno presoja in brez strasti, po pameti in srcu, odloča in ukrepa. Zavedati se mora, da je s puško v roki neomajen gospodar nad živalstvom in da zavoljo svojega razuma nima tekmeča med živimi bitji. Ta zavest pa ravno vodi pravega lovca k plemenitosti, da je kot gospodar, zaščitnik, prijatelj nebogljenežev živali. Most do tega je ljubezen do narave, ki vodi k opazovanju, k znanju po njem do razumevanja, prosvetljenosti, do značaja in lovskega poštenja.«

Koliko te modrosti, ki je aktualna še dandanes, je ohranjene med nami? Bojim se, da je, z redkimi izjemami, večji del tega žal izpuhtelo. V zadnjem času se namreč v lovskih družinah vse prepogosto soočamo s spori lovcev, povečini na ravni

V zadnjem obdobju se tu in tam posamezno območno združenje upravljavcev lovišč, območna lovska zveza ali celo posamezna lovska družina odloči predstaviti trofeje uplenjene divjadi v minulem obdobju. Hkrati je smiselno prireditve izkoristiti tudi za predstavitev drugih/širših dejavnosti s področja našega dela.

medgeneracijskih odnosov. Starejši lovci (z veliko »kilometrino«), ki so vajeti vodenja lovske družine prepustili mlajši generaciji, so pogosto tarča »obračuna« v povezavi z minulim delom. Tako se znajdejo v situaciji, ko ugotavljajo, da vse, kar je bilo v preteklosti storjeno in urejeno, preprosto zdaj ni več v redu. Nekdanji vodilni postanejo tarča obsodb, podtikanj in če se kdo od obsojenih upre proti ravnanju aktualnega vodstva, se lahko po kratkem postopku kaj hitro znajde pred (pristransko) disciplinsko komisijo. Vsi udeleženi se postavijo na okope in zadeva je že z naslednjim korakom v rokah pravice na rednem sodišču. Mine nekaj let potrpežljivosti in skoraj po pravilu sodišča odločajo v prid tistega, ki je pravico iskal na sodišču (najpogosteje zaradi pravno nepravilno vodenega postopka), kar le še potrdi ugotovitev na začetku.

Odnosi z javnostmi

Praksa zadnjih nekaj let je pokazala, da je v tem mesecu realno pričakovati primeren odziv članstva in zadostno udeležbo na t. i. *Dobrodelnem plesu LZS*, na katerem zbiramo finančna sredstva za lovce in njihove družine, ki to pomoč najbolj potrebujejo. Pri tej plemeniti akciji lahko sodeluje vsak lovec na tak ali drugačen način, treba se je le odzvati povabilu, ko smo povabljeni.

Sodelovanje z nevladnimi organizacijami postaja že kar naša stalnica, za kar skrbi predvsem ožje vodstvo LZS. Začetek leta je primeren čas za izmenjavo in zbiranje pobud in idej ter podpore pri uresničitvi skupnih interesov.

Na začetku nove lovne sezone je prav, da se ob družinskih pregledih lovskih trofej in kategorizaciji uplenjene divjadi v minulem letu odločimo, da jih na ogled pokažemo vsem lovcem in morda širši

javnosti na primerni razstavi (razstavnem panoju), ki jih prireja vedno več organizatorjev (območna združenja upravljavcev

lovišč, območne lovske zveze ali posamezne lovske družine). Prireditve je smiselno izkoristiti tudi za predstavitev drugih/širših dejavnosti s področja našega dela.

V tem in naslednjem mesecu navadno oživi doma in v tujini tudi lovska sejemska dejavnost. Na sejmiščih skoraj vseh lovskih sejmov se hote ali ne hote soočimo z žalostnim dejstvom, da lovske trofeje po lovčevi smrti za marsikaterega sorodnika niso več zanimive.

Še posebno tradicionalni postajajo družabni lovski »skoki« s sončne strani Alp na osojno, na sejme k sosedom, kjer se svetovni proizvajalci in ponudniki lovske in ribiške opreme ter drugih storitev predstavijo širši zainteresirani množici evropskih lovcev. Marsikateri lovec se rad udeleži takega lovskega izleta v tujino, saj ga ni med nami, ki ne bi ob sejmskih popustih našel česa zase. Obenem ima možnost, da se seznani s široko paleto raznih novosti. Ob vsem se tam ponuja tudi možnost izmenjave najrazličnejših informacij, idej in srečanj s starimi in novimi prijatelji.

Štefan Vesel

Lovski kraj

Ugotavljam, da se med lovci, navkljub jasni večinski opredelitvi, še vedno pre pogosto pojavlja različno tolmačenje, kako naj bo lovec oblečen ob različnih priložnostih (slavnostnih), da bi jasno izkazoval pripadnost slovenskemu lovstvu. Odgovor na to vprašanje si sicer lahko vsak lovec ustvari sam ob prebiranju lovskega priročnika *Divjad in lovstvo* v poglavju *Lovska noša*, na straneh od 58 do 61. Naknadno, že kmalu po izidu omenjene knjige je **Upravni odbor LZS** imenoval še dodatno komisijo, ki je imela nalogo natančno določiti vsebino letnega lovskega kroja. Tako je bil pozneje, na predlog imenovane komisije, sprejet ustrezen sklep, ki je določil, kaj naj bi slovenske lovke in lovci pravilno (domenjeno) uporabljali za letni lovski kraj in kaj je pod to »blagovno znamko« lahko tudi na trgu. Ob sprejemu novosti v povezavi s temi določili je bilo tudi sklenjeno, naj sicer vsa dosedanja uradna lovska oblačila, ki so še uporabna, ostajajo še nadalje v uporabi, a le do iztrošenosti. Poudarjeno pa je bilo dejstvo, da je treba pri nabavljanju novih oblačil letnega kroja spoštovati sklepe Upravnega odbora LZS, ki so bili sprejeti 30. septembra 2013. O tem smo lovce obvestili v januarski številki glasila *Lovec* (*Lovec*, 1/2014, str. 40–41).

Na teoretičnem delu lovskega izpita pri tematiki o lovskem kroju kar nekaj organizatorjev tečajev za lovske pripravnike redno povabi k sodelovanju tudi predstavnike slovenskih krojaških delavnic, ki pripravnikom iz prve roke, celo s praktičnim prikazom delov lovskega oblačila in ustreznih dodatkov (npr. gumbov iz jelenje roževine), razložijo, kakšen je pravi lovski kraj.

slogu oblačenja pri drugih lovskih aktivnostih (želi si t. i. športni lovski kraj) med zeleno bratovščino. Morda pa bi bila omenjena pripomba in predlog le vredna širše razprave? Ali pa bosta ostala le med že mnogimi podobnimi pobudami.

Uporaba pametnih telefonov pri lovu

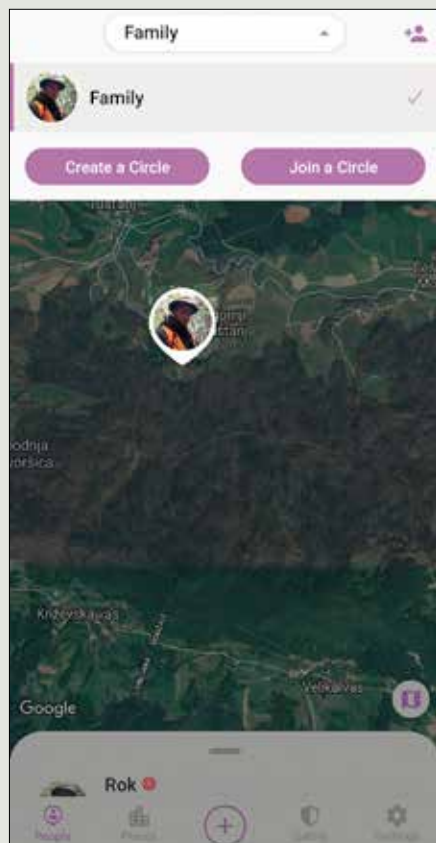
MOJ TELEFON JE LAHKO LOVSKI ROG

V lovskem priročniku Divjad in lovstvo je zapisano, da se na brakadah za sporazumevanje v pogonu uporabljajo tudi znaki z lovskim rogom. Morda res še kje, to izročilo bi bilo vredno ohraniti, a v resnici ga sedaj smiselno slišimo le ob pozdravu lovini. Pravzaprav kar pozabljamo, kako pomembno vlogo je svoj čas imel lovski rog. Bil je pravi »sistem zvez« za vse sodelujoče: oznanjal je začetek in konec lova, opozarjal na divignjeno divjad, celo vrsto divjadi, in še marsikaj drugega.

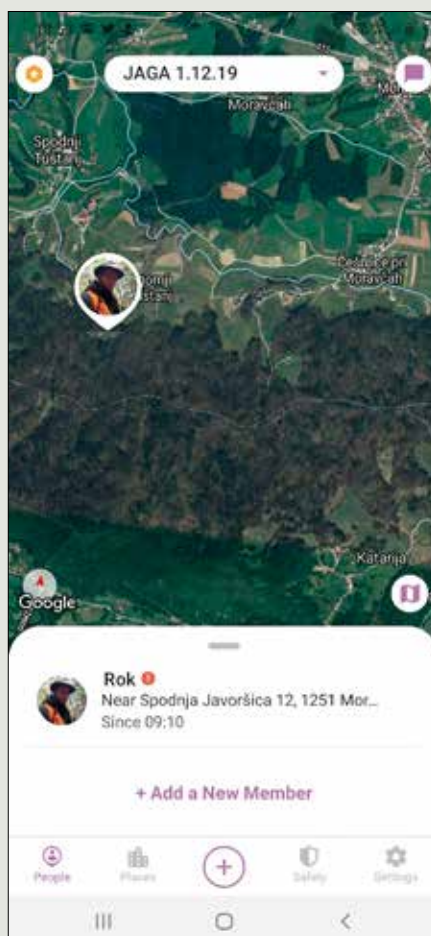
Skupni lovi

Od pripomočkov, ki so zadnja leta najbolj spremenili naš vsakdan, je pametni telefon zagotovo na osrednjem mestu. Trenutno modeli združujejo telefon, fotoaparati, računalnik in navigacijsko napravo. Če nam je všeč ali ne, ga imamo pri sebi tudi na lovu, pa najsi bo za kratkočasenje, klicanje pomoči, navigacijo ter ohranjanje dogodkov ali plena v fotografskem spominu. Razvitih in znanih je vrsta telefonskih aplikacij – uporabniških programov za pametni telefon, ki v vsakdanjem življenju ali tudi pri delu olajšajo naša opravila.

Skupni lov se mi je kot začetniku vedno

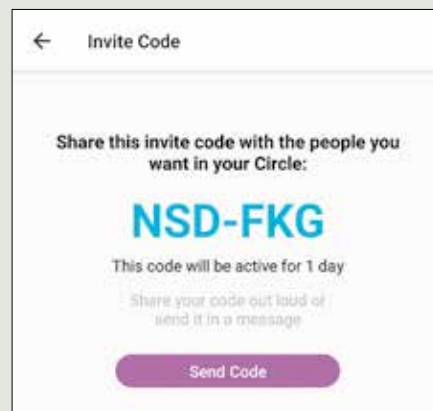
Slika 1: Začetni pogled v aplikaciji Life360 Family Locator; prvi korak je ustvarjanje novega kroga Create a Circle.

Slika 2: Sedaj je čas za vabilo lovskim tovarišem (+ Add a New Member).

zdel ena taka čudna črna škatla. Prišli smo na, vsaj meni, neznan teren, nekam so odpeljali strelce, mi mladi gonjači pa smo se po navadi podali na dobro uro ali dve dolgo zahtevno prebijanje skozi bolj ali manj prehodno rastje in strmino. Vse do točke, kjer so nam povedali, da je zadeva končana. Z izkušnjami, lovi in leti so se vtisi bistveno spremenili. Po toliko letih bi sedaj kot »trajbar« pogon izpeljal po meni že znanih stečinah praktično miže, kot rečemo.

Za uspešen pogon je sodelovanje gonjačev zelo pomembno, sploh če jih je

Slika 3: Unikatna koda, ki jo delite s tistimi, ki jih želite povabiti v svoj krog.

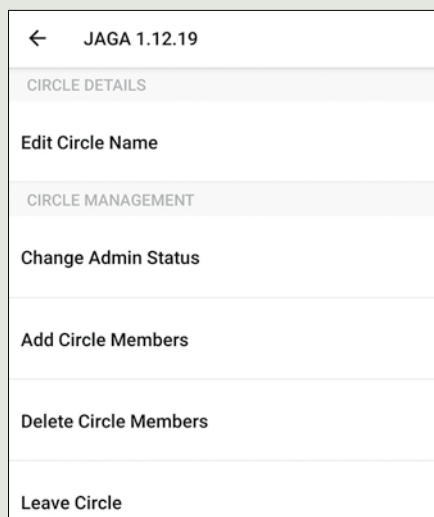
malo. Kakor kje, pri nas je »klasična« strm teren z vmesnimi fratami (posekami oziroma krčevinami), največkrat poraščeni z robidovjem. Kljub vsakokratnemu začetnemu dogovoru o držanju linije in počasnem usklajenem gibanju se pogosto zgodi, da disciplina popusti. Oglašanje gonjačev postane neredno in že se ne ve več, kje smo v liniji pogona. Ni redko, da le še po sledih vidimo, kako preprosto se je bilo prašičjemu tropu izogniti neurejenemu pogonu.

Pri skupnih lovih so se pripetile številne anekdote, prigode in prave lovske situacije. Kdo še ni slišal o tovarišu lovcu, ki mu je koncentracija na stojšču popustila, tako da je orožje odložil, si prižgal cigareto, mimogrede še pobrskal po mobitelu – in v tistih nekaj sekundah nepazljivosti mu je tako zelena skupina prašičev samo še pomahala v pozdrav? In še različica take situacije: sliši se pokanje na oddaljenem koncu. »Kugla je!« in sledi klicanje vodji lova ali komu drugemu, kaj se je zgodilo. Vse to sproži domeno efekt klicanja, pa tudi navdušenja, če so novice spodbudne. Zvitorepka pa se v velikem loku izkušeno ogne take »klepetulje«.

Vse to sem malo bolj slikovito opisal zato, ker sem iskal rešitev, kako bi se nepreglednost na skupnih lovih lahko vsaj malo zmanjšala in sodelujočim ali vsaj vodjem dala možnosti ter občutek nadzora.

Aplikacije za pametne telefone kot pomoč pri lovu

Pri skupnem lovu, ki je na nek način tudi taktična operacija, sta navigacija in komunikacija v realnem času ključni. Zato me je zanimalo, ali obstaja aplikacija, ki bi vsebinsko podpirala tako aktivnost. Aplikacij za posamični lov

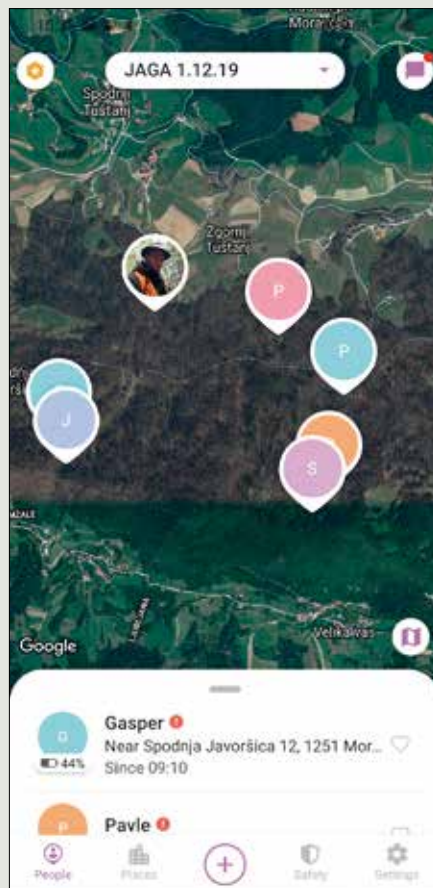
Slika 4: Upravljaljske funkcije za krog

je kar nekaj, sploh za območje Severne Amerike. Za take skupne love, kot jih poznamo v Sloveniji, pa jih pravzaprav ni. V rabi so nekatere vojaške aplikacije, ki se uporabljajo v resničnih vojskah za neposredno vodenje operacij z vojniki in tehniko, v rekreacijskem pomenu pa na primer za tekme airsoft (op. a.: airsoft je priljubljen vojaški simulacijski šport, pri katerem se uporabljajo replike orožij, ki izstreljujejo kroglice iz trde plastike). A te aplikacije so za lov pravzaprav preveč kompleksne, preveč podrobne in nena zadnje – plačljive.

Za skupni lov bi potrebovali aplikacijo, ki bi združevala satelitsko karto območja, izmenjavo lokacij vseh sodelujočih in možnost enostavne izmenjave sporočil. Izmenjavo lokacij med uporabniki omogoča pravzaprav že aplikacija *Google Maps*, ki sem jo uporabil pri opisu uporabe telefona kot daljinomera (Lovec, 3/2018), a ji žal manjka prav vidik komunikacije.

Tako sem najprej pregledal najbolj priljubljene aplikacije za lov (za sistem Android). Na spletu ima najvišje ocene *HuntStand*. Na nemškem govornem območju sta znani npr. *Zeiss Hunting* in *HuntersMapp*. Večina aplikacij je bolj podpora v pomenu navigacije, map in t. i. lovskega dnevnika. Zanimiva je *Zello PTT Walkie Talkie*, ki telefon spremeni v »pritisni in govori« walkie-talkie. Nato sem pregledal javno dostopne aplikacije za vojsko, policijo, airsoft navdušence – zanimivo, aplikacija slovenskih avtorjev *Personal Eye System* je na prvem mestu; žal je komercialna in kaj več od opisa nisem uspel stestirati. Podobno tudi *BattleTac*. Je pa dejstvo, da bi moral za vsak preizkus uporabe aplikacije v vsej polnosti pravzaprav le-to kupiti, čemur pa sem se nameraval izogniti. Od omenjenih aplikacij je samo *HuntersMapp* v polni (plačljivi) različici ponujal podporo načrtovanju skupnega lova oziroma pogona,

tako da uporabnosti nisem uspel preizkusiti. Če bi namreč sebe prepričal v nakup, pa zagotovo ne bi uspel drugih lovskih tovarišev. Prepričan sem, da obstaja še veliko uporabnih aplikacij, za katere ne vem, zato se priporočam za izmenjavo izkušenj, če katero kdo od lovskih tovarišev tudi redno uporablja.

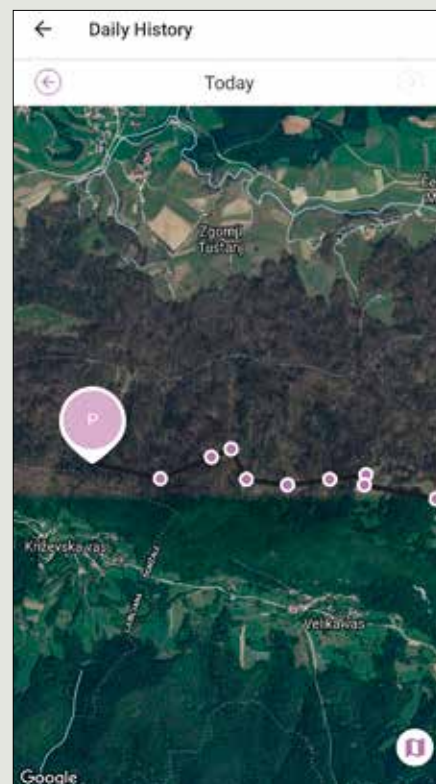

Slika 5: Lokacija vseh članov kroga je vidna takoj.

Prednosti aplikacije Life360 Family Locator

Malo zares malo pa iz radovednosti sem v praksi tako testiral le aplikacijo *Life360 Family Locator*, eno izmed mnogih brezplačnih aplikacij, ki so v osnovi namenjene spremljanju družinskih članov. Ponuja možnost spremljanja lokacije uporabnikov v realnem času, izmenjavo sporočil, pa še marsikaj drugega. Za podlago uporablja satelitske posnetke Googlovih zemljevidov, zato je primerna in dovolj natančna tudi pri lovu. Podobnih aplikacij je verjetno še kar nekaj. Prvič sem jo z nekaj tovariši preizkusil že pred dvema letoma, nato pa ponovno lani.

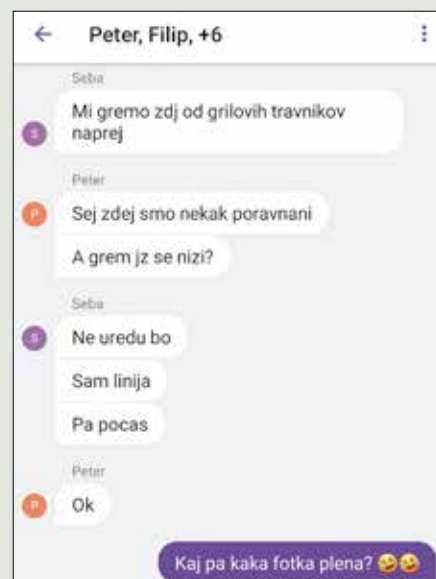
Sama namestitvev in uporaba sta zelo preprosti. Kot uporabnik se je treba registrirati s telefonsko številko in naslovom elektronske pošte. Sami zase nimamo s tako aplikacijo veliko za početi, ko pa v svoj t. i. krog povabimo na primer člane oziroma sodelujoče na skupnem lovu, se

Slika 6: Gibanje posameznega člana kroga lahko pogledamo tudi za nazaj.

odpre nekaj zanimivih možnosti (slike 1–4).

Lahko smo samo pasivni opazovalci dogajanja in spremljamo, kako se premika linija gonjačev. Kot vodja pogona pa lahko usmerjamo ali koordiniramo sodelujoče v pogonu. Točno vidimo, kje je kdo, četudi poprej nismo vedeli, kako so razporejeni v izhodišču, saj je lokacija vseh članov kroga vidna takoj (slika 5). Na stojiščih je zaporna linija strelcev levo, linija gonjačev pa desno. Lahko opozorimo tudi na skupino pohodnikov, ki so se nič hudega sluteči znašli v našem obroču. Nadzorujemo,

Slika 7: Aplikacija omogoča izmenjavo sporočil med člani kroga (dogovarjanje gonjačev).

Slika 8: Gonjači (P, S) so se približali liniji strelcev na stojiščih (P, G, J).

ali je bila frata res pregledana, ali so jo gonjači veselo ubrali po utrjenih poteh (slika 6). Kot gonjač lahko s sporočilom vsem drugim opozorim, ali smo morda dvignili skupino prašičev (slika 7 in 10). S pomočjo te aplikacije lahko vodniki psov, ki uporabljajo GPS-ovratnice, usklajujejo delovanje psa in najbližjih lovcev ...

Poseben vidik pa je varnost sodelujočih na skupnem lovu. Ko sem bil na predavanju o strelnih nesrečah na skupnih lovih, je bilo kar nekaj primerov, ko je v bolj ali manj nesrečnem primeru strelce zamenjal gonjača za divjad. Z uporabo aplikacije lahko jasno spremljamo, kako, kje in celo kdo od gonjačev se nam približuje (sliki 8 in 9). Ne glede na vse spodbujamo, da so gonjači glasni, saj tako ne le izvajajo pritisk na divjad, ampak tudi vzpostavljajo stik z drugimi člani pogona, predvsem pa strelce na stojiščih opozarjajo na svojo prisotnost. Pri izvajanju pritiska, ko so gonjači tišji, pa je za varnost poleg vidnega telovnika taka aplikacija lahko dobrodošel dodatek.

Slika 9: Skupni lov je končan.

Slika 10: Poleg sporočil si lahko pošljamo tudi fotografije.

Po končanem skupnem lovu je pomembno tudi, da krog zapustimo, saj ni nobene potrebe več, da bi preostali tovariši

prek satelitov spremljali, kakšne poti smo ubirali v nadaljevanju dneva. Z vključitvijo v krog damo namreč dovoljenje za izmenjavo lokacije med vsemi uporabniki. Uporabimo ukaz *Leave Circle* (slika 4).

Pomanjkljivosti aplikacije Life360 Family Locator

Koliko pa lahko zaupamo podatkom iz take aplikacije? Odvisno od signala. Lokacijo določa pametni telefon s pomočjo GPS-signala in signala bližnjih baznih postaj. Več jih je, boljše je. Že iz časov »garminov« vemo, da pod gostimi drevesi sateliti ne »vidijo« dobro. Take aplikacije so v prvi vrsti namenjene uporabi v urbanih okoljih, kjer so območja dodatno pokrita še z Wi-Fi signalom, ki omogoča visoke prenose podatkov in natančno lokacijo. Zato so izkušnje iz uporabe na dveh različnih območjih pričakovane – na območju z dobro pokritostjo signala so bile tudi lokacije sodelujočih realne in ažurne. Kjer pa tega ni bilo, so nastajale zamude, nenadni »skoki« in podobna popačenja realne situacije.

In druge pomanjkljivosti? Potrebovali

Slika 11: Eno izmed možnosti enostavne in praktične namestitve telefona med lovom predstavlja t. i. »arm band«.

Slika 12: »Arm bandi« so enostavne torbice za telefone, ki se jih po navadi pritrdi okoli nadlahti. Za lovske namene je najbolj uporabna namestitvev na podlaket blizu zapestja nedominantne roke.

bi držalo za telefon, kot v avtu, kajti pri uporabi sta zasedeni pravzaprav obe roki: z eno držimo, z drugo brskamo po zaslonu.

Obstajajo namenska držala za pritrditev telefona na orožje, lahko pa si pomagamo s pripomočki, ki jih uporabljajo rekreativni

tekači, ki so lovcem pri gibanju v naravi peš nekako podobni. Tekachi uporabljajo pametne telefone med drugim za poslušanje glasbe, štetje kalorij, diktiranje tempa, spremljanje vitalnih znakov (pulz ...), pa tudi za varnost in komunikacijo. Tako imenovani »arm band« je enostavna torbica za telefon, ki si jo po navadi pritrdijo okoli nadlahti. Za lovske namene je najbolj uporabna namestitvev na podlaket blizu zapestja nedominantne roke. Na tak način je tudi pri držanju orožja zaslon viden. Dodatno pa lahko orožje še vedno držimo, ko z drugo roko uporabljamo zaslon na dotik (**sliki 11 in 12**).

Še ena pomanjkljivost je, da aplikacije, ki terjajo lociranje naprave, bistveno povečajo porabo baterije. Pri daljših lovih, slabši pokritosti omrežja in hladnejših zunanjih temperaturah je stanje baterije hitro lahko kritično. Lahko pa stanje baterije prek iste aplikacije spremljamo med seboj pri vseh članih kroga. Brez dvoma je pomanjkljivost tudi dejstvo, da je uporaba telefona pri lovu moteč dejavnik, ki kljub vsem prilagoditvam vzame nekaj lovčeve pozornosti, ki je na skupnih lovih že tako kritična.

Pa etičnost, tradicija? Pošteno je na to pogledati enako kot na uporabo repetirk, optike, avtomobilov, avtomatskih krmilnic, lovskih kamer, nočne optike, daljinomerov in GPS-pasjih ovratnic. Pametni telefon je samo toliko pameten, kolikor ga uporablja »pameten« človek. Kot orodje pa ponuja še mnogo neraziskanih možnosti.

Rok Ravnikar

Za sodelovanje pri testiranju aplikacije se zahvaljujem lovskim tovarišem iz LD Moravče: Borisu Jančarju, Petru Krulcu, Sebastjanu Levičniku, Pavletu Mereli, Filipu Plahutniku in Gašperju Uštarju.

Foto: Michael Migas

67. Zasedanje delovne skupnosti lovskih zvez jugovzhodnega alpskega prostora

Konec oktobra 2019 je v Trstu potekalo 67. zasedanje Delovne skupnosti lovskih zvez jugovzhodnega alpskega prostora (DSLZJAP – AGJSO). Lovci iz Italije, Avstrije in Slovenije, ki si delimo skupni alpski prostor, se že od leta 1952 redno srečujemo na letnih zasedanjih, na katerih razpravljamo in si izmenjujemo izkušnje o različnih aktualnih temah. Gostitelj srečanj oziroma zasedanj se vsako leto izmenjuje in letošnja organizatorica je bila Italijanska lovska federacija (FIDC). Ob tej priložnosti sta bila organizirana tudi razstava *Lov v Furlaniji - Julijski krajini med 1800 in 1900* v Trstu in glasbena predstava *Diana in Hubert – dobrodelni koncert v spomin Karla Furlana*. Letošnja tema zasedanja je bil evrazijski šakal.

Evrazijski šakal in spreminjanje biotske raznolikosti in lova

Podprtju zasedanja, pozdravu lovskih funkcionarjev in tržaških oblasti smo si udeleženci srečanja najprej ogledali razstavo *Lov v Furlaniji - Julijski krajini med 1800 in 1900*, ki sta jo organizirala **Regionalni institut Istra** in **Italijanska lovska federacija (FiDC)** iz tržaške province.

Dr. Hubert Potočnik, mag. Jennifer Hartlauf, dr. Stefan Fillacorda in Franc Perco so s svojimi referati predstavili stanje, ugotovitve in stališča glede stanja in prihodnjega upravljanja z evrazijskim šakalom v vseh treh državah, kjer se njegova populacija, podobno kot drugod v Evropi, nezadržno širi z vzhoda proti zahodu.

Italija

V sosednji Italiji so poročali o prvih posameznih opažanjih šakala v letih 1984 in 1996 na italijanskem Krasu. Na južnem Tirolskem (zgornje Poadižje)

je lovec leta 2009, misleč, da gre za lisico, uplenil šakala in v isti provinci so o posameznih opažanjih šakala poročali še v letih 2014, 2018 in 2019.

Podobno je tudi v provinci Trento, kjer je bila prisotnost evrazijskega šakala prvič dokazana leta 2012 in pozneje še v letih 2013 in 2017. O prisotnosti šakala poročajo tudi iz Benečije, Lombardije in pokrajine Emilia Romagna.

Videmska univerza je začela z monitoringom (spremljanjem) evrazijskega šakala leta 2010 v Furlaniji - Julijski krajini, pri čemer je sodelovalo žal le malo lovcev. Pri monitoringu so uporabili enake metode kot v Sloveniji in Avstriji ter pri tem potrdili najmanj pet teritorialnih šakaljih krdel na italijanskem Krasu in še dve krdele, katerih teritorij sega tudi v Slovenijo. Ugotovljena je bila

velika prilagodljivost vrste. Šakali, ki so jih opremili in spremljali z radijskimi oddajniki, so se večinoma zadrževali na kmetijskih površinah in med njimi se je mlada šakalka zadrževala predvsem na koruznih poljih in se večinoma s koruzo tudi prehranjevala. Ob spremljanju populacije šakala je bila ugotovljena manjša gostota populacije lisice in zajca, ne pa tudi fazana.

Raziskava v Furlaniji - Julijski krajini je med drugim pokazala tudi, da 52 % vprašanih lovcev šakala ne pojmuje kot domačega, 48 % vprašanih nasprotuje tudi zaščitnim ukrepom zanj, poleg tega pa 82 % vprašanih italijanskih lovcev meni, da je evrazijski šakal kriv za zmanjšanje staleža parkljarjev, predvsem srnjadi.

Raziskave videmske univerze niso pokazale jasnih povezav o vplivu evrazijskega šakala na parkljarje.

Glede na dejstvo, da od leta 2010 na italijanskem Krasu beležijo zmanjševanje odstrela srnjadi oziroma zmanjševanje populacije srnjadi, hkrati pa povečevanje populacije divjega prašiča in evrazijskega šakala, so natančno pregledali statistike odstrela za zadnjih 19 let oziroma od leta 2000 naprej.

Tudi zbrani podatki odstrela ne potrjujejo teorije o povečanem vplivu šakala na številčnost srnjad ali povečanem plenjenju mladičev srnjadi. Vzroke za zmanjšanje

številčnosti srnjadi velja iskati drugje: v navzočnosti jelenjadi in divjih prašičev, v spremembah življenjskega prostora in vse večje motnje rastočih mest, kot sta Gorica in Trst.

Vsi italijanski poročevalci so bili enotnega mnenja, da so dodatne, poglobljene raziskave evrazijskega šakala in z njim povezanega medvrstnega vpliva nujne tako zaradi odnosa do šakala kot tudi morebitnega upravljanja z njim. Do takrat pa evrazijski šakal v Italiji še naprej ostaja pod posebnim varstvom in nelovna prostoživeča živalska vrsta.

Avstrija

V Avstriji raziskave evrazijskega šakala od leta 2015 vodi **Institut za biologijo divjadi in lovsko gospodarstvo** pri dunajski univerzi. Tudi avstrijske raziskave kažejo na veliko prilagodljivost šakala.

V Avstriji je bila prisotnost šakala prvič potrjena leta 1987 na avstrijskem Štajerskem, leta 2007 pa je bilo potrjeno njegovo prvo razmnoževanje. Dokazi o prisotnosti šakala prihajajo praktično iz vse Avstrije, od nižinskih delov Gradišanske, do vzhodne Tirolske na nadmorski višini 1400 m. Pri poročanjih oziroma opažanjih se srečujejo z različnimi informacijami o prisotnosti šakala, tudi z lažnimi oziroma netočnimi in zato so merila za razvrščanje opažanj prisotnosti šakala razvrščena v tri kategorije zanesljivosti glede na določila *SCALP (Status and Conversation of the Alpine Lynx Population)*, ki sicer veljajo pri monitoringu risa, je pa to metodo mogoče uporabljati tudi za monitoring drugih velikih plenilcev (C1: odlov, fotografije in posnetki, analiza DNK; C2 neposredna opažanja strokovnjaka; C3: sledi, nepotrjeni iztrebki in ostanki plena – podatke navedel nestrokovnjak).

Udeleženci letošnjega 67. Zasedanja Delovne skupnosti lovskih zvez jugovzhodnega alpskega prostora (DSLZJAP – AGJSO)

Izbire prehrane avstrijski raziskovalci niso mogli natančno določiti, ocenjujejo pa, da šakal prednostno lovi plen, težak do 4 kg, še posebno miši, lovi pa večinoma sam in ne v krdelu. Želodci treh v Avstriji leta 2017 povoženih šakalov so bili prazni in avstrijski raziskovalci sodelujejo ter se glede prehrane opirajo na preiskave in rezultate hrvaških in srbskih raziskovalcev, ki so v želodcih šakalov ugotovili približno 70 % klavnih odpadkov, 10 % glodavcev ter 8 % parkljarjev.

Po avstrijskih ocenah sta med poglavitnimi vzroki za manjšo gostoto šakalov v Avstriji v primerjavi z Balkanom strog režim glede odstranjevanja klavnih odpadkov pa tudi spremenjena raba zemljišč.

Po nekih izračunih so avstrijski raziskovalci pridobili podatek, da bi v primeru, če bi se v Avstriji populacija evrazijskega šakala podese-terila, zaradi vpliva šakala izgubili 1,9 % lovine pri srnjadi. Vsekakor tudi avstrijski raziskovalci še vedno nimajo natančnega odgovora na vprašanje, koliko evrazijski šakal dejansko vpliva na stalež parkljarjev.

Na avstrijskem Štajerskem razmišljajo o uravnavanju evrazijskega šakala. Na avstrijskem Koroškem je bil zaradi pobud lovcev evrazijski šakal že uvrščen na spisek divjadi, nista pa še bila določena lovna doba in lovopust.

Slovenija

V Sloveniji se šakal v zadnjih 20-ih letih prostorsko in številčni hitro širi in je po-

stal razmeroma pogost na območju Primorske in na Krasu. Najstarejši zanesljivi podatki o prisotnosti šakala v Sloveniji segajo v zimo 1952/1953, ko so bili uplenjeni trije šakali. Nato do sredine 80-ih let ni podatkov o njegovi prisotnosti, po letu 2000 pa se je zaznavanje prisotnosti povečalo. Prisotnost teritorialnih skupin šakalov je bila prvič potrjena leta 2009 na Ljubljanskem barju.

Potrebo po vzpostavitvi monitoringa je prva prepoznala **Lovska zveza Slovenije** (LZS), zato je leta 2015 pripravila strokovno podlago oziroma program monitoringa šakala. Leta 2016 se je v Sloveniji začel projekt, ki se je ukvarjal s prostorsko razporeditvijo, številčnostjo, oceno populacijskih trendov in potencialnim širjenjem šakala v Sloveniji. LZS je v začetku leta 2017 v sklopu omenjenega projekta nadgradila spletni lovski informacijski sistem *Lisjak* z dodatnim modulom *Monitoring šakala* in registriranim uporabnikom omogočila vnos podatkov o morebitnih njegovih opažanjih. Tudi v Sloveniji se, da bi se izognili zavajajočim ocenam o razširjenosti šakala, za opažanja znakov prisotnosti uporablja metodologija *SCALP*, z dodatno kategorijo C4 (posredni podatki brez dokaznega materiala – posredni vir).

V Evropi je v predzgodovinskem obdobju prisotnost šakala vprašljiva, njegova prisotnost je bila omejena na jugovzhod Evrope, je pa prisotnost šakala v tistem obdobju vprašljiva oziroma nikoli

ni bila potrjena. Po evropski zakonodaji je šakal kljub temu opredeljen kot domorodna vrsta na območju celinske Evrope, saj je njegovo širjenje v prostoru razumljeno kot naravni proces širjenja njegove razširjenosti.

Od novembra leta 2016 do sredine leta 2019 je bilo v bazo podatkov monitoringa šakala v Sloveniji vpisanih 1.867 podatkov in prisotnost evrazijskega šakala v Sloveniji je bila zabeležena v 1.360 zapisih in v 191 loviščih. V tistem času je bilo v Sloveniji evidentiranih tudi 51 mrtvih šakalov; večina smrtnosti je bila zaradi povoza na cestah. Šakalu ustreza mozaičen tip kmetijske krajine z večjimi zaplatami dreves in grmičevja oziroma na primernost prostora zanj še posebno vplivata globina in trajanje snežne odeje. Upoštevajoč zbrane podatke o prisotnosti teritorialnih šakalov bi v Sloveniji število lahko na grobo ocenili na 750.000 osebkov. Prav tako je po ocenah v Sloveniji od 130 do 150 t.i. dispergerjev, to je šakalov, ki zapustijo rodni trop v iskanju svojega teritorija in spolnega partnerja.

V Sloveniji imamo zelo dobre podatke o spreminjanju številčnosti in prisotnosti z natančno prostorsko razporeditvijo za vso državo, in sicer tako volkov kot tudi šakalov. K temu vsekakor prispeva organiziranost lovstva v Sloveniji, kjer imamo eno lovsko organizacijo za razliko od Italije, kjer država priznava sedem lovskih zvez, in Avstrije, kjer ima vsaka avstrijska zvezna dežela svoj lovski zakon in

svojo lovsko organizacijo, kar v praksi pomeni, da je v Avstriji devet samostojnih lovskih zvez.

Če k temu dodamo še enoten lovski informacijski sistem, znanstveno-strokovni svet znotraj LZS in sistematično sodelovanje z **Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani** in njenimi strokovnjaki, potem je hitro jasno, zakaj je Slovenija na določenih področjih v veliki prednosti pred sosednjima državama ter ena izmed vodilnih v Evropi in tudi v svetu.

Za lovce je zanimiv medvrstni odnos, še posebno med šakalom in srnjadjo, vendar v Italiji in Avstriji tudi slovenske raziskave kljub sistematičnosti niso dale pravega odgovora na to vprašanje. Izkušenj iz drugih okolij, iz katerih prihaja šakal, ne moremo neposredno prenašati v naše domače razmere, kajti šakal prihaja in se širi proti zahodu tudi z območij, kjer je srnjadi manj ali je sploh ni.

Evrazijski šakal v Evropi

Evrazijski šakal se v Evropi uspešno širi, prisoten je v 32 evropskih državah, evropska populacija evrazijskega šakala je bila leta 2018 ocenjena na do 114.000 osebkov. Trenutno je lovna vrsta v 15 državah in v letu 2018 je bilo v Evropi uplenjenih več kot 50.000 šakalov ter sodi v kategorijo najmanj ogroženih vrst.

Še vedno ostaja veliko neraziskanega in z ustreznim monitoringom, ki je pogoj za ocenjevanje dejanskega stanja ter vzpostavljanje pravilnega odnosa in politike upravljanja, bo treba nadaljevati še naprej.

Po končanem uradnem delu zasedanja smo bili udeleženci povabljeni na ogled glasbene predstave *Diana in Hubert*; to je bil dobrodelni koncert v spomin **Karla Furlana**.

Organizator naslednjega, 68. Zasedanja *Delovne skupnosti lovskih zvez jugovzhodnega alpskega prostora (DSLZJAP - AGJSO)* bo LZS.

Janez Logar,
predsednik Komisije
za mednarodne odnose

Pevski zbor Društva slovenskih lovcev Furlanije - Julijske krajine Doberdob

Foto: Janez Logar

Na kratko iz tujega tiska ...

ZDA: Raziskovalci univerze iz Michigana so proučevali razmere, ki omogočajo razmeroma hitro širjenje nutrije tudi v ZDA. Poleg podnebnih sprememb, ki na splošno ugodno vplivajo na vrsto, so spoznali, da se vrsta pojavlja praktično povsod tam, kjer je število dni, ko zmrzuje, manjše od 80. Če je takih dni več, vode namreč redno zmrzujejo, kar negativno vpliva na obstoj in širjenje vrste.

Wild und Hund, 23/2019

Nemčija: Konec oktobra minulega leta je 44-letni romunski voznik tovornjaka ponoči poklical intervencijsko številko policijske postaje v kraju Edenkoben in prijavil, da je povozil tigra. Policijska patrulja je takoj odšla na kraj prijave dogodka, kjer pa je začudena našla zgolj povoženega srnjaka.

Deutsche Jagd Zeitung, 12/2019

Norveška: V tej državi je poginilo 25 psov, veterinarji pa še niso uspeli odkriti, zaradi katere bolezni. Pri kasneje poginulih živalih so se pojavili simptomi, kot so krvavi iztrebki in močno bruhanje.

Deutsche Jagd Zeitung, 12/2019

Švica: Raziskovalci univerze iz Züricha so proučevali surovo mesno hrano, ki se uporablja za prehrano psov, in ugotovili, da je zdravje takih psov zelo ogroženo. Analizirali so 51 različnih vzorcev (iz govedine in jagnjetine) in pri dveh odkrili prisotnost salmonelle ter v 63 odstotkih vzorcev prisotnost bakterij, ki so odporne proti antibiotikom.

Deutsche Jagd Zeitung, 12/2019

Nemčija: Potem ko so na območju krajev Steimel, Rodenbach, Oberdreis in Tonzeche v minulem letu odkrili več primerov krivolova, so v skupni akciji iskanja krivolovcev sodelovali policisti, tudi s službenim helikopterjem in uporabo termotehnike, gasilci ter lovci in gozdarji. Čeprav kontrole niso odkrile povzročiteljev, so napovedali še nadaljnje skupne in koordinirane akcije.

Deutsche Jagd Zeitung, 1/2020

Foto: Pixabay

Nemčija: V bližini kraja Walsrode v zvezni deželi Spodnja Saška sta sprehajalki s psoma poklicali na pomoč policijo, saj jih je napadal in ogrožal trop divjih prašičev. Šest divjih prašičev se je namreč večkrat zelo agresivno približalo sprehajalkama. Policisti so ju skupaj z njunima psoma odpeljali s službenim vozilom, divje prašiče pa pregnali z uporabo zvočnih signalov.

Deutsche Jagd Zeitung, 1/2020

Kirgizija: V tej državi podnebne spremembe in povečevanje števila domače živine, za katero ljudje iščejo nove in nove pašne površine, zelo ogrožajo obstoj snežnih leopardov. Konflikti med snežnimi leopardi in pastirji so zaradi napadov na domačo živino vse pogostejši, kar neposredno zmanjšuje število teh velikih mačk. Pred časom je skupina varuhov narave, ki skrbi za ranjene živali, v oskrbo sprejela snežnega leoparda, ki je bil slep na eno oko (zaradi stare strelne poškodbe s šibrami) in s poškodovano sprednjo taco, ker se je ujel v past. Nemški naravovarstveniki so prevzeli v oskrbo tudi 11-letno

samico, ki je poskušala napasti živino v eni od vasi. Pastirski psi so jo pregnali v bližnjo lopo, kjer so jo vaščani ujeli. Zaradi njene starosti ter že zelo obrabljene in poškodovane zobovja je ponovni izpust omenjene samice v naravo vprašljiv.

Jagen Weltweit internet

ZDA-Mongolija: 41-letni sin ameriškega predsednika Donalda Trumpa je na zboru Ameriškega združenja za orožje na dražbi ponudil najvišjo ceno in si tako pridobil licenco za odstrel argali ovce v Mongoliji. Lov na to vrsto je v omenjeni državi strogo nadzorovan in izrazito trajnostno naravnano, število licenc za odstrel pa zelo omejeno. Sredstva, pridobljena s tem odstrelom, se v največji mogoči meri vrnejo v življenjski prostor teh ovc, tudi tamkajšnjim prebivalcem. Na območju, kjer je lovil Donald Trump ml., podelijo vsega tri licence na leto za odstrel ovnov vrste argali. V Mongoliji še vedno živi nekaj 10.000 argali ovc, ki jih ogroža zlasti širjenje ovčereje in kozjereje v njihov življenjski prostor. Nasprotniki lova in predsednika Trumpa so dogodek poskušali

izrabiti za močno medijsko kampanjo tako proti lovu kot tudi proti predsedniku ZDA.

Jagen Weltweit internet

ZDA: V zvezni državi Južna Karolina, 80 km zahodno od mesta Charleston, je zadnji dan sezone lova na belorepe jelene nastala tragična nesreča, v kateri sta bila ustreljena 30-letni lovec in njegov devetletni sin. Okoliščine nesreče še niso pojasnjene, so pa bile tedaj na istem mestu na lovu štiri osebe.

Jagen Weltweit internet

Zimbabve: V tej državi so v prvih desetih mesecih minulega leta divje živali ubile 33 ljudi. Večinoma so bili povzročitelji sloni, ki zaradi prevelike številčnosti in suše vdirajo na kmetijska območja okoli vasi, pri čemer počeptajo domačine, ki poskušajo varovati svoje pridelke. Preostale vrste divjih živali, ki povzročajo smrtno žrtve med ljudmi, so zlasti povodni konji, krokodili in hijene. V letu 2018 je bilo zabeleženih 20 smrtnih primerov med ljudmi zaradi napadov divjih živali.

Jagen Weltweit internet

Pripravi: mag. Janko Mehle

*Pa bil je Hero njega dni vojak in lovec,
pa ni se bal,
kako pa včasih z jage domov prišel,
pa le ni znal¹.*

Kdaj pa kdaj, v samotni, človek premišluje o svojem ali prijateljevem življenju. Kaj bo, ko pride jesen življenja, ko bo, če ...

Včasih se nam zdi, da je življenje nekaterih ljudi ena sama zabava. Preberite

¹ Po Antonu Aškercu.

Lovski organizaciji se je pridružil že leta 1948. V lovišču Lovske družine Loka pri Zidanem Mostu je poznal skoraj vsa brezna, skale in skrite steze. Narava je bila zanj čudovita. Dostikrat je pravil, da v naravi ljudje in živali niso pokvarjeni in slabi, ljudje se veselijo drug drugega in je lahko vsaka majhna stvar vzrok za veselje. V naravi, če jo poznaš in spoštuješ, ne potrebuješ niti enega kovanca, pa živiš vseeno lepo in mirno življenje.

Bil je eden glavnih 'krivcev', da smo nekateri vstopili med zeleno bratovščino. S sošolcem in sosedom Dušanom

žu sem stiskal nebogljenega žival. Hero je stanoval blizu cerkve v Zidanem Mostu. Dušan je pozvonil. Hero se je prikazal na vratih s kosom kruha, na debelo namazanem z ocvirki. Takrat so v cerkvi začeli zvoniti. Prestrašena srna je bila vsepovsod v avtu, samo v mojih rokah ne.

Tisti dan smo se veliko pogovarjali o lovu, lovcih in njihovih navadah. »Prošnjo oddajta, bom vajin mentor,« nama je rekel.

In tako se je začela moja in Dušanova lovska pot. Najini starši so kasneje govorili: »Še fanta si nam,

Tudi to je bilo njegovo življenje ...

JANI KRIVEC

to zgodbo, si mislite svoje in pojdite po svoji poti, tako kot po eni od gledaliških predstav. Nekako imamo vsi v sebi divjino, doživljamo razne izkušnje in zgodbe, ki so lahko resnične ali pa malo prirejene resnici.

Prostrani gozdovi nad rekama Savinjo in Savo so dolgo nudili varno zavetje divjadi. Staro drevje je s svojimi krošnjami zastiralo pogled na reki. V gozdovih so vladali hlad, mrak in tihota. Gozdarjeve sekire tod še ni bilo. Tudi pohodnik je redko zašel skozi goščavje.

Skoraj vsi lovci v naši okolici so ga poznali. Hero, Herman, tisti, saj veš ... Njegovo življenje je bilo nekaj posebnega: smeh, dobra volja, piti, jesti in se veseliti. Bolezni ni poznal, zobobol, glavobol, kje pa! Šele po osemdesetem letu je izgubil dva zoba.

Rodil se je kmalu po prvi svetovni vojni. V svoji mladosti ni poznal radostnih rožic. Že takrat sta ga zanimala lovstvo in orožje. Kot mlad fant je bil prisilno mobiliziran v nemško vojsko, iz katere je kmalu pobegnil. Rad se je pošalil s kolegi, ki so bili partizani. »Vi ste se skrivali po hostah, mi smo pa hodili po lepih cestah ...« V šali je rekel: »Ko sem nekoč bežal, sem bil dvakrat ranjen: v ruzak in v feldflašo.«

Povojno življenje je preživel zaposlen na železnici, vse do upokojitve.

sva skoraj vsako nedeljo v reki Savi lovila ribe. Tisto leto je bilo vroče poletje. Na ribolov sva hodila zgodaj zjutraj, v hladu, kajti bala sva se kač. Pod železniško postajo sva našla srno z zlomljenima zadnjima nogama. Kaj naj storiva s poškodovano srno? Hero! je bila najina prva misel. Srno sva naložila v najin majhen avto. Na zadnjem sede-

Hero, zmešal z jago, tako da kmalu ne bosta za nobeno delo, saj stari rek pravi, da dober jager še petelina ne more vzrediti!« Seveda najini starši niso mislili tako dobesedno.

Od vseh lovcev, ki sem jih poznal, je bil naš Herman najvztrajnejši in dober 'uničevalec' roparske divjadi, kot je sam rekel. Hodil je po sledih kun, lisic,

Narisal: Igor Pičulin

uporabljal doma narejene različne pasti, pa tudi strihnin mu ni bil neznan.

Bil je tudi kinolog. Spomnim se, da je imel psa pasme dalmatincec. Aso mu je bilo ime. Ko je prišel v našo domačo gostilno, je sedel za mizo, psu pa naročil: »Aso, pogledj, kakšen predpasnik ima danes natakaraica!« Pes se je s prvimi šapami povzpел na točilni pult, pogledal levo desno, močno zalajal in Herman si je prislužil nekaj polnih kozarcev.

Na železnici je bil zaposlen kot premikač. Večinoma je delal ponoči, zjutraj pa je šel na lov. Na križišču železnic so prestavljali in sestavljali vagonce za nadaljnjo pot. V tistem času so, predvsem ponoči, vino prevažali v vlakovnih cisternah. Zaposlenim je vino dišalo. Hero je hitro našel ročni vrtni stroj, zavrtal luknjo v vinsko cisterno in vino je teklo v prej pripravljena vedra. Luknjo so zapolnili z odlomljeno vejo, da ni iztekalo. Naslednji dan Hero ni šel na lov, vedra pa so bila prazna ...

Peter, Gustl in Hero so bili najboljši lovski prijatelji. Sosednji lovci so v goste velikokrat povabili Petra, ki pa ni pozabil na svoja prijatelja. Na lov so se odpravili v Lovsko družino Studenec. Dežurni voznik je bil, s starejšo zastavo 101, Gustl. Tisti dan je imel Herman lovski blagor, saj je uplenil dve lisici.

Pozno ponoči, v megli in snegu so se vračali domov. Peter in Herman sta imela neumestne pripombe glede šoferjeve vožnje, zato je Gustl ustavil avto, oba prijatelja postavil na cesto, lisici in puški vrgel v sneg ter se odpeljal. Sprva sta lovca mislila, da je to šala. Pa sta se zelo zmotila. Petnajst kilometrov sta pešačila do doma pa tudi zeblo ju ni, menda ...

Nekoč je Herman ob zadnjem pogonu potarnal: »Ampak tisto noč, ja, mrzlo je pa bilo. Podobnega mraza se spomnim v nemški vojski. Pohiteti sva morala, da sva se ogrela.« Herman je bil Gustlov mentor, pa tudi pomagal mu je pri hišnih opravilih. Herman ni imel svojega vozila, razen mopeda, zato je bil njegov voznik po lovišču Gustl. Tisti dan sta se dogovorila, da bo Hero prijatelju pomagal saditi krompir. Sajenje krompirja in pijača sta pripomogla, da je Gustl ukazal svojemu mentorju, naj skoplje veliko luknjo, v katero sta zakopala kar dva zaboja krompirja in se odpeljala v vaško gostilno. Ker pa je bil Hero neobrit in z daljšimi lasmi, sta med potjo zavila še k frizerju. Kasneje sta povedala, da je bil tisti večer še zelo zabaven. Krompir na vrtu pa je bil tisto sezono zelo slab ...

Hobi mojega mentorja je bil zbiranje starega železa in bakra. Velikokrat je

na smetišču nabral dovolj za dodatno pijačo. Nekoč je na smetišču našel popolnoma novo krsto. Ker se je pripeljal z mopedom, je ni mogel peljati domov. Napolnil jo je s starim železo in bakrom, moped zaklenil ob drevo in se odpeljal s smetarskim vozilom domov po prevoz. Ko se je vrnil, ni bilo krste in tudi na mopedu sta manjkali kolesi ...

Za lov je bil Herman vedno značilno oblečen: star ponošen lovski klobuk, suknjič, pumparice z obilno jelenjo irhovino in gumijasti škornji, v katerih je bilo prostora še za tople, volnene nogavice. Lahko je bil julij ali hladen december. Nikoli pretoplo ali hladno. Lovci so rekli: »Takšnih ne delajo več.«

Jeseni je bil skoraj vedno prvi skupinski lov v Brišah. Na zbornem mestu smo se vzpenjali po ozki stezi, ki se je vila med skalami in velikimi bukvmi. Zbrali smo se pri Gašperjevi koči. Deževno jutro ni kazalo, da bo lov dober. Vodja lova je odločil, da bomo ostali pri koči in nadaljevali z zadnjim pogonom. Nekako pozno popoldan je prenehalo deževati. Na vrhove je posijala rdečkasta popoldanska svetloba, grape pa so bile še vedno potopljene v rahle meglice. V zraku je bilo čutiti že rahel mraz. Počasi smo se po pobočju vračali domov. Hero je nerodno padel. Tožil je zaradi bolečine v levem gležnju. S prijateljem sva mu nerodno sezuvala škornje. S težavo smo ga spravili k zdravniku. Naslednji dan je imel mavec na obeh gležnjih.

Na veliko žalost vseh, ki smo Hera poznali, je prišel konec njegove življenjske poti. Ko smo se na pokopališču poslavljali od našega mentorja, smo imeli solzne oči. Izza visokih zelenih cipres je popoldanska svetloba bleščala na žalni zbor. Ravno sem razmišljal, kako je moj mentor živel veselo življenje, pa sem mu moral, po lovski dolžnosti, spregovoriti nekaj besed v slovo. Debel cmok v grlu, solzne oči. Besedilo sem znal na pamet, pa vendar mi je bilo lažje prebrati napisano in ves čas branja sem imel v mislih njegove besede, ki jih je ponavljal: »Ko bom nekoč na bri-tofu, ne bodite žalostni. Moje življenje je bilo eno samo veselje, pa čeprav mi včasih ni bilo lahko. Spijte kozarec v moj spomin pa ne pozabite me.« Kako naj pozabimo Hermana, saj bi o njem lahko še veliko napisali. Pa naj ostanejo njegove dogodivščine med nami, ki si jih bomo pripovedovali iz roda v rod in se spominjali veselega človeka, ki nas je razveseljeval in na preprost način pokazal, kako se družiti in biti aktiven lovec tudi v pozni starosti. Za tiste, ki smo ga poznali, Hero še naprej živi v naših srcih in mislih.

Gams

ANDREJ RANT

V kraljestvu sonca, vrh planin,
se gamsi prosto pasejo;
gospodarji so vrhov, gora, strmin ...
Zmrzal pritisknila je iz dolin,
ivje ovilo drevje v meglo sivin.

Prišel je čas, ko gams si je družico poiskal
in z njo veselo vasoval ...

Kot kralj vrh skale se je vzel,
poln moči, kot kip v dolino je strm.

Križ v daljnogledu si pleče je izbral,
stisk prsta – strel odmeval je od skal.
Krokarji od vseh vetrov so prileteli,
nad mrtvim gamsom krožijo v globeli.

Narisel: Igor Pičulin

Foto: Tomaž Velikonja

Volilni Občni zbor LZS 2019

V Kongresnem centru Celje je v torek, 17. decembra 2019, potekal volilni občni zbor **Lovske zveze Slovenije (LZS)**. Udeležilo se ga je 108 predstavnikov članic LZS od 112, ki so bili izvoljeni v vseh 20 volilnih okoliših po Sloveniji. Predstavniki so volili predsednika LZS ter člane **Nadzornega odbora, Odbora etičnega kodeksa in Razsodišča LZS**. Novi predsednik LZS v mandatu 2019–2023 je postal mag. **Lado Bradač**, ki je bil predsednik že v prejšnjem štiriletnem mandatu in je bil tudi edini kandidat za predsedniško funkcijo.

Delovno predsedstvo so sestavljali predsednik **Ludvik Rituper** (volilni okoliš Prekmurje) ter člana **Ivan Stele** (volilni okoliš Ljubljana) in **Gregor Budal** (postojnsko-bistriški volilni okoliš). Predsednik delovnega predsedstva Rituper je predstavnike seznanil s predlogom dnevnega reda, ki so ga udeleženci volilnega občnega zbora tudi soglasno sprejeli. Občni zbor je izvolil člane volilne komisije; predsedoval ji je **Danimir Rebec** (brkinsko-kraški volilni okoliš), člana pa sta bila **Vilma Alina Šoba** (volilni okoliš Celje) in **Lovro Tomšič** (volilni okoliš Kočevje).

Občni zbor LZS je sprejel tudi predlog sprememb in dopolnitev *Pravil LZS*, ki jih je na kratko predstavil **Goran Šuler**, predsednik Komisije za organizacijska

in pravna vprašanja pri LZS, v članstvo LZS pa so sprejeli tudi **Lovsko dobrodelno združenje Diana**. Stari-novi predsednik LZS mag. Bradač je povedal, da sam podpira dobrodelnost v vseh oblikah in se zavzema, da lovci pomagajo tistim, ki potrebujejo pomoč. »*Poskrbimo za ljudi od vstopa v lovске vrste pa do pog-*

daljnem delu ne namerava uvajati bistvenih sprememb. Poudaril je, da mora biti LZS na spremembah učeča se organizacija. Dodal je, da bo prioriteta v novem mandatu gradnja *Nacionalnega lovskega centra* v Lukovici, začele se bodo priprave za pridobitev gradbenega dovoljenja. Pojasnil je, da so postopki zamudni, a so bile vse

zvezi Maribor, je na kratko nagovoril zbrane v dvorani. Dejal je, da je pomanjkljivost Bradačevega programa vprašanje male divjadi, kar je izredno pomembna tema na vzhodu Slovenije, od koder prihaja, saj pri kmetih večinoma ni posluha zanjo. Bradač je povedal, da v svojem programu male divjadi sicer res ni posebej omenil,

Foto: Tadeja Smolej

Zaigrali so tudi Savinjski rogisti Savinjsko-Kozjanske zveze lovskih druženj Celje.

reba,« je še dodal o skrbi za lovce v lovski organizaciji.

Mag. Bradač je v svoji predstavitvi kandidata za predsedniško funkcijo v krovni lovski organizaciji predstavil določene dosežke v minulem predsedniškem mandatu. Napovedal je, da pri svojem na-

dejavnosti, ki vodijo k postavitvi centra, vendarle zelo uspešne: »*Zdaj imamo gradbeno parcelo, za katero lahko pridobimo gradbeno dovoljenje in začnemo delati.*« **Danilo Muršec**, član Lovske družine Dobrava v Slovenskih goricah, sicer pa aktiven v Lovski

pa se bodo v sklopu **Komisije za upravljanje z divjadjo LZS** še naprej trudili za zagotavljanje trajnostnega upravljanja tudi za malo divjad. Vendar se je strinjal, da bo treba ta program upravljanja še razdelati.

Sledile so predstavitve kandi-

Foto: Tadeja Smolej

Mag. Bradač je v svoji predstavitvi kandidata za predsedniško funkcijo v krovni lovski organizaciji predstavil določene dosežke v minulem predsedniškem mandatu. Napovedal je, da pri svojem nadaljnjem delu ne namerava uvajati bistvenih sprememb. Ob koncu volitev se je razveselil izkazanega zaupanja za vnovično podeljen štiriletni mandat.

datnih list za člane Nadzornega odbora, Odbora etičnega kodeksa in Razsodišča LZS. Za predsednika LZS je bil izvoljen mag. Bradač. Za člane Nadzornega odbora LZS so bili izvoljeni **Milan Šajn, Sandi Kranjc, Anton**

Lukančič, Milan Jurkovič in Branko Zlobko. Za člane Odbora etičnega kodeksa LZS so bili izvoljeni **Dušan Leskovec, Andrej Sila, Miha Molan, Andrej Primc, Rudolf Majer, Geza Bačič, Anton Šuklje, Branko**

Bec in Damjan Turinek. Za člane Razsodišča LZS so bili izvoljeni **Jože Cenčič, Marjan Rupnik, Slobodan Tatalovič, Niko Šuštarčič in Jure Skobir.** Novost tokratnih volitev je bila, da so bili člani **Upravnega odbora LZS** izvoljeni na delnih občnih zborih v volilnih okoliših. Člani so bili objavljeni v novembrski številki *Lovca* (Lovec, 11/2019).

Mag. Bradač se je v imenu vseh izvoljenih kandidatov zahvalil za zaupanje. »Prepričan sem, da se vsi zavedajo odgovornosti, ki so jo dobili z izvolitvijo,« je dejal in dodal, da to niso zgolj funkcije, ampak zaupanje, ki so ga kandidatom izkazali že na delnih in potem še volilnem občnem zboru. Vesel je bil tudi svoje vnovične izvolitve: »Vsak glas mi daje potrditev, da delam nekaj na pravi način.« Povedal je, da volitev in izvolitve ne jemlje zlahka. »Še naprej bom tako vztrajen pri izpolnjevanju ciljev, ki jih od mene zahteva lovška organizacija,« je še napovedal.

Prejšnji mandat vseh organov in

Foto: Jasna Kovačič Štuka

Predstavniki članic LZS so na volilnem Občnem zboru volili predsednika LZS ter člane Nadzornega odbora, Odbora etičnega kodeksa in Razsodišča LZS. Novost tokratnih volitev je bila, da so bili člani **Upravnega odbora LZS** izvoljeni na delnih občnih zborih v volilnih okoliših.

komisij ter tudi predsednika LZS se je končal z 12. januarjem 2020.

Jasna Kovačič Štuka

Prvi skupni lov dveh dežel v LD Babno Polje

Le streljaj od južne mejne črte med Hrvaško in Slovenijo je idilična gozdarska, kmečka in lovška vasica Babno Polje (750 m), ki velja za najbolj mrzel slovenski kraj. Tam, kjer delovni, gostoljubni in trdega življenja javeni krajani še kako znajo živeti v slogi in tudi z velikimi zvermi, že 72 let uspešno deluje **Lovska družina (LD) Babno Polje.** 21 tamkajšnjih lovcev, med katerimi je častni član 94-letni **Anton Mestnik,** že od nekdaj z ramo ob rami odgovorno in složno upravlja z divjadjo na 2.012 ha lovne površine. Z dobrim zgledom delujejo v korist narave, divjadi, lovske tovarišije, povezanosti in sodelovanja. Tamkajšnjih lepih človeških in lovskih vrlin so deležni tudi njihovi dolgoletni zvesti lovski prijatelji iz mnogih slovenskih lovskih družin, člani **Kluba prijateljev lova iz Celovca,** še posebno pa hrvaškega 74-letnega **Lovskega društva (Lovačko društvo) Tetrijeb - Čabar.** Le-ta ima v zakupu občinsko lovišče skupne lovne površine 5.736 ha, za katerega skrbi nekaj več kot sto članov.

Lovci so 20-letno zgledno lovsko prijateljsko in strokovno sodelovanje s te in one strani južne mejne črte s podporo **Lovske zve-**

ze Slovenije (LZS) in Hrvaške lovske zveze (Hrvatski lovački savez – HLS) kronali s **prvim skupnim lovom dveh dežel – Hrvaške in Slovenije,** ki je 8. decembra potekal v organizaciji LD Babno Polje. To ni bil klasičen skupni lov. Lovcem so bila določena stojišča (štanti) na sami mejni črti tako, da se med dvema pogonom niso premikali, ampak

so se samo obrnili proti drugemu pogonu: prvi je potekal iz smeri Hrvaške proti meji, drugi pa iz Slovenije proti meji. To je poanta tega lova. Tak lov je bil zanesljivo prvič uspešno organiziran v Sloveniji, poznavalci pravijo, da celo v Evropi. Organizacija in izvedba takega lova je terjala veliko dogovorov, izdelavo natančnega načrta poteka lova in

tudi privolitev obmejnih varnostnih organov.

Na drugo adventno nedeljo se je zbrala pisana družina hrvaških in slovenskih lovcev. Na čelu domačih in hrvaških lovcev sta bila dolgoletna neutrudna velika prijatelja 71-letna **Janez Škrlić,** starešina LD Babno Polje, in **Antun Arh,** starešina LD Tetrijeb, ki sta že pred petimi

Foto: Franc Rotor

Zgodovinskemu lovu dveh dežel so bili priča tudi (z leve): Franc Bajc, domači lovec, Rajko Kovačič, predsednik ZLD Notranjske, Srečko Žerjav, direktor Strokovne službe LZS, dr. Josip Malnar, podpredsednik HLS, Antun Arh, starešina LD Tetrijeb, mag. Lado Bradač, predsednik LZS, Alojz Kovšca, predsednik Državnega sveta RS, Anton Mestnik, častni član, in Janez Škrlić, starešina LD Babno Polje.

Foto: Franc Rotar

Udeleženci decembrskega prvega skupnega lova dveh dežel – Hrvaške in Slovenije v LD Babno Polje

Navdušen je bil tudi predsednik Državnega sveta Alojz Kovšca

Nad pobudo, organizacijo in izvedbo lova dveh dežel je bil navdušen tudi primorski lovec in predsednik Državnega sveta Republike Slovenije **Alojz Kovšca**. Posebej za lovca je povedal: »Meje so in bodo. Treba jih je spoštovati. Zarisanje so zaradi varnosti ljudi in imetja ter pravičnosti med narodi. Divjad pa mej ne pozna. Stvaritev narave je prosta, svobodna vseh omejitev. Pašniki so njeni, ne glede na to, katera zastava plapolja nad njimi. Lovci meje spoštujemo, tako kot spoštujemo divjad in naravo. Nikdar in nikoli ne streljamo čez državno mejo! A vendar, ko smo tu in tam onstran meja, smo enotna zelena bratovščina. Jezik ni ovira, dostikrat se razumemo tudi brez besed. Boginja Diana je bila tokrat bolj naklonjena divjadi kot lovcem. Niti za trenutek nisem imel občutka, da sem med tujci in neznanci. Bolj se mi je zdelo, kot da bi imeli snidenje širše družine po dolgih letih. Podobni ljudje, misli in enake želje. Dober in domač je ta občutek. Prijateljstvo naj se pogloblja in prenaša iz roda v rod. To smo dolžni vsem tistim, ki pridejo za nami. Ohranjati naravo, dobre običaje in medsebojno povezanost z bližnjimi in malo bolj oddaljenimi sosedi. Lov na Babnem Polju mi bo ostal v lepem spominu kot eno izmed lepših doživetij letošnjega leta. Ker pa spomini z leti bledijo, upam, da jih bomo osvežili prihodnje leto in tudi naslednja leta, dokler me čas ne ustavi.«

leti dala pobudo za tak lov. Med častnimi gosti smo opazili **Alojza Kovšca**, predsednika Državnega sveta RS, sicer člana LD Kozlek, **Janeza Komidarja**, župana Občine Loška dolina, **Kristjana Rajšla**, župana Občine Čabar, mag. **Lada Bradača**, predsednika LZS, dr. **Josipa Malnarja**, podpredsednika HLS in predsednika Lovske zveze Primorsko - Goranske županije, **Srečka Žerjava**, direktorja Strokovne službe LZS, dr. **Ivana Kosa**, predsednika Komisije za upravljanje z divjadjo LZS, **Rajka Kovačiča**, predsednika ZLD Notranjske, in tudi lovki **Tanjo Breznik** iz LD Laze in **Jano Abrahamsberg** iz LD Grahovo.

Pred lovom je udeležence lova pozdravil vsestranski organizator in Lovčev notranjski dopisnik Škrli, ki je poudaril, da se je tak lov končno uresničil na

željo lovcev z obeh strani mejne črte, saj bo zagotovo še bolj povezoval in utrjeval čezmejno lovsko sodelovanje. Besedo sta prevzela oba župana, ki sta tudi menila, da skupni lovi že tako povezujejo in družijo lovce. *Lov dveh dežel* pa bo vsako leto še bolj povezal hrvaške in slovenske lovce. Župan Komidar je povedal v imenu obeh občin – slovenske Loške doline in hrvaškega Čabarja – naslednje: »Oba z županom sva lahko ponosna, da sva priči temu zgodovinskemu lovu, za katerega imate največ zaslug lovci z obeh strani meje, saj tudi vi gradite in vzdržujete čezmejno lovsko delovanje.« Podpredsednik hrvaških lovcev dr. Malnar je bil še bolj slikovit, dodal je, da državna meja med obema državama nikoli ni bila ovira za dobro lovsko sodelovanje in tudi ne za divjad. Starešina Arh, častni član LD

Predsedniku LZS mag. Bradaču podelili plaketo botrstva

Predsednika LZS mag. Bradača sta obe lovski družini soglasno imenovali za botra prvega zgodovinskega lova dveh dežel in mu v zahvalo in pomoč, da je lov lahko sploh bil in potekal na obeh straneh meje, podelili plaketo botrstva. Mag. Bradač je nato dejal: »Babno Polje je majhen kraj z velikim srcem in prizadevnimi lovci. K njim na lov že mnoga leta z velikim navdušenjem in srcem radi prihajajo tudi člani Kluba prijateljev lova iz Celovca. Lov dveh dežel se bo zagotovo zapisal v zgodovino. Tudi zato, ker se lovci prevečkrat prerekamo okrog mej in čigava je divjad. Na koncu pa se vsi zavemo, da divjad ne pozna mej.«

Čeprav lovska sreča ni bila nobenemu naklonjena, je lov uspel v vseh pogledih. Izvedba lova je bila zaupana vodji lova **Draganu Vasiljeviču** (LD Babno Polje). V kratki analizi po končanem lovu so ugotovili, da je svojo nalogo opravil odgovorno in pohvalno. Ker je lov potekal strogo po navodilih varnosti na skupnih lovih, so lovci in gonjači dosledno upoštevali še dodatne varnostne napotke vodje lova, kar je bilo na takem mednarodnem lovu nujno potrebno. Mnogi udeleženci smo se sploh prvič srečali in spoznali. Tudi lovko Breznikovo, sicer rojeno Celjanko. Najprej nam je zaupala, da je lovka šele pet let, da je tajnica domače lovske družine in članica **Društva slovenskih lovov**, in še: »Pobuda za še boljše sodelovanje in solidarnost v času popolnega odtujenja in individualizacije se mi zdi neizmerno pomembna. Ta lov je lep pokazatelj ostalim posameznikom, strankam in društvom, da se lahko čezmejno sodelovanje širi in krepi tudi tako. Lovci to lepo znamo ne glede na vero in jezik. Hvala bogu, da je tako! To mi vliva upanje, da se stvari ne bodo peljale v smer, kjer ni človeku naravno; vsak zase, brez tovarištva in solidarnosti.« Res so se utrjevale stare prijateljske vezi in spletale nove, ki so se plemenitile tudi ob koncu lova na robu vasi ob dobri hrani in pijači v novem domu LD Babno Polje, ki je še v izgradnji.

Ob koncu lahko z zadovoljstvom zapišemo še dogovor obeh lovskih družin in nacionalnih lovskih zvez v tesni navezi z »babnopoljskimi jagri« in »čabranskimi lofci«, kot jim v tamkajšnjih narečjih rečejo domačini, da bo lov dveh dežel postal tradicionalen. Organizirali ga bodo vsako leto na nedeljo, ki bo najbližja datumu 8. december. Prihodnje leto bo organizacijo lova prevzela LD Tetrijeb iz Čabra.

Foto: Miha Škerl

Plaketo botrstva je predsedniku LZS mag. Bradaču izročil starešina LD Babno Polje Janez Škrli.

Babno Polje, prejemnik reda za lovske zasluge III. stopnje LZS in priznanja za posebne zasluge pri razvijanju čezmejnega lovskega sodelovanja Občine Loška dolina, pa je razkril, da sta lovski družini Babno Polje in Tetrijeb že leta 2002 podpisali listino o sodelovanju. Istega leta sta **Zveza lovskih družin Notranjske** in **Lovska**

zveza Primorsko - Goranske županije tudi podpisali listino o sodelovanju. »Zadnjih nekaj let dobro sodelujemo še z nekaterimi slovenskimi lovskimi družinami – Loški Potok, Draga in Osilnica – in tudi z nekaterimi na Hrvaškem,« je še dodal cenjeni starešina.

Franc Rotar in Janez Škrli

V spomin na Pohorski bataljon tekmovanje v streljanju na glinaste golobe

Lovska družina (LD) Šmartno na Pohorju je organizirala tradicionalno tekmovanje v streljanju na glinaste golobe v spomin na padec Pohorskega bataljona. Tekmovanje je potekalo na zelo hladno in sončno nedeljo, 5. januarja 2020, tri dni pred padcem Pohorskega bataljona, ki je svojo žalostno usodo končal 8. januarja 1943.

Tekmovanje je bilo organizirano že 39. zapovrstjo pod pokroviteljstvom Občine Slovenska Bistrica, ki prispeva sredstva za nakup pokalov. Pohvala velja direktorju Zavoda za šport Občine Slovenska Bistrica **Marjanu Štimcu**, ki se je osebno zavzel za nabavo pokalov. Začetki tega strelskega tekmovanja segajo daleč nazaj, ko so bili v organizaciji **LD Polskava**, ki je pobravana z LD Šmartno na Pohorju. Ko je LD Polskava ostala brez strelišča, so memorial prenesli na Šmartno na Pohorju, kjer je ostal do sedaj.

Pohorski bataljon (uradno 1. bataljon Pohorskega odreda) je bil ustanovljen 11. septembra 1942 v Dobrovljah na Pohorju. Poveljnik bataljona je bil **Rudolf Mede**. Ob nastanku je bataljon štel 90 borcev in bork. Od nastanka je izvedel

Foto: Branko Ačko

Druženje lovcev sosednjih družin – od leve: Vilko Furman in Alojz Gostenčnik

okoli 105 različni akcij in je bil velik trn v peti tretjemu rajhu na Štajerskem. Večkrat so ga poskušali uničiti, vendar jim ni uspelo. 6. januarja 1943 je bilo v Mariboru izdano povelje za uničenje ali zajetje Pohorskega bataljona, ki si je že pred božičem uredil tabor, v katerem je nameraval prezimiti, in sicer na Treh Žeblih v bližini Osankarice. Bataljon je obkobil dva tisoč vojakov različnih struktur nemške vojske in okoli 12. ure 8. januarja se je začel tragičen boj Pohorskega bataljona, ki je trajal dve uri in pol. Padlo je vseh 69 borcev in bork. O veličastnosti poslednjega boja so pisali tudi v nemških poročilih. Sedem padlih borcev Pohorskega bataljona je bilo razglašenih za narodne heroje.

Zaradi spoštovanja vrednot

padlega bataljona se vsako leto tekme, kljub slabemu in mrzlemu vremenu v začetku januarja, udeleži veliko strelcev iz vseh koncev Slovenije. Tudi tokratna nedelja na dan strelske tekme v spomin na padec bataljona je bila mrzla, vendar sončna, pihal je le močan severozahodnik. Lovci, ki so prihajali na strelišče neposredno ob lovskem domu LD Šmartno na Pohorju, so si podajali roke, voščili ob novem letu in si želeli dobre strelske uspehe. Tekmovanja se je udeležilo 60 tekmovalcev iz dvanajstih lovskih družin. Streljali so v lovskem stavu na deset glinastih golobov, ekipa je štela štiri strelce. Bile so še kategorije pokalno posamezno, veterani (nad 55 let) in superveterani (nad 65 let). Za posamezno in veteransko tekmo-

Rezultati

Ekipno:

- 1 LD Šmartno na Pohorju,
- 2 LD Duplek,
- 3 LD Slovenska Bistrica.

Posamezno, pokalno:

- 1 Uroš Golob (LD Laporje),
- 2 Andrej Ruprecht (LD Orlica - Vuhred),
- 3 Tomaž Rogina (LD Slovenska Bistrica).

Veterani:

- 1 Danilo Marhold (LD Kungota),
- 2 Slavko Prah (LD Podvelka),
- 3 Andrej Marhold (LD Kungota).

Superveterani:

- 1 Janez Golob (LD Laporje),
- 2 Ivan Bezjak (LD Dobrava)
- 3 Ljubiša Pavlovič (LD Ig).

vanje sta šteli dve seriji po deset glinastih golobov.

Letošnje strelsko tekmovanje sta odprla starešina LD Šmartno na Pohorju **Jože Fric** in strelski referent **Branko Fidler**. Strelski referent Fidler je s svojimi pomočniki in lovci iz Šmartnega na Pohorju zelo dobro organiziral tekmo. Skupaj s starešino je podelil tudi vse pokale. Vzdušje je bilo prijetno in sproščeno, k čemur je nedvomno prispeval tudi lep sončen dan.

Branko Ačko

LD Kungota: naših 70 let

V letu 1949 so se združile tri lovske družine v eno, ki je dobila ime **Lovska družina (LD) Kungota**. Smo člani **Pesniškega lovskogojitvenega bazena**, ki spada v **Slovenskogoriško lovsko-upravljalno območje** in delujemo v okviru **Lovske zveze Maribor**. Združitev je bila v letu 1949 smotrna oziroma za tiste čase nujna, saj je vsaka od treh lovskih družin štela po le nekaj lovcev. Ob združitvi so se dogovorili, da bo sedež LD Kungota začasno v gostilni **Ivana Lavrenčiča st.**, ki je bil tudi lovec in prvi starešina naše lovske družine vse do leta 1956.

V letu 1950 so lovci LD Kungota podpisali pogodbo za upravljanje lovišča s takratnim tajništvom za gozdarstvo **Okrajnega ljudskega odbora Maribor** v obsegu 4.526 ha za nedoločen čas. Ob podpisu pogodbe je bilo v

Foto: Slavko Neral

Člani LD Kungota so proslavili 70 let svoje lovske družine.

LD Kungota včlanjenih 29 lovcev. Leta so minevala in članstvo se je povečevalo, zato so razmišljali o svojem lovskem domu. Kupili so zemljišče od **Kmetijskega kombinata Svečina** in začeli z gradnjo, ki je bila končana leta 1975.

Lovci LD Kungota že 50 let

tesno sodelujemo z lovci iz avstrijske Lipnice, več kot 45 let pa smo pobrateni tudi z lovci iz Kozjega, tako da se srečujemo na skupnih lovih in prijetnih srečanjih. Prav tako se dobro razumemo z našimi občani in kmeti, ki jim pomagamo odpraviti škodo po divjadi

z nakupi električnih pastirjev in odvrčali za divjad v vinogradih. Ob pregledu 70-letnega delovanja naše lovske družine smo ponosni na vse dosežke, ki so jih dosegle generacije lovcev pred nami.

Boris Komauer,
starešina LD Kungota

Stanko Šega, dolgoletni član Lovske družine (LD) Banja Loka – Kostel, se je rodil 11. oktobra 1944 v Grčaricah in je lani oktobra praznoval svoj 75. rojstni dan.

Član LD Banja Loka - Kostel je že polnih 45 let, kar je prav tako svojevrsna obletnica. V lovsko družino je kot pripravnik vstopil leta 1974, leto pozneje pa je po opravljenem lovskem izpitu postal njen polnopravni član.

Kmalu po sprejemu v članstvo je začel aktivno opravljati najodgovornejše naloge, saj je že leta 1977 postal tajnik lovske družine in s tem član upravnega odbora (1977–1978). Od sprejetja tajniških zadolžitvev je dolgih 22 let opravljal različne funkcije na nivoju lovske družine in območne lovske zveze. Bil je član upravnega odbora (1979–1980), član nadzornega odbora (1981–1982), član komisije za lovsko strelstvo (1983–1984), član disciplinske komisije (1985–1986), gradbeni referent (1987–1988), strelski referent in s tem član upravnega odbora (1989–1995), pa tudi član komisije za strelstvo Zveze lovske družin (ZLD) Kočevje (1993–1999).

Za svoje vestno in prizadevno delo je bil večkrat odlikovan: prejel je družinsko priznanje za uspešno delo v lovski družini, znak za lovske zasluge, zlati znak za lovske zasluge, priznanje območne lovske zveze III. stopnje (bronasta plaketa ZLD Kočevje) in jubilejni znak za 40 let članstva v lovski organizaciji.

Poleg vseh funkcij in zaslug, ki jih ima Stanko za delovanje lovske organizacije, smo nanj upravičeno ponosni tudi iz povsem zasebnega razloga, saj je leta 1967 kot mlad kočevski atlet (metalec krogle in diska, dvigalec uteži) na tekoatletskem dvoboju med Olimpijo in Salzburgom nad glavo dvignil ročko, težko 135 kilogramov. S tem je postavil absolutni rekord v teznem dvigu uteži in postal republiški prvak.

Spoštovani Stanko, člani LD Banja Loka - Kostel smo ponosni, da si naš lovski tovariš. Ob tvojem jubileju ti želimo veliko zdravja in zadovoljstva ter se ti zahvaljujemo za vse, kar si doslej storil za nas in našo lovsko družino.

LD Banja Loka - Kostel – M. K.

Mirko Anzeljc, častni član Lovske družine (LD) Loški Potok, je v novembru praznoval svoj 90-letni življenjski jubilej. Rodil se je 13. novembra 1929 v Loškem

Potoku v vasi Mali Log. Odraščal je v sedemčlanski kmečki družini. Po končani osnovni šoli je šolanje nadaljeval v gimnaziji v Ljubljani, pozneje pa je ob delu študiral ekonomijo.

Leta 1950 se je včlanil v LD Loški Potok in ji ostal zvest vse do današnjih dni. V vseh letih je bil v lovski družini zelo aktiven, opravljal je funkcije blagajnika, člana in predsednika nadzornega odbora, predsednika disciplinske komisije in starešine. Omenjene

Norisl: Milan Samar

funkcije je opravljal v LD Loški Potok več kot 40 let.

Mirko je imel veliko zaslug pri gradnji lovskega doma LD Loški Potok med letoma 1977 in 1980. Poskrbel je za pridobitev vseh soglasij in dovoljenj, ki so bila potrebna za gradnjo. Izdelal je tudi investicijski program in pridobil posojilo pri bankah. Leta 1972 je vpeljal sistem lovskogospodarskih evidenc, ki zajema vse bistvene podatke o gospodarjenju lovske družine od leta 1949 do danes. Leta 2011 je vpeljal sistem arhiviranja lovske dokumentacije od leta 1946 naprej. V letu 2018 je napisal knjigo Zgodovinski zapis o razvoju lovstva v Loškem Potoku.

Mirko je bil aktiven tudi pri Zvezi lovske družin (ZLD) Kočevje in Lovski zvezi Slovenije (LZS). Na ZLD Kočevje je bil aktiven 12 let; v tem času je bil član izvršilnega odbora in blagajnik. Na LZS pa je bil član razsodišča ter član in predsednik komisije za gospodarska in finančna vprašanja. Na LZS je bil aktiven 11 let.

Za njegov trud in vestno opravljanje dela ga je LZS večkrat odlikovala: leta 1973 je prejel znak za lovske zasluge, leta 1982 red za lovske zasluge III. stopnje, leta 1996 red za lovske zasluge II. stopnje in leta 2010 red za lovske zasluge I. stopnje.

S svojo predanostjo lovstvu, natančnostjo in organizacijskimi sposobnostmi je veliko prispeval k razvoju in ugledu lovstva na Kočevskem in v Sloveniji, pa tudi preko njenih meja. Poznamo ga kot dobrega lovskega svetovalca in mentorja, ki brez dlake na jeziku pove vsakomur, kaj si misli. Za vse zasluge pri delovanju LD Loški Potok smo mu leta 2016 podelili naziv častnega člana.

V novembru smo člani LD Loški Potok obiskali Mirka na njegovem domu v Ribnici in mu izročili spominsko darilo.

Mirko, ob tvojem jubileju ti lovski tovariši želimo čim več zdravja in moči, dobro počutje v krogu domačih in še obilo prijetnih doživetij v LD Loški Potok.

LD Loški Potok – A. B.

V TEM MESECU PRAZNUJEJO SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ*

95 let

Jakob Hermonko, LD Peca - Mežica

90 let

Alojz Drobež, LD Šentjernej
Jožef Kerec, LD Fram
Alojz Markovič, LD Križevci pri Ljutomeru

85 let

Andrej Einsiedler, LD Loka
Valentin Jenko, LD Storžič
Janez Ravnjak, LD Radlje
Peter Šercer, LD Osilnica
Slavko Štruel, LD Sela pri Kamniku

80 let

Jožef Adelstein, LD Cigonca
Jožef Cestnik, LD Trbovlje
Pavel Cevc, LD Tuhinj
Stanislav Dolenc, LD Prestranek
Bojan Gerbec, LD Volče
Franc Gornik, LD Sodražica
Danilo Kocjančič, LD Timav Vreme
Franc Kovač, LD Planina
Francišek Krabonja, LD Velika Nedelja
Gregor Musi, LD Pšata
Jožef Nemanič, LD Metlika
Rudolf Opara, LD Videž - Kozina
Jožef Pepevnik, LD Laporje
Jožef Rakuša, LD Ljutomer
Jožef Ribarič, LD Kungota
Peter Slatnar, LD Udenboršt
Jožef Srebnik, LD Dravograd
Stanislav Franc Ševerkar, LD Vače
Anton Tarman, LD Kranjska Gora
Valentin Trček, LD Javornik
Cveto Uduč, LD Gozdnik - Griže
Rudolf Zagomilšek, LD Oplotnica

75 let

Jožef Avbelj, LD Pšata
Franc Bažika, LD Lendava
Mijo Bračko, LD Leskovec v Halozah
Matija Golobič, LD Adlešiči
Jožef Gregorc, LD Jamnica
Ervin Jurčič, LD Laporje

Jožef Kaučič, LD Radenci
Jožef Pokleka, LD Mokrc
Roman Rataj, LD Gaj nad Mariborom
Jožef Rogan, LD Grad - Kuzma
Franc Smrkolj, LD Trojane - Ožbolt
Jožef Strle, LD Trnovo
Jože Štritof, LD Gornji Grad

70 let

Janez Avguštin, LD Krško
Franc Bevk, LD Hubelj
Črtomir Brvar, LD Ruše
Miloš Dimic, LD Sinji Vrh in LD Preddvor
Janko Ferjan, LD Jelovica - Ribno
Stanislav Gaspari, LD Štanjel
Jožef Gorišek, LD Fram
Franc Habjanič, LD Markovci
Janez Hočevvar, LD Borovnica
Vojko Kavčič, LD Jezero Komen
Bojan Klemenčič, LD Dobrča
Ivan Kolar, LD Stoperce
Zdravko Komjanc, LD Kanal
Franc Košir, LD Rače
Anton Lah, LD Vinski vrhovi
Albin Ložar, LD Tomišelj
Mitja Lužnik, LD Čezsoča
Jožef Lucvirk, LD Laze
Franc Ožbolt, LD Osilnica
Jožef Perme, LD Šmartno pri Litiji
Franc Podboj, LD Bukovje
Zlatko Podržaj, LD Ig
Čedo Popovič, LD Metlika
Franc Potočnik, LD Dovje
Albin Prelec, LD Timav Vreme
Gianni Raseni, LD Koper in LD Izola
Jožef Rekar, LD Šenčur
Jože Rupnik, LD Škofljica
Andrej Seljak, LD Porezen
Egon Semenič, LD Vojkovo
Franc Sterle, LD Iga vas
Viktor Svenšek, LD Podlehnik
Jožef Svetelšek, LD Pristava
Valentin Šinko, LD Križna gora
Jože Štangler, LD Oljka
Josip Troha, LD Hubelj
Edo Vižintin, LD Strunjan
Franc Žvar, LD Senovo

Vsem jubilarantom iskrene čestitke!

*Po podatkih iz lovskega informacijskega sistema Lisjak

Novim dogodivščinam naproti v družbi lovcev

Vrtec Radenci – Radenski mehurčki deluje na dveh lokacijah: **enota Mehurčki** je v Radencih, **enota Grozdek** pa na Kapelskem Vrh. Obdajajo nas velike travnate površine, gozdovi, prebujamo se s ptičjim petjem in vsak dan izkoristimo za bivanje v prelepi naravi. S pripravljenimi dejavnostmi in spodbudnim učnim okoljem želimo otrokom vsak dan narediti nepozaben, poln novih doživetij in izzivov.

Prav poseben dan je bil na majski petek, ko smo imeli v obeh enotah zabavo v pižamah, t. i. »pižama party«. Skupaj z otroki smo prespali v vrtcu. Za marsikatero izmed njih je bilo to doživetje velika preskušnja, saj so prvič prespali brez staršev, pa še domače postelje ni bilo; so pa bile ljubkovalne igrače, ninice, odejice in dejavnosti, ki so potekale popoldan, vse do pozne noči, ko smo vsi utrujeni zasпали.

Nepozabne dogodivščine so se začele s pripravo ognja za »pajanje« kruha. Med samo peko nas je v enoti Grozdek presenetil lovec **Franc Smolko** iz Lovske družine (LD) Radenci, ki se nam je pridružil pri pozni popoldanski malici in nas razveselil s povabilom na sprehod do lovske preže. Z veseljem smo se odzvali in malo pred odhodom doživeli še eno presenečenje – lovec ni bil sam, temveč je imel s sabo psičko **Alono**. Sprehod ni bil takšen, kot smo ga vajeni; potrebno je bilo dobro opazovanje in iskanje puščic, ki so nas usmerjale na poti do cilja. Ob nas je veselo poskakovala psička, se malo oddaljila in se takoj vrnila, ko jo je poklical lovec Franc. Skrivala se je v veliki travi, nas spet pozdravila z visokim skokom in videti je bilo, da se veseli naše družbe. Prav varno smo se počutili ob lovskem psu, čeprav sprva nismo bili tako sproščeni. Ko smo bili že precej utrujeni, smo ob robu gozda zagledali lovske preže. Ob njej smo se ustavili in lovec Franc nam je na zanimiv in prijeten način povedal o značilnostih divjadi, urejanju krmišč, skrbi za živali in zakaj je potrebno, da lovci živali tudi lovijo.

Lovec Franc je pokazal, kako Alona išče živali; tekala je po travi, vohljala in poslušala ukaze svojega gospodarja. Po uspešnem

Foto: Valerija Žinkovič

Lovec Franc Smolko je otrokom iz Vrta Radenci, enota Grozdek, pripravil posebno presenečenje: najti so morali skriti zaklad. Iskali so v travi, okrog preže, ob potočku in se razveselili, ko so ga našli tik ob preži. Z velikim veseljem so se posladkali s čokoladicami, priboljšek pa si je prislužila tudi lovska psička Alona. Poleg zaklada so otroci dobili še medalje za uspešno prehojeno pot do preže.

prikazu je legla v travo in iskanje se je začelo za nas, saj naj bi bil nekje skrit zaklad. Iskali smo v travi, okrog preže, ob potočku in se razveselili, ko smo ga našli tik ob preži. Z velikim veseljem smo se posladkali s čokoladicami, pa ne samo mi, tudi psička Alona si je prislužila priboljšek. Poleg zaklada smo dobili še medalje za uspešno prehojeno pot do preže. Po okrepčilu je sledila vrnitev proti vrtcu. Utrujeni smo se posedli po travi na igrišču vrtca. Lovec nam je podaril ptičjo krmilnico in ptičnico. Povedali smo, da smo pozimi tudi mi skrbeli za ptice in jim dajali hrano, zdaj pa nas vsak dan razveseljujejo s petjem. Lovec Franc nam je podaril še revijo *Lovec* in potem sta se z Alono poslovila. Mi pa, polni čudovitih vtisov, smo se podali naproti novim večernim dogodivščinam.

Tudi v enoti Mehurčki so lovci poskrbeli za presenečenje in na pot, polno izzivov, se je z njimi odpravila lovka **Tadeja Štuhec** s psom **Capijem**. Lovka Tadeja je tako kot lovec Franc članica LD Radenci. Po vseh uspešno opravljenih nalogah jih je v lovskem domu pričakal še starešina **Samo Kuzma** in skupaj so si ogledali lovski dom z razstavljenimi lovskimi trofejami.

Hvala lovcu Francu in lovki

Tadeji! Popoldan, ki smo ga preživeli z njima, je bil za nas nekaj posebnega, zanimivega, prijet-

nega in veselimo se ponovnega srečanja.

Valerija Žinkovič

Narisal: Vito Šuligoj

2020

SRAKA (*Pica pica*)

PREVERI SVOJE ZNANJE.

S srako sta povezani naslednji znani primerjavi:

- a) »kradeš kot sraka« in »dereš se kot sraka«;
- b) »lep kot sraka« in »bogat kot sraka«.

Ali je trditev, da sta samec in samica enako obarvana, resnična?

- a) Da.
- b) Ne.

Kolikšna ptica je sraka?

- a) Velika je samo kakšnih 10 centimetrov.
- b) Velika je malo manj kot pol metra.

Katere barve so značilne za srako?

- a) Bela, črna in siv kovinski sijaj.
- b) Bela, črna in zeleno-modro kovinski sijaj.

Srakin življenjski prostor so:

- a) popolnoma odprte površine in sklenjeni gozdovi;
- b) delno obraščene površine in mestni parki.

SPOZNAJ ME.

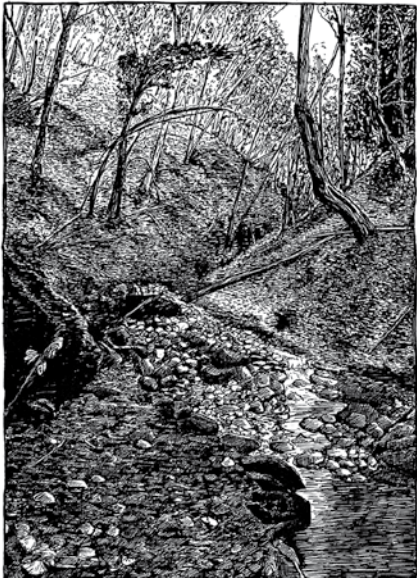

POBARVAJ ME.

Pravilni odgovori: a, a, b, b, b, b

LOV NA ČRKE IN ŠTEVILKE

Narisal: Martin Fujan

Črke z oštevilčenih polj prenesite na spodnje številke. Tu boste prebrali končno rešitev.

1 2 3 4 5 6
7 8 9 10 11

ŽENSKE KOPALKE, KI NE ZAKRIVAJO PRSI (ORIGINALNO)	POJAVNA OBLIKA SNOVI (DVE BESEDI)	SLOVENSKI LITERAT (MARKO); (IZ: SARKOV)	OTOK V JUŽNIH SPORADIH (V BESEDI PESIMIST)	POGOSTO MUSLI-MANSKO MOŠKO IME	VELIKI BLOKI LEDU NA PRELOMU LEDENIKA	DELO NA STATVAH
VOZNIK TAKSIJA						
OSTANEK POJEDENE-GA SADEŽA				3		11
PRA-STARA MERA	7					
ROMAN VITOMILA ZUPANA (iz črk: VELNATI)						
JAZ (LATINSKO)	1			SESTAVIL JOŽE PETELIN	KARL JASPERŠ LEVJI MLADIČ	
PRIPADNIK SASOV				1. GENERALNI SEKRETAR OZN TREBUŠASTA POSODA		
OSEBA IZ BIBLIJE						
PRIROJENO, NEHOTENO VEDENJE ALI REAGIRANJE, NAGON				VIKTOR ERJAVEC CESTNO VOZILO		IME PESNIKA MERMOLJA ŠALJIV IZRAZ ZA ITALIJANA
ČRKA GRŠKE ABECEDE	6					VRSTA KITA (IZ ČRK: LAVRAN)
LITERARNI IZRAZ ZA NOTRANJOST						OVČKA VISOKA GORA V GRŠKI TESALJI
MOČNA ČUSTVENOST						PREBIVALEC ČESKE SREDOZEM-SKA RASTLINA
SLAVNI ČEŠKI LUTKAR (JIRI)						10
IME NEKDANJEGA UGANDSKEGA POLITIKA AMINA	4			SKRIVNOSTNO HIMALAJSKO BITJE	GRŠKA FILOZOFSKA ŠOLA PARIŠKI GANGSTER	NERED BENGALSKI PESNIK 20. STOL. (IZ: SADJ)
SUKANEC				PREJŠNJE IME AFRIŠKEGA JEZERA MALAVI		5
LAŽNA ŽALJIVA IZJAVA O KOM				STRANSKA STAVBA HOTELA VILKO AVSENIK		
STANOVSKI KOLEGA	2				9	OKAMENELA SMOLA IGLAVCEV
						PERZJSKA KRALJICA, KI JE REŠILA JUDE

Sudoku (japonsko 数独: sūdoku) je logična uganka, katere cilj je zapolniti kvadratno mrežo, po navadi velikosti 9×9 , s številami od 1 do 9. Vsako število se lahko pojavi točno enkrat v vsakem stolpcu, vsaki vrstici in vsakem manjšem kvadratu, velikosti 3×3 . V mreži so nekatere številke že vpisane. Za rešitev uganke je potreben logičen razmislek in malo potrpežljivosti, pri težjih pa tudi nekoliko kombinatorike oziroma poskušanja in vračanja.

4	7	8	6	9	2	1	5
1	6	5	4	3	8	2	7
2	3	9	1	5	7	6	8
3	9	6	8	7	1	5	2
8	9	2	7	6	3	7	9
7	7	1	9	2	5	8	6
5	8	7	2	1	4	9	3
6	2	3	9	7	6	1	8
6	1	4	3	8	9	7	2

			6			1	
4					5		6
9	3		4	1		7	
3					6		7
			3			5	
	2	5			8	6	
		9	7	5	1		2
		2				9	1
	1		2			8	

Rešitev križanke:

VRELSSE SIVAVOOL
 RVINVL VLEAETK
 VSNVNDVDEDLIN
 SOVKVSVJNIDI
 VOISVKNRL
 HEQLSONLSVRLS
 VCICAOVNIRLON
 TVLHVNNOTISPI
 ELLO
 EITSVS
 LKOVE
 NVLIAET
 VREWVRP
 KEZIRGO
 LISISKVL

Foto: Jarošev Pap

Številčnost bobrov se povečuje – golosek to potrjuje

Na levem obrežju reke Drave pri Podvelki, ki je del lovišča **Lovske družine Remšnik**, se število bobrov v zadnjih letih povečuje, za kar so dokazi vidni v naravi. Aktivnost bobrov na omenjenem obrežju je bila prvič opažena konec leta 2015. V februarju leta 2016 so tam podrli prvo večje vrbovo drevo. Od takrat se je aktivnost bobrov večala, verjetno tudi njihova številčnost, in do decembra 2019 dosegla stanje, ki mu lahko rečemo golosek vrbovih dreves na tamkajšnjem obrežju. V Sloveniji je bober (*Castor fiber*) do nedavnega veljal za izumrlo vrsto. K nam se je po naravni poti priselil leta 1998.

Kot je znano, so bobri napol vodne živali s plavalno kožico med prsti zadnjih nog. Njihov rep je luskast in namenjen plavanju in krmarjenju. Na kopnem so počasni in neokretni. Dosegajo maso 30 kg in več, njihova dolžina z repom je do 140 cm in so drugi največji glodavci na svetu. Družinska skupnost šteje do 14 osebkov. Prehranjujejo se z lubjem, lesom – zlasti mehkim, listjem in travo,

pozimi pa s koreninami panjev in dračjem. Brez težav glodajo tudi pod vodo. Večji del leta so aktivni ponoči. Zbudijo se zvečer, v brlog

pa se vrnejo proti jutru. Zato jih je čez dan težko opaziti, so jih pa krajani na obrežju reke Drave pri Podvelki že videli. Njihova prisot-

nost je jasen znak ohranjenega okolja, narave. Bobri imajo tudi svoj mednarodni dan, to je 7. april.

Mag. Jože Marhl

Foto: Jože Marhl

Golosek vrbovih dreves na levem obrežju reke Drave pri Podvelki, ki je del lovišča LD Remšnik.

Petinštirideset let pobratenih lovov

Leta 1974 je bilo sklenjeno pobratenje med Lovsko družino (LD) Banja Loka - Kostel in LD Podlehnik, ki je eno najstarejših pobratenj ali morda celo najstarejše pobratenje lovskih družin. Medved je bil kriv, pravijo, da so se navezali prvi stiki med predstavniki obeh lovskih družin in so se začeli dogovori, ki so pripeljali do podpisa listine o pobratenju, ki sta jo podpisala tedanji starešini **Drago Piršič** in **Milan Trafela**. Politične, ekonomske in druge spremembe ter zamenjave vodstev in generacij lovcev so podobne vezi marsikje prekinile, pobratenje med LD Banja Loka - Kostel in LD Podlehnik pa že 45 let ohranja trdne medsebojne vezi in druženja na skupnih in posameznih lovih, trgatvah, raftingu in podobnih aktivnostih.

Od vseh aktivnosti, ki jih »pobratenci« izvajamo skupaj, je zagotovo najpomembnejši skupni lov pobratenih družin, ki ga izmenično izvajamo že vse od začetka pobratenja in med drugim simbolizira tudi zaključek lovskega leta. Naš skupni lov je bil v soboto, 7. decembra 2019, za organizacijo pa je bila zadolžena LD Banja Loka - Kostel. Pred lovskim domom v Banja Loka se je ob osmih zjutraj zbralo 31 članov domače lovske družine, ki so se nestrpnost ozirali proti glavni cesti. Malo po deveti uri so zagledali tisto, kar so tako nestrpnost pričakovali: avtobus je s Štajerske pripeljal 24 članov pobratene LD Podlehnik.

Ob izmenjavanju pozdravov in stiskih rok dolgoletnih prijateljev so bili obrazi nasmejani

Foto: Mladen Koritnik

Že 45. skupni lov LD Banja Loka - Kostel in LD Podlehnik smo okronali z dvema enoletnima jelenoma, teletom in divjim prašičem.

in vedri. Spomini lovcev, ki so po najmanj letu znova srečali dolgoletne prijatelje, so kar vreli na plano in potrebne je bilo kar nekaj spretnosti, da smo družbo posedli za mize k pripravljenemu zajtrku. Po uvodnem druženju in okrepčilu s kranjsko klobaso je sledil zbor pred začetkom lova. **Mladen Koritnik**, starešina LD Banja Loka - Kostel, je v uvodnem nagovoru izrekel pozdrave in dobrodošlico gostom ter vsem zaželel dober pogled. Gospodar **Anton Rauh** je predstavil območje lova, pravila obnašanja na lovu in povedal, kaj je dovoljeno loviti. Lovce strelce je razdelil v skupine in jih napotil na njihova mesta.

Vzdušje je bilo odlično, vreme kot naročeno in v zraku je bilo čuti prijetno prijateljsko energijo.

Pozitivno energijo, ki jo je oddajala družina, je očitno začutila tudi narava in v pogon poslala veliko jelenjadi in divjih prašičev. Disciplina vseh udeležencev lova je bila na primernem nivoju. Vseh priložnosti za strel nismo izkoristili, kar je tudi prav, saj če strel ni varen ali lovsko pravičen, je bolje, da ne streljamo. Poleg tega pa nismo lovci samo za en dan in bo v prihodnje še veliko priložnosti. Plen na tem lovu namreč ni prioriteta. Tisto, kar šteje, je srečanje prijateljev. Po končanem lovu, ko smo se ob pozdravu lovini poklonili uplenjeni divjadi, smo bili z doživetim vsi zadovoljni. »Pobratencem« smo v prelepem vremenu priredili doživetje, ki bo vsem zagotovo ostalo v spominu.

Zadnji pogon je tako kot vedno potekal v lovskem domu. V

prijetnem vzdušju, ob harmoniki in prepevanju, je večer minil, kot bi mignil, in prišel je čas slovesa. Starešina LD Podlehnik **Franc Bigec** se je domačim lovcom zahvalil za sprejem in gostoljubnost, Koritnik pa se je kot starešina LD Banja Loka - Kostel gostom zahvalil za obisk in pohvalil veliko udeležbo na letošnjem srečanju. Naš že 45. skupni lov, ki smo ga okronali z dvema enoletnima jelenoma, teletom in divjim prašičem, se je tako končal. Razšli smo se z željo po še večji udeležbi prihodnje leto in s sklepno mislijo, da ne smemo dovoliti, da bi dogodek postal lov posameznikov, temveč moramo poskrbeti, da bo ostal simbol pobratenja in skupni praznik vseh članov.

Mladen Koritnik

Skupni lov LD Moravče in LD Bogojina

V nekaj letih se je iz naključnega srečanja našega lovca, člana **Lovske družine (LD) Moravče**, na oddihu v Moravskih Toplicah razvilo vsakoletno prijateljsko druženje s skupnim lovom LD **Bogojina** iz Prekmurja in LD Moravče iz vzhodnega dela gorenjske pokrajine. V Bogojini moravški lovci spoznavamo predvsem lov na jelene, saj je jelenjad v našem lovišču sicer reden gost, a precej redek plen.

V decembrskem jutru, natančneje 8. decembra, se je okrog prijetnega vrtnega ognja začelo zbiranje domačih lovskih tovarišev, katerim so se kmalu pridružili

Foto: Rok Ravnikar

Pozdrav lovini po skupnem lovu

še prekmurski, ki so se sicer zaradi dveurne poti že precej prej podali na pot. Preden smo se okrepčali s toplo in slastno obaro, je vse zbrane nagovoril domači starešina **Franc Levičnik** in nato izvedbo lova predal lovovodji **Francu Levičniku** ml., njegovemu pomočniku **Sebastjanu Levičniku** in vodji pogona **Petru Krulcu**.

Zaradi dobre udeležbe smo za skupni lov lahko določili precej velik predel, celotno severno stran gozdnatega Cielja. Žal do takrat še

ni nametlo snega, zato zanesljive prisotnosti tropov divjih prašičev predhodno ni bilo mogoče napovedati, računali pa smo na Dianino naklonjenost.

Po organiziranem odhodu na območje pogona smo na odrejenih stojiščih vsi udeleženci napeto čakali znake in glasove dogajanja, ki ga vsi dobro poznamo. Strelji so napovedovali, da pozdrav lovini vsekakor bo. Predvsem pa je pomembno, da smo skupni lov srečno in varno izpeljali ter zaključili.

Plen sicer ni bil obilen, a smo na desni bok vendarle položili dve lisici, dve srni in enega lanščaka divjega prašiča.

Ob tako posebnih priložnostih, kot je obisk iz oddaljenih krajev, je enako pomemben tudi zadnji pogon, kjer se vsi gostitelji vedno potrudimo in izkažemo v največji meri. Udeležence je nagovoril še starešina gostujoče družine **Ambrož Pušnik**. Še dolgo popoldan smo obujali lovske zgodbe, nekateri tudi do poznih večernih

ur – kot v starih dobrih lovskih časih.

Lepo je doživeti lovsko izkušnjo v gosteh in kot član lovske družine gostiteljice. Vedno znova je prijetno spoznati, da smo si kljub različnosti v razdaljah, tradiciji in zgodovini hkrati tudi podobni – v odnosu do narave, iste tradicije, tovarištva, življenja in veselja.

V upanju, da se bomo naslednje leto spet srečali!

Rok Ravnikar

»Jaga« treh družin 2019

Čas teče in nič ne reče. Leto je naokoli in prišla je prva nedelja v novembru, dan za »jago« treh lovskih družin: Bloke, Sodražica in Velike Lašče. Tudi tokrat so me povabili lovci iz Velikih Lašč in rekli, da lahko pripeljem še koga.

Napovedano je bilo slabo vreme, kar se je tudi uresničilo. Z menoj je bil pripravljen iti samo lovski tovariš **Ivan**. Ko sva odšla iz Ljubljane, je deževalo kot za stavo. Nergal sem in Ivan me je takoj ustavil z utemeljitvijo: »Jagri smo včasih tudi mokri.« Ko sva prispela na zborna mesto – bivak *Dolgi rep* – je bilo že živahno. Ljudje so kar prihajali in bilo nas je okrog sto. Vse je bilo kot po navadi. Pozdravljanje, stiski rok, nasmeški, pogovori. Iz kotla je dišalo po hrenovkah, na pultu sta nas čakala sveže kruh in čaj. Postavili smo se v vrsto, kjer je vsak dobil hrenovko, pijačo in kruh pa si je vsak vzel sam. Tudi za ogrevanje je bilo poskrbljeno – lesen »šporhet« je gorel na sredini, narejen iz sveže smreke, da so iskre prasketale in letele visoko v zrak. Za streho je poskrbel velik šotor, ki je stal zraven bivaka.

Foto: Vital Šuligoj

Na položenem smrečju je ležal plen: košuta, srna in štiri lisice.

Spomnil sem se, ko smo kot mulci hodili v kino gledat »indijanarice« in se norčevali. Izmislili smo si slogan »uf, uf,« je rekel Vinetu in se skril v sodk, ki ga je v ta namen prinesel s seboj. Sedaj pa bi rekel »uf, uf,« so rekli velikolaški lovci, prinesli šotor s seboj in ga postavili, da smo se mi skrili pod njim pred dežjem. Po krepki malici smo se ponovno postavili v vrsto, da so nas pozdravili starešine vseh treh družin. Tudi tokrat so nam bloški pevci zapeli dve pesmi za vzpodbudo in dobrodošlico.

Zatem je spregovoril lovovodja, nas pozdravil in seznanil s potekom lova. Najprej nas je opozoril na varno ravnanje z orožjem, disciplino in obvezno nošenje fluorescentnih jopičev, da bomo vsi živi in zdravi prišli na zborna mesto. Povedal je tudi, kaj bomo lovili. Med nami so bile tudi lovke in samo njim je bil dovoljen odstrel dve- do štiriletnega jelena. Določil je vodje skupin za postavitve na stojišča, vodjo pomagačev in po postvi v vodji določil uro za začetek lova.

Lov je potekal kot po navadi

na terenu vseh treh lovskih družin. Z Ivanom sva dobila stojišči na sodraško-laški meji. Udobno sem se namestil, pokril s pelerino, saj je deževalo kot iz škafe, in čakal. Kmalu se je zaslišal pasji lajež in nato so odjeknili strelji. Po približno dveh urah je bilo lova konec in odpeljali smo se do bivaka. Tam je na položenem smrečju ležal plen: košuta, srna in lisica. Pozneje so pripeljali še tri lisice. Lov je bil končan. Sledila sta zaključni govor in pozdrav lovini. Vsi smo bili povabljeni na pogostitev: slastne kranjske klobase in pijačo. Ostala sva še kar nekaj časa in se nato poslovila od gostiteljev in drugih.

Proti domu sva se odpravila po drugi poti, da sem Ivanu pokazal del svoje nekdane lovske družine. Ustavila sva se v Podsmreki, da je videl Stritarjevo kaščo, še kri-to s slamo. Rekel je, da je to že tretja Podsmreka, za katero ve; v tisti pri Ljubljani živi, ena pa je na Dolenjskem in tudi sam sem slednjo že obiskal.

Vso pot domov je deževalo. V Ljubljani sva se poslovila. Tudi iz tako turobnega deževnega dneva je mogoče potegniti najboljše in se imeti dobro.

Vital Šuligoj

95 let življenja predanega lovca Maksa Holcmana

V petek, 23. avgusta 2019, smo se lovci **Lovske družine (LD) Vurmat** zbrali, da bi skupaj proslavili visok življenjski jubilej našega lovskega tovariša **Maksa Holcmana**. Visok življenjski jubilej pomeni, da je naš Maks dočakal 95 let. Ja, redki so, ki jim je dano, da dočakajo tolikšno starost. Pa ne samo to – Maks je še v zelo dobri kondiciji in nekdo, ki ga ne pozna, bi mu jih prisodil vsaj 15 manj. **Upravni odbor LD Vurmat** mu je ob njegovem jubi-

leju dodelil odstrel gamsa, česar se je Maks izjemno razveselil.

Starešina LD Vurmat **Rudi Maček** je ob proslaviti Maksovega jubileja poudaril, da imamo redko priložnost praznovati tako visoko obletnico. Starešina je povedal še nekaj dejstev iz Maksovega življenja in lovskega udejstvovanja – mirno lahko rečemo tudi kozjaške lovske legende. Maks se je rodil na Vurmatu pri Spodnjem Namestniku, v sredini našega lovišča, in to v družini z bogato lovsko tradicijo. Njegov oče **Ignac**, ki je prav tako dočakal visoko starost in je star, krepko čez 90 let uplenil zadnjega srnjaka, je Maksa vpeljal v skrivnostni

Foto: Slobodan Tatalevič

Maks Holcman še vedno, kljub visoki starosti, rad pride med nas, med lovske tovariše, ki ga cenimo in spoštujemo, še bolj pa ga privlačijo zelene stečine.

svet lovstva. Maks je povedal, da se s posebnim veseljem spominja let, ko so pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu ustanovili LD Vurmat, prisoten pa takrat ni bil, ker je bil na služenju vojaške dolžnosti. Ko se je vrnil, se je takoj včlanil, tako da je član LD Vurmat od leta 1947, kar je polnih 72 let. V teh letih se je marsikaj spremenilo, zgodilo se je veliko pomembnih dogodkov za lovsko družino in njene člane.

Maks je v svoji bogati lovski karieri opravljal številne odgovorne naloge. V lovski družini je bil kar 30 let gospodar, od leta 1984 do leta 2002 pa starešina. Opravil je tudi izpit za lovskega čuvaja in bil preglednik divjačine. Bil je tudi mentor mladim lovcem in vodnik lovskega psa. Služboval je kot gozdar in tako res dobro poznal vsak del našega lovišča. V njegovi lovski karieri se je nabralo kar nekaj odlikovanj

in priznanj. Letos je prejel tudi jubilejni znak za 70 let članstva v lovski organizaciji.

Maks se zelo rad spominja gostov, ki jih je vodil na lov. Kar nekaj zelo znanih ljudi je bilo med njimi. Vsekakor so bili gostje, ki jih je vodil, zelo pisana družčina, a vsi so si enotni – z Maksom je bilo »hudičevo« težko držati korak. Maks je z lovom »okužil« tudi hčerko **Maksimilijano** in vnuka

Andreja, tako da se v njegovi družini ni bati za nadaljevanje lovske tradicije. Maks še vedno, kljub visoki starosti, rad pride med nas, med lovske tovariše, ki ga cenimo in spoštujemo, še bolj pa ga privlačijo zelene stečine.

Maksu želimo trdnega zdravja, toplino in razumevanje v krogu najbližjih in naj ga pot še velikokrat ponese v življenje naših lovišč in gozdov.

Slobodan Tatašević

Nova preža na Konečki planini

V lovišču **Lovske družine Mozirje** je še posebno priljubljena Konečka planina v petem rajonu. Tam imamo lovsko kočo, tam sta hlev in koča lastnika planine, kapela in je z gamsi bogat predel revirja. Prežo je že dodobra načelo ostro planinsko vreme, zato je bilo treba narediti novo.

Glavni mojster in konstruktor preže je bil **Anton Podvratnik - Mlačnik**. Prežo je skoraj v celoti izdelal doma in jo narejeno pripeljal na planino. Tam smo jo lani poletni na že prej pripravljene betonske temelje s kovinskimi sidri postavili s skupnimi močmi. S pomočjo jeklenice, podpornikov in naših rok smo jo spravili pokonci, še malo »uglihali u vaservago«, jo pritrdili, dodali lestev in preža je bila nared za lov.

Postavitev smo proslavili s kozarcem odličnega *toukca*, kot pri nas rečemo jabolčnemu vinu,

Foto: Rok Planovšek

Pri postavitvi takšne preže so potrebni tehten razmislek, dobre priprave in veliko varnosti.

in z okusnimi klobasami iz divjega prašiča, ki jih je pripravil naš lovec **Drago Fürst**. Lahko

trdim, da je opazovalnica zelo varna, nudi dobro zavetje in pregled nad gamsovimi pasišči ter

je pravi okras in mojstrovina našega lovišča.

Rok Planovšek

Odprtje lovske koče na Taležu

Nova lovsko koča na Taležu je skoraj eno leto krasi pobočje Jelovice s prekrasnim pogledom proti Blejskemu jezeru, Radovljici in pogorju Karavank. **Lovski družini (LD) Jelovica Ribno** je namreč z lastnimi sredstvi, donacijami in veliko vloženega truda vseh sodelujočih pri gradnji uspelo zgraditi povsem nov lovski objekt, ki stoji na mestu stare koče, ki nam je služila več kot 50 let.

Odprtje nove lovske koče, ki je bilo 25. maja 2019, se je začelo z nagovori starešine lovske družine **Janeza Pretnarja**, starešine pobratene LD Križevci pri Ljutomeru **Jožeta Verača** in župana Občine Bled **Janeza Fajfarja**. Po podelitvi nagrad najzaslužnejšim za postavitev objekta in najboljšim strelcem na pristrelitvi pušk risanic je sledila pogostitev

Foto: Miro Zalokar

Nova lovsko koča na Taležu na dan odprtja

ob domači glasbi, lovci lovske družine pa smo uprizorili nekaj lovskih običajev (zanimiv je bil lovski ropot). Praznovanje se je zavleklo pozno v noč.

Nova lovska koča na Taležu je

opremljena z delom za opravljanje gostinske dejavnosti, lovsko sobo in štirimi apartmaji v prvem nadstropju. Hkrati jo krasita terasi (pokrita in odprta) s čudovitim pogledom na Zgornjesavsko

dolino ter urejena okolica okoli objekta v lovskem stilu z nekaj spominki na prejšnjo lovsko kočo, ki je stala na njenem mestu.

Lovska koča na Taležu je vsem lovcem LD Jelovica Ribno v ponos

in upamo, da nam bo služila vrsto let, hkrati pa vse bralce vljudo vabimo k obisku nove koče v prelepo naravo planote Jelovica.

Jan Hlade,

tajnik LD Jelovica Ribno

Branko Galjot praznoval 80 let

Znani gorenjski lovec **Branko Galjot** je 23. decembra 2019 zakoral v deveto desetletje svojega življenja. Za seboj ima tudi kar 57 let lepih spominov na lovske doživljaje in aktivno poklicno delovanje v slovenskem in mednarodnem lovstvu.

Galjot se je rodil leta 1939 v Kranju, v kranjski družini, kjer se je šolal in maturiral na **Gimnaziji Kranj**, nato pa študiral gozdarstvo in diplomiral na **Univerzi v Ljubljani na Fakulteti za gozdarstvo**. Njegova prva zaposlitev je bila pri **Gozdnem gospodarstvu v Kranju**, nato je bil krajši čas zaposlen na **Lovski zvezi Slovenije (LZS)**. Delo je kot velik lovski navdušenec opravljal z izjemno zavzetostjo in strokovnostjo. Kot izobražen univerzitetni diplomirani inženir gozdarstva in dober poznavalec lovstva je kar 27 let (1973–2000) deloval v Kranju kot strokovni in organizacijski tajnik **Zveze lovskih družin (ZLD) Gorenjske**.

Galjot je prvič stopil v vrste zelene bratovščine leta 1962, ko je postal član takratne **Lovske družine (LD) Besnica**, pozneje **LD Jošt**. Od vstopa v LD Jošt je v tej lovski družini ostal član dobrih 37 let. V letih od 1968 do 1976 je opravljal tajniške zadolžitve, vrsto let pa je bil tudi član upravnega odbora in delovnih komisij. Od leta 1999 je član **LD Šenčur**.

K sodelovanju so ga vabili iz sosednje avstrijske Koroške, kjer so ga za lovske zasluge tudi odlikovali z bronasto in srebrno plaketo. Zelo aktivno je sodeloval na območju nekdanje Jugoslavije, kjer je bil v okviru **Lovske zveze Jugoslavije** v njeni Gojitveni komisiji za divjad posebej zadolžen za upravljanje z gamsom. Prav tako je bil v **Mednarodnem svetu za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC)** imenovan za izvedenca za področje ocenjevanja lovskih trofej.

V samostojni Sloveniji je ZLD Gorenjske, ob petdesetletnici delovanja, prav po Galjotovi zaslugi zaradi njegovega uredniškega delovanja leta 1988 izdala lovsko kroniko gorenjskega lovstva. Za lovstvo in gozdarstvo zelo pomembni so tudi Galjotovi

Foto: France Ekar

Ob 80-letnici Branka Galjota smo njegovi ožji lovski tovariši na dan po štefanovem v gostišču v Kokrici počastili njegov visok življenjski jubilej in mu nazdravili z najboljšimi željami. Sedijo (od leve): Vlado Eržen (LD Šenčur), Vili Tomat (LD Udenboršt), Peter Belhar (predsednik ZLD Gorenjske in član LD Tržič), slavjenec Branko Galjot (LD Šenčur), Vladislav Dolenc (LD Poljane); stojijo (od leve): France Ekar (starešina LD Jezersko), Joško Muri (LD Jezersko), Boris Leskovic (nekdanji urednik revije Lovec in član LD Brezovica), Jure Markič (LD Jezersko), Vili Rakovec (LD Šenčur) in Niko Bernard (LD Jesenice).

prispevki, ki so bili objavljeni v *Lovcu*, *Gozdarskem vestniku*, lovskih glasilih nekdanjih jugoslovanskih republik in tudi v dnevnem časopisu. Med redkimi prvimi lovci se je zavedal pomembnega poslanstva lovstva – da je treba ohranjati status lovstva v javnem interesu. Pomembne so tudi Galjotove strokovno-analitične publikacije, ki jih je izdajalo gorenjsko lovstvo o boleznih divjadi: gozdni steklini, gamsji garjavosti, kužni gamsji slepoti kot tudi o strokovnih usmeritvah (gojitvenih smernicah) prostoživeče parkljaste divjadi, še posebno tudi o gozdnih kurah. Pri pisanju ni nikoli prezrl osebo in dogajanje v lovski preteklosti. Galjot je bil prvi, ki je zapisal zgodbo o **Francetu Prešernu**, ki so jo pripovedovali v starodavni kranjski gostilni na Stari pošti, kako je Prešeren prijateljeval z lovci. Na svoje opravljeno delo na področju lovske publicistike je Galjot še posebno ponosen. Zelo dobro je sodeloval z vsemi uredniki *Lovca*, še posebno s **Tonetom Svetino**, **Francetom Cvenkлом** in **Borisom Leskovicem**. Uredniški odbor LZS ga je odlikoval s plaketo revije lovec III. in II. stopnje.

V vsem Galjotovem lovskem obdobju je bilo še posebno izstopajoče njegovo poslanstvo ter zasluge pri vzgoji in izobraževanju novih članov lovske organizacije. Mnogim je bil odličen mentor, še vedno pa

je cenjen kot strokovni predavatelj, specialist za »rogarje« (gamse, kozoroge, muflone) na tečajih in predavanjih za pripravo novih članov na lovske izpite ali lovcev na lovskočuvajske izpite. Tudi pokojni glasbenik **Slavko Avsenik** mu je izrekel vse priznanje za odlično predavanje in izpitna gradiva, s pomočjo katerih je tudi Avsenik uspešno opravil lovski izpit. Galjot se je aktivno vključeval tudi v programe za obnavljanje, utrjevanje in posodabljanje lovskega znanja v gorenjskih lovskih družinah. Še vedno je izjemen predavatelj o živalstvu, gozdu in varstvu narave za osnovnošolce, srednješolce in študente višje stopnje ... Vedno mu je bil cilj, kako preventivno in varstveno delovati v lovišču, da se hkrati varujeta okolje in divjad v njem; kako preprečiti bolezni, okužbe (še posebej zoonoze) in epidemije divjadi.

Dolga leta je uspešno sodeloval v odboru, ki je skrbel za preprečevanje gamsje garjavosti, še posebno v času največjega obsega te bolezni. Z izjemno energijo je sodeloval pri organizaciji mednarodno odmevne razstave *Narava, divjad, lovstvo*, ki je bila v Kranju februarja 1996. Z enako zagnanostjo je pomagal pri začetkih in nato dolgoletnem ohranjanju edinstvenega poletnega lovskega veleslaloma v naravnem zasneženem okolju na Skutinem ledeniku, najnižjem evropskem

ledeniku, ki je potekal v organizaciji **LD Jezersko** neprekinjeno kar četrto stoletje.

Galjot je bil vseskozi tudi upoštevana družbena osebnost, saj je aktivno deloval na področju narodne zaščite. V času osamosvajanja in nastajanja slovenske državnosti se je tudi sam takoj pridružil in vključil v osamosvojitvene procese za nastajanje samostojne države Slovenije in postal veteran vojne za Slovenijo.

Galjot je odlikovan z znakom za lovske zasluge in redi III., II. in I. stopnje LZS, **Kinološka zveza Slovenije** ga je odlikovala s srebrnim in zlatim znakom, **Lovsko-kinološko društvo Gorenjske** pa s priznanjem in plaketo. Je tudi prejemnik odlikovanj in priznanj nekdanje jugoslovanske krovne lovske organizacije in slovenskih ribiških organizacij.

Jubilantu je v največje veselje, da je še vedno ohranil zdravje, da ima še veliko lovsko voljo in želje, da lahko še pogosto zahaja v gozd in opazuje divjad. In z enako voljo se še vedno nemalookrat odpravi tudi nekoliko višje v gore, kjer ob pogledu na gamse predse prikljuje svoje najlepše lovske spomine. Želimo si in upamo, da bo lovski tovariš Galjot z živahnostjo, vredino in aktivnostjo, ki jih še vedno izžareva, ostal še dolgo v okolju svojih preprostih lovskih prijateljev in tudi v strokovnih krogih zelene bratovščine.

France Ekar

LOVSKE OSEBNOSTI

JANKO PONEBŠEK

Velik zagovornik vloge ujed v naravnem okolju

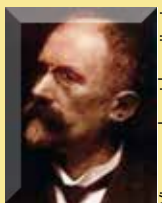
Ugledni slovenski ornitolog **Janko Ponebšek** se je rodil 30. maja 1861 v Preski nad Libergo, Občina Šmartno pri Litiji, umrl pa 14. januarja 1935 v Ljubljani. Normalno in gimnazijo (1883) je končal v Ljubljani, bil nato nekaj let domači učitelj pri grofu Attems, od leta 1886 pa je študiral pravo na Dunaju in študij končal v Gradcu. Tam je bil 21. decembra 1891 promoviran (pridobil si je doktorski naslov). Konec leta 1891 je kot finančni koncipient – pripravnik – začel službovati pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani. Najprej je delal v Krškem, nato v Radovljici, kot davčni nadzornik pa je služboval v Litiji in Postojni, kjer je leta 1900 napredoval v višjega davčnega nadzornika. Kmalu je bil premeščen v Novo mesto in leta 1904 v Črnomelj. Leta 1906 so ga kot finančnega tajnika poklicali v Ljubljano, kjer je nato služboval pri finančnem ravnateljstvu in v davčni administraciji.

Po podatkih *Slovenskega biografskega leksikona* je vnovič napredoval leta 1911, in sicer v finančnega svetnika, leta 1919 pa še v višjega finančnega svetnika. Leta 1927 je bil upokojen. Že leta 1892 se je začel sistematično ukvarjati z ornitologijo ter zbral obsežno zbirko ptičjih mehov in jajc, ki so zbrani v **Narodnem muzeju Slovenije**. Sodeloval je pri terminologiji ptic za Naumannovo *Naturgeschichte der Vögel Mitteleuropas*. Veliko zaslug ima za ustanovitev ornitološkega observatorija v Ljubljani leta 1926. Z njim je Slovenija zaslovela kot pomembno križišče ptičjih selitvenih poti. Zbral je tudi obširno gradivo za jugoslovansko ptičjo terminologijo in zasnoval *Kompendij Ornis Sloveniae*, ki naj bi obsegal sistematičen opis vseh slovenskih ptic. Žal tega dela ni dokončal. V slovenskem lovstvu je pustil predvsem veliko sledi na strokovnem področju; bil je izobražen in široko razgledan in je v svojem času izjemno argumentirano zagovarjal vlogo ujed v naravnem okolju. V njegovem času so namreč te ptice mnogi šteli za škodljivce. Temu je odločno oporekal in poudarjal ekološko funkcijo ujed v naravni prehranjevalni verigi, kar je bilo številnim lovcom njegovega časa nerazumljivo.

Leta 1910 je uredil prvo številko glasila *Lovec* in deseti letnik glasila leta 1923. V *Lovcu* je tudi redno objavljati svoje prispevke; največ jih je bilo povezanih s pticami. Bil je eden redkih, ki se za varstvo ptic ni zavzemal samo zaradi njihovih koristi za človeka. Še posebej se je zavzemal za ujede, v tistih časih najbolj preganjane ptice. O pticah je pisal tudi v domačih in tujih revijah, največ v ornitoloških. Sodeloval in dopisoval si je z ornitologi po vsem svetu. Bil je član več naravoslovnih društev in društev za varstvo živali ter tudi član **Muzejskega društva za Slovenijo**. Leta 1919 je postal član **Odseka za varstvo narave** pri Muzejskem društvu za Slovenijo. Zavzemal se je za varstvo kraških jam, redkih in ogroženih rastlin in živali ter za ustanovitev narodnih parkov.

V mladosti je bil Ponebšek navdušen lovec, odbornik in referent za lovski kataster pri **Slovenskem lovskem društvu**. Na tem področju je opravil pionirsko strokovno delo. Veljal je za velikega strokovnjaka in je svoje delo opravljal vestno in natančno. Del lovskega »zgodovinopisja« občasno nanj povsem pozabi in spregleda njegovo vlogo, ki jo je imel predvsem pri vsebinskem snovanju glasila *Lovec*. Svoje vloge pri začetkih našega glasila ni obešal na veliki zvon ali je posebej poudarjal, a če smo dovolj pošten in znamo ceniti tudi drobne korake, mu je treba priznati marsikatero vsebinsko rešitev, ki se je obrestovala tudi na dolgi rok. In še nekaj je treba poudariti – deloval je v uglednih krogih, kar za »povzdigo« lovskega začetka na Slovenskem ni bilo nepomembno.

Pripravi: dr. Marjan Toš

Janko Ponebšek je bil velik poznavalec ptic. Še posebej se je zavzemal za ujede. Imel je tudi pomembno vlogo pri vsebinskem snovanju glasila *Lovec*.

Vir: www.brazislovenije.si

OKUSI NARAVE

Fazanja juha z žličniki

Za juho potrebujemo:

- ☒ očiščenega fazana,
- ☒ žlico olja,
- ☒ manjšo čebulo,
- ☒ 2 stroka česna,
- ☒ 2 rdeča korena,
- ☒ peteršiljevo korenino,
- ☒ košček kolerabe,
- ☒ por,
- ☒ nekaj poprovih zrn in sol.

Fazana damo v mrzlo vodo, dodamo korenje, peteršiljevo korenino, kolerabo, česen, por in poper. Na olju popražimo na kolesca narezano čebulo in jo dodamo juhi, ki naj vre dve uri. Proti koncu dodamo sol.

Za žličnike s timijanom potrebujemo:

- ☒ žlico olja,
- ☒ 80 g pšeničnega zdroba,
- ☒ jajce,
- ☒ sol,
- ☒ žličko timijana.

Žlico zdroba pomešamo z oljem. Jajce ubijemo in ga postopoma vmešamo v zdrob, pomešan z oljem. Nato dodamo še preostali zdrob, žličko timijana in solimo. Počiva naj 15 minut, da se zdrob napne. S primerno žlico oblikujemo žličnike in jih v rahlo brbotajoči juhi kuhamo osem minut. V pokriti posodi naj postojijo še 15 minut, nato ponudimo.

Meso lahko porabimo za fazanji namaz.

Recept je bil objavljen v reviji *Lovec*, 2/2018. ☺

O timijanu: je manjši grm, ki prijetno diši. Njegovo ljudsko ime je tudi materina dušica. Cvete od junija do septembra. Priporočljiv je pri vnetju dihalnih poti, bronhitisu ... Spodbuja izkašljevanje, uničuje različne bakterije in viruse. Uporabljamo poganjke in liste, cvetovi so le za okras. Timijanovo eterično olje vsebuje timol, ki ima antiseptične lastnosti.

Ponudimo z veliko žlico ljubezni in spoštovanja do hrane in živali!

Žan in Eva

V torek, 8. oktobra 2019, smo se na zagorskem pokopališču poslovili od lovskega tovariša **Franca Medveška**, ki je izgubil bitko za življenje 4. oktobra 2019.

Vsi lovski prijatelji v lovski družini smo vedeli, da ga je mučila zahrbtna bolezen, nismo pa slutili, da nas bo zapustil tako hitro. Še natanko pred enim letom smo bili skupaj na tradicionalnem druženju po prvem jesenskem pogonu na Zasavski Sveti gori, kjer se družimo s soslednimi lovci iz lovskih družin Šentlambert, Vače, Mlinše in Izlake. Zapomnili smo si njegove besede, ko je rekel, da je to zadnje druženje na tej »jagi«.

Franci se je rodil 18. marca 1939. Ko je bil star komaj tri mesece, mu je umrla mama. Težka vojna leta je preživel v Kolovratu, kjer je začel obiskovati tudi osnovno šolo. Pozneje se je preselil nazaj domov na Loke pri Zagorju oziroma v Kisovec. Po končani osnovni šoli se je v poklicni šoli izučil za kovinarja, orodjarja. Tako kot večina njegovih vrstnikov je tudi Franc prvo zaposlitev dobil v rudniku Zagorje. Pozneje se je zaposlil v tovarni, kjer so izdelovali siporeks, in tam tudi dočkal zaslužen upokojevek.

V lovske vrste se je vpisal v letu 1975, kjer je v LD Izlake opravil pripravniško dobo in nato postal pravi lovec. V aktivnem delovanju lovske družine se je posebej izkazal kot preglednik divjačine, revirni vodja in lovovodja. Večino aktivnih let je bil član upravnega odbora, posebno pa je bil ponosen na delo, ki ga je opravljal kot kinološki referent.

Za svoja prizadevanja v lovski družini je prejel številna priznanja: znak za lovske zasluge, red za lovske zasluge III. stopnje, jubilejni znak za 40 let članstva v lovski organizaciji in razna družinska priznanja. Od leta 1985 je bil tudi lovski čuvaj.

Izlaški lovci bomo Francija ohranili v lepem spominu.

LD Izlake – M. C.

Čeprav smo člani Lovske družine (LD) Udenboršt že dlje vedeli, da se naš častni član **Janko Troha** bojuje z boleznijo in premaguje težave s srcem, nas je vseeno presenetila vest, da se je 12. avgusta 2019 za vedno poslovil in odšel iz lovskih vrst.

Rodil se je 22. januarja 1949 v Naklem. Z nalogami, ki jih opravljajo lovci, se je srečal že v rani mladosti. Imel je odličnega učitelja – svojega očeta, ki je bil tudi član naše lovske družine. Z njim je nosil krmo za divjad, polnil solnice in pomagal na jesenskih skupnih lovih.

Sam se je včlanil v LD Udenboršt leta 1969. Leta 1973 je opravil lovski izpit in leta 1976 še izpit za lovskega čuvaja. Zaradi prizadevnosti do nalog v lovski družini so mu lovci zaupali naloge vodje sektorja, ki jih je opravljal vse od leta 1973 do leta 1977, ko so ga izvolili v upravni odbor. Leta 1981 je prevzel odgovorno nalogo gospodarja, leta 1987 dolžnost starešine, ki jo je opravljal do leta 1996, in po letu 2000 je ponovno prevzel naloge gospodarja do leta 2008. Leta 1988 je bil izvoljen v Izvršni odbor Zveze

lovskih družin (ZLD) Gorenjske in še v komisijo za strelstvo pri Lovski zvezi Slovenije (LZS), kjer je bil dva mandata.

V času njegovega gospodarjenja je lovska družina razvila svoj društveni prapor, nabavila stroj za metanje glinastih golobov, gradila kočjo na Veternem, sprejela dogovor z LD Storžič o označbi lovskih meja, postavila paviljon Jurček pri koči za Savo in ne nazadnje je bil glavni pobudnik in organizator gradnje Fazanerije, kjer je porabil ogromno časa za vzrejo fazanov, rač in še kakšne kokoši. Ob vse tem je bil tudi dopisnik za revijo Lovec, saj je v njej večkrat poročal o dogodkih, povezanih z delom v naši lovski družini. Tudi v naših jubilejnih zapisih – bodisi ob 50-, 60- ali 70-letnici najdemo njegove prispevke. Nekaj časa je opravljal tudi delo tajnika ZLD Gorenjske in bil v tem času vodja izobraževalnih tečajev za pridobitev naziva lovec.

Ob njegovih življenjskih jubilejih smo mu večkrat izrekli zahvalo za porabo časa tako za organizacijsko delo kot za gradnjo, krmiljenje, delo čuvaja in še za lov ter mu zaželeli, da ga zdravje ne bi izdalo in da bi bil še naprej tako delaven.

Za svoje delo je leta 1985 prejel znak za lovske zasluge, leta 1987 plaketo ZLD Gorenjske, leta 1988 odlikovanje Hrvaške lovske zveze III. stopnje, leta 1993 red za lovske zasluge LZS III. stopnje, leta 1994 plaketo LD Udenboršt. Leta 2000 je prejel red za lovske zasluge II. stopnje in leta 2006 še red za lovske zasluge LZS I. stopnje. Prejel je tudi srebrni znak Kinološke zveze Slovenije in jubilejni znak za 50 let članstva v lovski organizaciji.

Svojega življenjskega jubileja – 70-letnice – žal zaradi bolezni ni več mogel proslavljati med nami, vendar smo upali, da bo sodobna medicina, ki ga je držala pri močeh,

Narislal: Milan Samar

premagala vse težave ter da se bo vrnil v »gmajno« nad domačo hišo in zapiskal srnjaku.

A žal je bila narava zopet zmagovalka. Kot lovca in tovariša ga bomo s spoštovanjem in hvaležnostjo ohranili v trajnem spominu.

LD Udenboršt – V. T.

Od vrst zelene bratovščine se je v četrtek, 7. novembra 2019, po kratki in hudi bolezni tiho in mnogo prezgodaj poslovil naš dolgoletni lovski tovariš **Darjo Papan**.

Na pokopališču v Križu pri Sežani mu je še poslednjič zapel lovski rog in zadoneli so strel iz lovskih pušk. Skupaj z nami so se mu poklonili tudi prapori sosednjih lovskih družin, člani Kraške pihalne godbe iz Sežane in kvartet Utrip.

Darjo se je rodil v Križu pri Sežani 4. septembra 1956, otroštvo je preživel v Križu, odrasčal in doživel je kraško življenje na kmetiji svojih staršev. Očeta Miroslava, ki je bil tudi lovec, je Darjo že kot deček spremljal na lovskih obhodih. Tako je že v rani mladosti občutil lovske strasti. Že kot otrok in mladenič je pridobil ogromno znanja o naravi ob neprestanem opazovanju življenja med čistimi, prostranimi in z divjadjo bogatimi kraškimi gozdovi, ki so mu vse do upokojitve nudili zaslužek kot revirnemu gozdarju pri Zavodu za gozdove Slovenije. V mladih letih je spoznal svojo življenjsko družico Tanjo, s katero sta skupaj preživela lepa leta. Rodila sta se jima sinova Miha in Jaka.

V naše vrste se je včlanil leta 1986, zaupane in prevzete naloge pa je opravljal vestno in odgovorno. Bil je dolgoletni član upravnega in nadzornega odbora, disciplinske komisije, tajnik in blagajnik. Od leta 2000 je bil v naši lovski družini tudi član komisije za ocenjevanje lovskih trofejev. Pri območni lovski zvezi je bil član nadzornega odbora od leta 2015 ter član komisije za pregled in oceno odstrela in izgub divjadi v lovskoupravljalnem območju od leta 2013. Zaupane dolžnosti je opravljal natančno, vedno v prid lovske družine in območne lovske zveze. Bil je dober poznavalec lovskih šeg in običajev in z njimi bogatil različna lovska srečanja.

Zaradi svojega požrtvovalnega in odgovornega dela za prizadevno delo v lovstvu ga je Lovska zveza Slovenije odlikovala z znakom za lovske zasluge leta 2000, zlatim znakom za lovske zasluge leta 2011 in redom za lovske zasluge III. stopnje leta 2017.

Po boleči izgubi enega izmed naših najaktivnejših in najbolj vidnih kraških lovcev nam ostajajo številni prijetni in lepi spomini. Vsa njegova dejanja s skupnih lovskih poti in druženj so pomembno vtakana v našo lovsko organizacijo. Njegova prisrčna šaljivost in posrečena mimika sta v lovski družini zapustili globoko sled, zato ga bomo zelo pogrešali in le težko zapolnili praznino, ki je nastala za njim.

LD Kras Dutovlje – Z. D.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli:

Rajmund Rajšp, LD Hoče,
* 24. 7. 1936, † 22. 10. 2019.

Janez Čop, LD Sorško polje,
* 10. 8. 1927, † 8. 7. 2019.

Franč Zorko, LD Artiče,
* 25. 3. 1931, † 5. 10. 2019.

Anton Veršovnik, LD Janžev vrh,
* 3. 6. 1937, † 3. 12. 2019.

Peter Šinko, LD Rogašovci,
* 16. 6. 1938, † 7. 12. 2019.

Jožef Prosinečki, LD Otočec,
* 2. 11. 1934, † 20. 11. 2019.

Božidar Zorn, LD Gorica,
* 9. 5. 1952, † 4. 12. 2019.

Ivan Bibič, LD Bizeljsko,
* 14. 3. 1957, † 1. 2. 2018.

Vincenc Rožman, LD Bizeljsko,
* 9. 8. 1952, † 22. 2. 2019.

Anton Zgajmajster, LD Bizeljsko,
* 3. 3. 1937, † 10. 5. 2019.

Jože Ovsenik, LD Storžič,
* 11. 8. 1944, † 9. 12. 2019.

Marijan Molan, LD Videm ob Savi,
* 29. 5. 1941, † 23. 12. 2019.

Boris Debevec, LD Črna Jama,
* 23. 9. 1952, † 7. 12. 2019.

Karol Polanc, LD Strojna,
* 25. 2. 1927, † 25. 12. 2019.

Jože Rojnik, LD Braslovče,
* 15. 7. 1939, † 19. 12. 2019.

Nace Dušek, LD Gabrovka,
* 21. 11. 1942, † 5. 12. 2019.

Bogomil Bizalj, LD Podbrdo,
* 4. 5. 1946, † 4. 10. 2019.

Franc Skaza, LD Velika Loka,
* 7. 8. 1935, † 5. 2. 2019.

Vladimir Klemenčič, LD Velika Loka,
* 15. 9. 1922, † 8. 6. 2019.

Ivan Piškur, LD Velika Loka,
* 21. 2. 1955, † 17. 9. 2019.

Matija Štepec, LD Velika Loka,
* 24. 2. 1965, † 18. 10. 2019.

Ludvik Gruden, LD Velika Loka,
* 11. 7. 1943, † 5. 12. 2019.

Drago Lokar, LD Begunjščica,
* 20. 10. 1945, † 14. 12. 2019.

Milan Bosnar, LD Laze,
* 27. 12. 1933, † 4. 1. 2020.

Mario Mišigoj, LD Dobrovo,
* 29. 1. 1940, † 30. 12. 2019.

Maksimiljan Lavrin, LD Mlinše,
* 30. 11. 1963, † 29. 8. 2019.

Mirko Kacjan, LD Hoče,
* 28. 1. 1927, † 29. 12. 2019.

Slavko Legan, LD Plešivica – Žužemberk,
* 6. 8. 1958, † 26. 12. 2016.

Henrik Štupar, LD Plešivica – Žužemberk,
* 17. 8. 1949, † 18. 8. 2018.

Franc Lavrič, LD Plešivica – Žužemberk,
* 14. 6. 1941, † 22. 8. 2019.

Umrlim časten spomin!

PNZ, VP in TO za prinašalce v LKD Zasavje

Slovenski klub retrieverjev (SKR) vsako leto organizira več prireditev za pse prinašalce. Med njimi so specialne in klubske razstave za prinašalce (retrieverje), delovne lovske preizkušnje (LP), preizkušnje naravnih zasnov (PNZ) in vzrejne preizkušnje (VPP), ki se jih udeležuje veliko vodnikov psov in psov (za slovenske razmere).

O podrobnostih in določitih pravilnika tokrat ne bom pisal, saj sem v preteklosti že opisal discipline, ki jih morajo opraviti psi, da uspešno opravijo preizkušnjo. Omeniti je treba le, da uspešno opravljena preizkušnja naravnih zasnov (PNZ) dovoljuje psom le sodelovanje v vodnem delu oziroma pri lovu na mlakarice.

Malce pred osmo uro zjutraj 21. septembra 2019 smo se zbrali pred lovskim domom **Lovske družine (LD) Moravče**. Prvi jutranji žarki so že posijali nad jutranjo meglico. Organizator je poskrbel za kavo in ko smo se zbrali, je predsednica Komisije za prireditve pri SKR **Aleksandra Dajčar** pozdravila in nagovorila zbrane vodnike. Nato je kinološka sodnica **Andreja Strajnar** začela telesno ocenjevati šest prijavljenih psov (tri labradorce, enega gladkodlakega prinašalca in dva zlata prinašalca).

Foto: Aleksandra Dajčar

Tomaž Dajčar z zmagovalno labradorko Funkyland's Eagle Huntress - Pippa

Na vzrejno preizkušnjo (VPP) in preizkušnjo naravnih zasnov (PNZ) so prijavi osem psov (tri

gladkodlake prinašalce, dva zlata prinašalca, enega novoškotskega prinašalca in dva labradorca). En

Rezultati:

1. Tomaž Dajčar in labradorka **Funkyland's Eagle Huntress – Pippa** (20 točk in I. nagradni razred);

1. Staša Kosler in zlati prinašalec **Blondilex Skywalker** (20 točk in I. nagradni razred);

3. Jasna Jeraj in gladkodlaka prinašalka **RonRaj Kidnapped My Heart – Maya** (19 točk in I. nagradni razred).

zlata prinašalec ni opravil VPP, en gladkodlaka prinašalec pa ne PNZ.

Prvo mesto, z vsemi točkami sta si razdelila labradorka **Funkyland's Eagle Huntress – Pippa** in zlati prinašalec **Blondilex Skywalker**.

Vsekakor je treba poudariti uspehe šestmesečne gladkodlake prinašalke **RonRaj Kidnapped My Heart – Maye** in štiriinpolmesečne labradorce **Funkyland's Eagle Huntress – Pippe** na PNZ. Obe psički sta prikazali vrhunske naravne zasnove za delo. Pippa je postala tudi najmlajša prinašalka, ki je opravila tako preizkušnjo. Zaželeno je, da PNZ opravljajo čim mlajši psi, saj se le tako resnično pokažejo njihove prirojene delovne lastnosti.

Tomaž Dajčar

Preizkušnja lovskih psov v delu po umetni krvni sledi

Po programu kinoloških prireditev **Lovsko-kinološkega društva (LKD) Novo mesto** je bila organizirana tudi uporabnostna preizkušnja (UP) po umetni

krvni sledi (KS) za vse pasme lovskih psov. Lovišče za prireditve je ponudila **Lovska družina (LD) Toplice**, ki je v **Zvezi lovskih druženj Novo mesto** najbogatejša

z divjadjo. Na Pajkežu pred njihovo lovsko kočjo smo se zbrali 21. septembra 2019. Bilo je čudovito jutro, ko je bilo v zraku še čutiti vonj po rukajočih jelenih, ki so

Foto: Dejan Progar

Lovišče za prireditve je ponudila LD Toplice, ki je v ZLD Novo mesto najbogatejša z divjadjo.

imeli ponoči na jasah ob lovskem domu svoj paritveni ritual.

Dan pred preizkušnjo so kinološki sodniki položili umetne krvne sledi s slednim čevljem in krvjo srnjadi. Sled sta polagala kinološki sodnik **Franci Svetec** in sodniški pripravnik **Igor Grašak** s teren-skima pomočnikoma **Urošem Šporarjem** in **Tonetom Marcem**. Dobro razgiban teren, primeren za položitev umetnih sledi, je izbral vodja prireditve, izkušen iskalec ranjene divjadi in pomočnik pri šolanju lovskih psov **Franci Pintar**. S prijazno dobrodošlico članov LD Toplice se je samo še stopnjevalo dobro razpoloženje vodnikov in drugih udeležencev ter sodelujočih na UP KS.

Predsednica LKD Novo mesto **Jožica Janežič** je pozdravila vse navzoče. Vodnikom je priporočila umirjenost, potrpežljivost in zaupanje v psa, zahvalila se je vodstvu LD Toplice in njihovim članom za prijazno dobrodošlico. Najprej je predala besedo starešini lovske družine **Željku Hohnjcu**, ki je izrekel dobrodošlico tekmovalcem, sodnikom in drugim

prisotnim. V nekaj besedah je predstavil LD Toplice, ki šteje 73 članov in upravlja z divjadjo v približno 6.500 ha velikem lovišču. V njem živi domala vsa divjad in zveri. V zadnjem času se ukvarjajo s precejšnjimi izzivi, kako zajezi škodo na poljščinah, ki jo tamkaj povzroča predvsem jelenjad, saj mejijo na lovišče s posebnim namenom, od koder jelenjad ponoči prihaja na kmetijske površine v lovišču LD Toplice in kmetovalcem povzroča veliko škodo.

Nato je kinološki sodnik Svetec tekmovalne pare seznanil s pravili in jim zaželel uspeh na preizkušnji. Sledili so obvezen pregled krvosledniške opreme, žreb vodnikov in naposled odhod tekmovalnih parov na travnik, kjer so psi najprej opravljali preizkus odložitve psov s strelomirnostjo. Nato so odšli v lovišče na mesta označenih »nastrelav« položeni krvnih sledi. Vsi gledalci in pripravniki smo se vrnili k lovski koči, kjer so zadolženi razložili, kako poteka delo po umetni krvni sledi, od začetka do konca ...

Razmere za tako preizkušnjo so bile skoraj idealne. Lepo vreme, sonce ter dovolj jutranje rose in primerna vlažnost so obetali dobre rezultate. Zato smo z nestrpnostjo čakali na vrnitev tekmovalcev. Tekmovali so trije vodniki z dvema ptičarjema in nemškim terierjem. Po preizkusu opravljenega sledenja so se drug za drugim vračali vodniki psov z zeleno vejico za klobukom, psi pa so jo imeli zatakajeno za sledno vratnico. Nasmajani obrazi vodnikov, pri nekaterih celo solza sreče in zadovoljstva, so povedali vse. Vsi trije so z odliko opravili uporabnostno preizkušnjo.

Ob razglasitvi rezultatov in pisnih priznanj je kinološki sodnik Svetec javno in strokovno obrazilo delo psov in njihovih vodnikov, ki so bili vsi dobro pripravljeni za preizkušnjo, a je kljub temu povedal, da je za pse to šele »mala šola«, ki jo bo treba nadgrajevati v praksi. Šele »kilometrina« ob veliko praktičnega dela bosta usposobila dobre krvosledce.

Zahvala za uspešno izvedeno

Rezultati:

1. Željko Hohnjec z nemškim ostrodlakim ptičarjem **Daksom od Novaka** (124 točk, I. nagradni razred).

2. Blaž Dular z nemškim kratkodlakim ptičarjem **Nodijem Hudobrezkom** (124 točk, I. nagradni razred).

3. Marjan Kacin z nemškim lovskim terierjem **Čarom Temnarskim** (112 točk, II. nagradni razred).

uporabnostno preizkušnjo v lovišču LD Toplice velja kinologu in vodji prireditve Pintarju ter pomočnikoma Šporarju in Marcu, starešini Hohnjcu pa za povabilo, naj se vrnemo v njihovo lovišče z lovsko-kinološkimi prireditvami. Hvala tudi **Igorju Hodniku**, ki je pripravil odlično kosilo in poskrbel, da so bili po končani prireditvi želočki vseh udeležencev zadovoljni, in tudi tistim, ki so nam pomagali na kakršenkoli način.

Jožica Janežič

PNZ in UP psov šarivcev v LD Lukovica

Lovsko-kinološko društvo (LKD) Ljubljana je v sodelovanju z vodstvom **Lovske družine (LD) Lukovica** organiziralo prireditev na terenih njihovega lovišča. Zbor sodelujočih je bil pred **Vrtcem Medo** v Lukovici 12. oktobra 2019 ob osmih zjutraj. Na preizkušnjo so prijavi pet psov šarivcev – tri nemške prepeličarje in dva koker španjela. Sodiš je mednarodni kinološki sodnik za delo šarivcev **Zvonimir Poznik**. Po jutranji kavi in zboru sodelujočih smo se odpravili na terene LD Lukovica. Zaradi jutranje megle in zgolj šestih stopinj je bilo pričakovati, da se bodo mladi psi soočili s težkimi razmerami za delo.

Pri vzrejni preizkušnji, ki jo lastniki prepeličarjev tudi najpogosteje opravljajo, kinološki sodniki ocenjujejo naslednje discipline: *nos, glasna gonja, volja za delo po sledi, šarjenje, prinašanje pernate divjadi, prinašanje dlakaste divjadi (zajca), veselje do vode, prinašanje pernate divjadi iz vode, splošna poslušnost in strelomirnost*. Vsi tekmujoči psi so uspešno opravili načrtovano preizkušnjo, na katero so bili prijavljeni. Dva prepeličarja sta opravljala vzrejno preizkušnjo (VP), eden mladinsko (MP). Oba špa-

Foto: Tomaž Dajčar

Zaradi jutranje megle in zgolj šestih stopinj je bilo pričakovati, da se bodo mladi psi soočili s težkimi razmerami za delo.

njela sta opravljala uporabnostno preizkušnjo (UP). Pri rezultatih sta veliko vlogo odigrali uspešno opravljeni disciplini *prinašanje pernate divjadi* in *prinašanje dlakaste divjadi (zajca)*, saj so imeli štirje psi težave s priučenimi veščinami. Pohvaliti velja koker španjelko **Lino Temnarsko**, ki je prav v vseh disciplinah prinašanja

odlično opravila to zahtevo. Glede prirojenih lastnosti, kot so *glasna gonja zajca, šarjenje in veselje do vode*, pa so prepeličarji dokazali, da vsaj s temi lastnosti pri tej pasmi (zaenkrat) nimajo težav!

Koker španjeli imajo malo drugačne predmete na preizkušnji; obe španjelki sta uspešno opravili UP, čeprav s III. nagradnim razre-

dom. Težava je bila le pri glasni gonji, saj smo le stežka poiskali in dvignili divjad za preizkus glasne gonje. Mogoče je bila težava tudi v zelo meglenem, skratka neugodnem vremenu. Če bi bila gonja glasna in dovolj dolga, bi obe španjelki morda lahko napredovali v višji nagradni razred. Prinašanje pernate divjadi je za koker španjele neobvezno. Če se vodnik vseeno odloči, da bo pes opravljal to disciplino, lahko preizkušnjo zaključil z več točkami. Obe španjelki sta mlakarico lepo prinesli iz vode in bosta vodnika lahko psi uporabila tudi pri lovu na mlakarice. Koker španjeli so redkejši v lovskih vrstah, pa vendar so ti psi pri zdajšnjih poljskih lovih, kjer se lovi mala divjad, zelo uporabni.

V praksi pse šarivce uporabljamo za t. i. šarjenje in *grmarjenje*. Dvignjeno divjad morajo predvsem prepeličarji glasno goniti, po strelu pa morajo malo divjad tudi poiskati in prinesiti. Razmere za pse so bile dokaj zahtevne; precejšnja vlaga in megla se kar nista dvignili tudi ob razglasitvi rezultatov. Delo psov je bilo lepo prikazano, posamezni vodniki bi morali kanček več pozornosti nameniti le poslušnosti psov. Sicer pa so bile zasnove tekmujočih psov za delo izkazane kot odlične.

Tomaž Dajčar

Lovska preizkušnja prinašalcev (LP-P) CACT – Ptuj v organizaciji SKR in LKD Ptuj - Ormož

V Lovski družini (LD) Jože Lacko - Ptuj so nam tudi 12. oktobra 2019, kot je že v navadi, odstopili terene za izvedbo državne kinološke prireditve s podelitvijo delovnega naziva CACT – kandidat za prvaka Slovenije v delu. Za to tekmo – lovsko preiz-

Rezultati:

1. Irena Linzner in labradorka Tylah Ginger-Bred Bisquit (148 točk in I. nagradni razred – CACT);
2. Marlies Gruber in gladkodlaki prinašalec Moonstruck Make Some Noise (144 točk in I. nagradni razred – R. CACT);
3. Simona V. Rakušček in labradorec Tylah Zero Warranty (136 točk in I. nagradni razred).

Vse foto: Tomaž Dajčar

V Slovenskem klubu za retrieverje (prinašalce) nas veseli, da se naše članice in člani s svojimi štirinožci radi in redno udeležujejo kinoloških prireditev za prinašalce v Sloveniji in tujini ter na teh prireditvah dosegajo tudi odlične rezultate.

kušnjo za pse prinašalce (LP-P), ki je potekala v organizaciji Slovenskega kluba za retrieverje (SKR) in Lovsko-kinološkega društva (LKD) Ptuj - Ormož, je bilo prijavljenih šest psov s petimi vodnicami (dva labradorca, trije gladkodlaki prinašalci in en novoškotski prinašalec).

Kot vsako leto je organizator poskrbel za jutranjo kavo, odlično organizacijo in potek tekme. Ob začetku prireditve je Barbara Krumpak, delegatka Kinološke zveze Slovenije, po slovenski himni pozdravila navzoče in uradno odprla tekmovanje. Tokrat sta tekmo sodila kinološka

sodnika Andrej Emih in Goran Dejanovič.

Po vseh opravljenih disciplinah (poljsko, vodno in gozdno delo) ter ocenjevanju obnašanja psa na stojšču to pot rezultat ni bil tesen. Vsi prijavljeni so preizkušnjo uspešno opravili.

V SKR nas veseli, da se naše

članice in člani s svojimi štirinožci radi in redno udeležujejo kinoloških prireditev za prinašalce v Sloveniji in tujini ter na teh prireditvah dosegajo tudi odlične rezultate.

Tomaž Dajčar

Predvidena legla lovskih psov

Brak jazbečar (SLRBj):

O: 5/I, m: 5/II, 5. 1. 2020.
Boštjan Suštaršič,
Stranska vas 24,
8360 Žužemberk.
Tel.: 041/358-429.

O: 5/I, m: 5/II, 6. 1. 2020.
David Gazvoda,
Pečke 4, 2321 Makole.
Tel.: 040/828-318.

O: 5/II, m: 5/I, 7. 1. 2020.

David Gazvoda,
Pečke 4, 2321 Makole.
Tel.: 040/828-318.

Nemški prepeličar (SLRP):

O: 5/III, m: 3/I, 12. 2. 2020.
Emil Bradač,
Ambrus 20, 1303 Zagradec.
Tel.: 031/257-182.

Kinološka zveza Slovenije

MALI OGLASI

Orožje in lovška optika

Prodajam risanico Express (Side by Side) Sarasqueta, kal. .375 Flanged, s sistemom Holland & Holland, z montiranim strelnim daljnogledom Swarovski 1,25-4 x (osvetljen križ), usnjenim kovčkom ter strelivom in matrico za polnjenje nabojev (cena 4.900 €). Tel.: 041/618-610.

Prodajam strelni daljnogled Doc-

ter Unipoint, 3-12 x 56, s šino. Star je 8 let. Jamstvo velja še 22 let. Možnost nakupa skupaj z Blazerjevo montažo. Cena 900 €. Tel.: 040/796-713.

Prodajam strelni daljnogled Zeiss Diatal, 6 x 42, z montažno šino in zgornjimi Suhlovimi montažnimi deli; kupim pa vložno cev, kal. 22 WMR, za cev, kal. 16 ali 12. Podarim 20 l kakovostnega cvička. Tel.: 041/281-490.

Prodajam odlično ohranjeno repetirno risanico Sava - Kranj, kal. 7 x 64, s strelnim daljnogledom, 6 x 42, Suhlova montaža. Puška je gravirana z lovskimi motivi. Cena po dogovoru. Tel.: 031/789-174.

Ugodno prodajam češko bokarico, 7 x 57 R/12, z menjalnimi cevmi, naprožilom in str. daljnogledom Schmidt & Bender ter repetirno risanico, kal. .243 Win., s str. daljnogledom Tasco. Tel.: 041/516-526 (Tolmin).

Prodajam repetirno risanico Sauer 101 Classic XT, kal. .30-06, staro šest mesecev. Oddanih 70 streliv (je brez praske), ima pas sauer in šino picatiny. Cena 1.500 €. Tel.: 041/428-444.

Prodajam boroveljski kombinirki, bokarico in bok tricevko. Imata

dolgi stranski plošči z brezhibno gravuro. Kalibri 16/7 x 65 R / 22 WMR. Optika brezhibna, Suhlova montaža. Tel.: 041/687-404.

Prodajam boroveljsko bokarico, izdelek F. Sodie, kal. 16/7 x 57 R, z dolgo gravirano glavo in str. daljnogledom B. Nickel variabil, 2,5 x 9 x E/D/S; odlično ohranjeno boroveljsko bokarico, kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom Swarovski Habicht, 6 x 42. Puška je lepo ohranjena in natančna. Tel.: 041/698-679 (Zagorje).

Prodajam pet mesecev staro neuporabljeno termovizijo. Kupljeno v Sloveniji. Tel.: 069/925-397.

Prodajam odlično ohranjen strelni daljnogled Zeiss Diavari, 1,5-6 x 36, križ 11, s šino in zgornjimi deli

Mali oglasi

Male oglase (besedilo in dokazilo o vplačilu) sprejemamo na elektronski naslov: lovec@lovska-zveza.si ali na naslov uredništva revije.

Cene malih oglasov: do 15 besed 4 €, od 15 do 25 besed 5 €, od 25 do 30 besed 6 €, za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.

Male oglase je treba plačati vnaprej. Položnic ne pošiljamo. Preštejte besede in ustrezno vsoto nakazite na TRR Lovske zveze Slovenije: Nova Ljubljanska banka, d. d., št.: SI56 02010-0015687097; SWIFT oz. BIC koda: LJBAS12X.

Sklic naj se glasi: SI 00 in zraven datum plačila. Primer za nakazilo 18. 9. 2015: SI 00 18092015.

Pod namen plačila morate obvezno napisati: MALI OGLAS.

Suhlove montaže. Cena 230 €. Tel.: 041/513-960.

Prodaj neuporabljani močan **lovski revolver**, kal. 454, Casull (cena 620 €). Tel.: 031/296-046.

Prodaj risanico – prelamačo Baikal, kal. 223 Rem., s str. daljnogledom Swarovski Habicht, 4 x 32. Puška je lepo ohranjena. Cena po dogovoru. Tel.: 041/715-180.

Kupim naboje, kal. 7 x 57 R, RWS, 9 g. Tel.: 031/243-811.

Prodaj repetirno risanico Crvena zastava, kal. 7 x 64, s strelnim daljnogledom Swarovski 6 x 42 in s Suhlovo montažo ter **malokalibrsko puško** Brno 2, s strelnim daljnogledom Swarovski 1,5 x 20. Tel.: 041/693-868.

Prodaj risanici: Mannlicher-Schönauer, kal. 7 x 57, s strelnim daljnogledom Swarovski Habicht, 3-9 x 36 A, Noris, 4 x 32, in **risanico** Baikal IZH18MH, kal. 308 Win., s strelnim daljnogledom Zrak, 6 x 42; **kombinirko** - Zbrojevka Brno, ZH 304, kal. 12/7 x 57 R, s strelnim daljnogledom Meopta - Artemis, 4 x 32 ter **šibrenici:** Falco Gardone, kal. 12/12 in USSR IZH 18 EM, kal. 12. Tel.: 05/734-56-06 (po 19. uri).

Prodaj boroveljsko bokarico Ludwig Borovnik, kal. 7 x 65 R/16, s strelnim daljnogledom Wetzlar 6 x 42 in menjalnimi cevmi 20/20. Tel.: 051/274-678.

Drugo

Broške, gumbi, prstani in uhan iz rogovja – izdelki umetnostne obrti. Franc Barbič, Verje 53,

Medvode. Tel.: (01) 362-12-30; 031/770-675.

Kupim ali zamenjam lovsko literaturo od leta 1910 do 1946 in vse lovske knjige, ki so izšle do tega leta. Tel.: 051/611-377.

Foto: Jernej Lukancič

Prodaj dermoplastična preparata divjega petelina in gozdnega jereba. Cena po dogovoru. Tel.: 040/796-713.

Prodaj lovski kroj. Več informacij po telefonu. Tel.: 031/262-336.

FEBRUAR						
Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)	vzide	zaide	začet.konec
1. So	10:58	—	7:25	17:06	6:17	18:14
2. Ne	11:22	0:44	7:24	17:08	6:16	18:15
3. Po	11:50	1:49	7:23	17:09	6:15	18:17
4. To	12:23	2:55	7:22	17:11	6:14	18:18
5. Sr	13:05	4:01	7:20	17:12	6:13	18:19
6. Če	13:57	5:05	7:19	17:14	6:12	18:21
7. Pe	15:00	6:04	7:18	17:15	6:10	18:22
8. So	16:12	6:55	7:16	17:17	6:09	18:23
9. Ne	17:31	7:38	7:15	17:18	6:08	18:25
10. Po	18:51	8:13	7:13	17:20	6:07	18:26
11. To	20:11	8:44	7:12	17:21	6:05	18:27
12. Sr	21:30	9:12	7:10	17:23	6:04	18:29
13. Če	22:48	9:39	7:09	17:24	6:03	18:30
14. Pe	—	10:05	7:07	17:26	6:01	18:31
15. So	0:04	10:34	7:06	17:27	6:00	18:33
16. Ne	1:18	11:06	7:04	17:29	5:58	18:34
17. Po	2:28	11:44	7:03	17:30	5:57	18:35
18. To	3:35	12:27	7:01	17:32	5:56	18:37
19. Sr	4:34	13:19	6:59	17:33	5:54	18:38
20. Če	5:25	14:15	6:58	17:35	5:53	18:40
21. Pe	6:07	15:17	6:56	17:36	5:51	18:41
22. So	6:42	16:20	6:54	17:38	5:49	18:42
23. Ne	7:12	17:24	6:53	17:39	5:48	18:44
24. Po	7:37	18:26	6:51	17:40	5:46	18:45
25. To	7:59	19:29	6:49	17:42	5:45	18:46
26. Sr	8:20	20:30	6:47	17:43	5:43	18:48
27. Če	8:40	21:32	6:45	17:45	5:41	18:49
28. Pe	9:01	22:34	6:44	17:46	5:39	18:51
29. So	9:24	23:37	6:42	17:48	5:38	18:52

Prodaj odrasle kakovostne poljske (divje) zajce. Zajci so primerni za nadaljnjo vzrejo ali izpust v naravo. Tel.: 040/503-781.

Prodaj odrasle fazane za izpust v lovišče in mlakarice. Tel.: 041/717-464.

Kupim odpadlo jelenje rogovje. Tel.: 031/435-932.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO (LKD) NOVO MESTO

organizira

TEČAJ OSNOVNEGA ŠOLANJA LOVSKIH PSOVI VP1 IN VP2

Tečaj je namenjen šolanju lovske psov in njihovih vodnikov. Potekal bo po dogovoru tečajnikov enkrat na teden v večernem času. Tečaj bo na območju, kjer bo največ prijav, ali po dogovoru, in sicer marca, aprila in maja.

Za člane LKD bo tečaj brezplačen.

Za dodatne informacije pokličite na tel. št.: **041 923 817 (Žare)** in **040 504 284 (Miro)**.

Rusija: izjemno uspešen lov na losa v roku že za 1.990 €. Odstrelna taksa: los 2.700 €, sibirski srnjak 1.100 €. Termin lova: 1.–6. oktober.

Divji petelin (Rusija, 180 km od Moskve): 5 dni lova v aprilu za 1.990 € za uplenitev 1 petelina, 1 ruševca in 5 kljunačev.

Argentina: 5 dni lova, odstrel jelena brez omejitve trofejne vrednosti za 3.990 €. Cena za dodatne odstrel: vodni bivol 2.900 €, jelenja antilopa (black buck) 1.50 €, aksis jelen 2.500 €. Lov je v času jelenjega roga (marec).

Južna Afrika: 10-dnevni safari z vključenim odstrelom 7 vrst divjadi in vsemi prevozi, tudi letalskim, za 3.990 €. Odhod skupin v našem spremstvu bo 24. aprila in 12. julija. Vsak lovec, ki se bo prijavil do 1. 2., bo prejel še brezplačen odstrel trofejnega oriksa ali zebre.

Kanada: 3.500 € za 6-dnevni lov črnega medveda od 6. do 11. julija. Ob prijavi do 15. 2. bo odstrel drugega medveda brezplačen (sicer 500 €).

Pasat, d.o.o., Dolenjska cesta 11, 1000 Ljubljana
www.pasat.si > info@pasat.si > tel.: 01 428 37 40 > GSM: 041 728 143

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV in Vzrejna Komisija za ptičarje v sodelovanju z LD Črešnjevec organizira

PREIZKUŠNJO ZANESLJIVOSTI PRINAŠANJA IZGUBLJENEGA (PZPI)

dne 14. marca 2020 v lovišču LD Črešnjevec. Zbor ob 9. uri pri lovskem domu LD Črešnjevec, Črešnjevec 147, 2310 Slovenska Bistrica. Stroške preizkušnje 30 EUR za člane DLP, 50 EUR za nečlane plačate na TRR Društva ljubiteljev ptičarjev: 02010 – 0253852458, s pripisom "za PZPI 2020". Vodnik mora imeti veljavno lovsko izkaznico, lovsko puško, člansko izkaznico DLP, originalni rodovnik in obvezno veterinarsko potrdilo o cepljenju proti steklini. Prijavo s fotokopijo obeh strani rodovnika in potrdilom o plačani prijavnini za preizkušnjo pošljite na: Lidija Šmigoc, Bukovci 4, 2281 Markovci. Na istem naslovu dobite prijavnico (Obr. P. št. 1), mobilni 031 616 283 ali mail: sivilstvo.smigoc@gmail.com Odrasle lisice prinesejo vodniki sami in jih oddajo najmanj 2 uri pred začetkom vodji preizkušnje Darji Pirc, mobilni 041 558 048. Zadnji rok prijave: 5. marec 2020.

ELEKTRONSKE ovratnice za učenje psa ovratnice proti lajanju nevidne ograje

PROFESIONALNA KVALITETA DOSTOPNE CENE EVROPSKI IZDELEK 3 LETA GARANCIJE

akcija -20%

M-NET, d.o.o., TEL.: 040 760 760 www.dogtrace.si e-mail: info@dogtrace.si

SLOVARMs

SlovArms d.o.o.

www.slovarms.si

DIVAČA, Kraška cesta 67, Pon.-Pet.: 14:00 - 19:00

Tel.: 05 620 22 08 Sobota: 09:00 - 13:00

E-mail: info@slovarms.si

J.P. SAUER & SOHN

ESTABLISHED 1751

RÖWA **TITAN**
Röhrler | AUSTRIA

Verney-Carron

STEEL ACTION

STRASSER

Blaser

SWAROVSKI
OPTIK

LH
LIEMKE

ShooterKing

ZEISS

Vixen

STEINER
GERMANY

HAWKE

Preselili smo se!
Vabljeni v našo novo trgovino

Ljubljanska cesta 44, Postojna

www.avantura.info

Avantura Trade d.o.o., Ljubljanska c. 44, 8230 Postojna
05 726 40 70 | info@avantura.info

NAREJENI V EU!
DO -50 °C

TERMO ŠKORNJI

Izredno topli, lahki in povsem nepremočljivi škornji, ki segajo do kolen. Podplat je čvrst, preprečuje zdrse in nudi dober oprijem na spolzkih tleh, pa tudi na gladki skali in ledu. Škorenj je udoben in omogoča dolgotrajno hojo po različnem terenu, tudi po snegu in ledu.

Sestava škornja:

- OVČJA VOLNA
- EVN MATERIAL Z MEMBRANO
- PELJ
- IZOLACIJSKA POLNA

58,50 €
Velikosti od 41 do 48

INFORMACIJE IN NAROČILA:
info@beluga.si, www.beluga.si

TAKO TOPLI IN LAHKI ŠKORNIJ SE NIŠTE IMELI!

ŠMIGOC Elegance
since 1969

Modno krojaštvo Andrej Šmigoc, d.o.o.
Spuhlja 86a / 2250 Ptuj
T: +386 (0)2 779 35 61
M: +386 (0)41 949 331
E: info@krojastvo-smigoc.si

**SRAJCE
TELOVNIKI
KLOBUKI
KRAVATE
MOŠKI IN ŽENSKI KROJ (zimski, letni material)
HUBERTUS PLAŠČI • PELERINE • PUMPARICE**

Vsa oblačila izdelamo po meri in poiskušnji, ne glede na oddaljenost!
www.krojastvo-smigoc.si

TEHNO OPTIKA

SMOLNIKAR d.o.o.
Smolčeva ulica 13,
1031 Ljubljana-Crnuče
tel./fax: 01/426 32 72
e-mail: tehnootika@siol.net
www.tehnootika-smolnikar.si

**NIKON Prostaff5
8x42**
Akcijska cena:
199,00 €

**NIKON Monarch5
8x42**
Akcijska cena:
319,00 €

Nikon

Servis dvogledov in strelnih daljnogledov!